

Kontrolinstruks for plantesundheds- og kvalitetsmæssigt tilsyn med produktion og markedsføring af frø og planter¹

Prod. nr. 53023/53024

¹ Produktion og markedsføring omfattet af bestemmelserne i plantesundhedsforordningen (EU) 2016/2031, kontrolforordningen (EU) 2017/625, Rådets direktiv 93/49/EF om afsætning af prydplanteformeringsmateriale, Rådets direktiv 2008/90/EF om afsætning af frugtplanteformeringsmateriale og frugtplanter bestemt til frugtproduktion, Rådets direktiv 2008/72/EF om afsætning af grønsagsplanter samt visse EU hasteforanstaltninger.

Kolofon

Kontrolinstruks for Plantesundheds- og kvalitetsmæssigt tilsyn med produktion og markedsføring af frø og planter

Denne vejledning er udarbejdet af Team Plantetilsyn, februar 2024

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780

ISBN 978-87-7120-981-5

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	3
Information vedrørende kontrolinstruksen.....	6
1. Formål	7
2. Retsgrundlag og standarder	8
3. Almindelige bestemmelser	9
3.1 Generelt.....	9
3.2 Vejledninger.....	9
3.3 Registrering af virksomheder	9
1. 3.3.1. Hvilke virksomheder har pligt til at være registreret?	9
2. 3.3.2. Hvilke typer produktioner er ikke omfattet af registreringskrav og tilsyn	10
3. 3.3.3. Hvilke virksomheder har brug for at udstede plantepas og dermed opnå godkendelse?	11
4. 3.3.4. Hvilke virksomheder har brug for at udstede leverandørdokumenter?	11
5. 3.3.5. Registreringsrutinerne	12
6. 3.3.6. Registrering af aktiviteter hos virksomheder, der udsteder plantepas.....	12
7. 3.3.7. Registrering af aktiviteter hos virksomheder, der kun skal stikprøvekontrolleres.....	13
3.4. Betaling for kontrollen.....	14
3.5. Varsling, retssikkerhedsbrev og sikkerhedsforskrifter	14
4. Godkendelse af virksomheder (plantepas, risikostyringsplaner og certificerede planter).....	15
4.1. Godkendelse til udstedelse af plantepas.....	15
4.2. Godkendelse af virksomhedernes risikostyringsplaner vedrørende planteskadegørere	16
4.3. Godkendelser af virksomheder til opbevaring og produktion af plantemateriale som ønskes certificeret	16
8. 4.3.1. Virksomhedsgodkendelser.....	17
9. 4.3.2. Godkendelse af kernemateriale af planter på baggrund af prækerne-/kernemoderplanter.....	17
10. 4.3.3. Godkendelse af afkom af kernemateriale af planter	17
5. Tilsynsmodellen hos virksomhederne.....	18
5.1. De årlige basiskontrolbesøg hos virksomhederne	18
11. 5.1.1. Timingen af de årlige basistilsyn	19
5.2. Opfølgende kontrolbesøg som følge af påbud	19
5.3. Supplerende risikobaserede tilsyn hos virksomhederne.....	20
12. 5.3.1. Timingen af supplerende tilsyn.....	20
13. 5.3.2. Hyppigheden af supplerende tilsyn	20
14. Standard- kontrolhyppighed for frø (plantepaspligtige arter).....	21
15. Standard- kontrolhyppighed for planteformeringsmateriale	21

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

16. Standard- kontrolhyppighed for planter som færdigvarer	21
17. Standard- kontrolhyppighed for in vitro laboratorier.....	22
5.4. Kampagnekontroller for udvalgte skadegørere	22
6. Praksis for gennemførelse af tilsynet.....	22
6.1. Planlægning	22
6.2. Opdatering af oplysninger om virksomhedens aktiviteter.....	23
6.3. Kontrol af operatørens overholdelse af krav til plantesundhedskompetencer	23
6.4. Kontrol af virksomheders overholdelse af mærknings, sporings- og dokumentationskrav	24
6.4.1. Check af overholdelse af krav til plantepaslayout og –praksis, samt af sikringen af sporbarhed	25
6.4.2. Check af overholdelse af krav om leverandørdokument	28
6.5 Kontrol af virksomhedens plantesundhedsmæssige handlingsplan og eget tilsyn.....	28
6.5.1. Plantesundhedsmæssige handlingsplan.....	28
6.5.2. Identifikation af kritiske punkter og eget tilsyn heraf	28
6.6. Plantesundheds- og kvalitets-tilsynet med planter.....	30
6.6.1. Plantetilsyn hos virksomheder uden planteproduktion.....	30
6.6.2. Plantetilsyn hos virksomheder med planteproduktion	31
18. De årlige obligatoriske tilsyn.....	32
19. Supplerende tilsyn	33
6.6.3. Kampagnekontroller.....	33
20. Xylella fastidiosa.....	33
21. Import/ import i hvilende tilstand	33
6.7. Hændelser, som udløser krav om et opfølgende kontrolbesøg.....	34
7. EU-beskyttet zone relateret avlskontrol.....	35
8. Eksportrelateret avlskontrol.....	36
8.1. Principper for skift af planters oprindelse (hvornår er en plante blevet dansk).....	36
8.2. Undersøgelse af jord for kartoffelcystenematoder (KCN).....	36
22. 8.2.1. Anmeldelse om jordprøvetagning	37
8.3. Tredjelandes krav til kontrol på produktionsstedet i Danmark	37
23. 8.3.1. Canada	38
24. 8.3.2. Japan	38
25. 8.3.3. Norge.....	38
26. 8.3.4. Island	39
27. 8.3.5. USA.....	39
28. 8.3.6. Storbritannien	39
9. Behandling af kontrolrapporter mv.	40
9.1. Kontrollørens opgaver.....	40
9.1.1 Rapportering fra avls- og omsætningskontrol af planter	40

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

9.1.2 Rapportering fra kontrol af certificerede planter	40
9.2. Registrering af tidsforbrug og udfyldelse af rapporter.....	40
9.3. Frist for indsendelse af rapporter til Team Plantetilsyn	41
Bilag 1: Vurdering af virksomheders aktiviteter i forhold til registreringspligten	42
Bilag 2: Registreringspligtige frø	44
29. Plantepaspligtige frø efter anvendelse	44
Raps/gul sennep	44
30. Følgende frø skal forsynes med leverandørdokument:.....	45
Bilag 3: Værtplanter for EU-prioriterede karantæneskadegørere og andre regulerede skadegørere	46
Bilag 4 : Tilsyn med virksomheder, som handler med plantepaspligtige planter, men som ikke selv har brug for at udstede hverken plantepas eller leverandørdokument (visse omsættere og internetbutikker)	82
31. Krav til sporbarhed.....	82
Bilag 5: Tilsyn med virksomheder, der følger en godkendt risikostyringsplan.....	83
Bilag 6: Udfyldelse af og papirgang for formular GA 302 – Godkendelse af elite-, basis- og certificerede planter	85
Bilag 7. Operatørkompetencer – Interviewguide	87
Bilag 8. Plantesundhedsmæssig handlingsplan	89
Bilag 9: Udtagning af prøver til laboratorieanalyser	91
Hvornår er prøver en del af avlskontrollen?	91
Plantep prøver til undersøgelse	91
32. Limplader	92
Særligt om samleprøver for <i>Xylella fastidiosa</i>	93
Særligt om undersøgelse for kartoffelcystenematoder	94
33. Udtagning af prøver (fælles for obligatorisk og frivillige prøver)	94
Bilag 10: Beskyttet Zone Krav for <i>Bemisia tabaci</i>	96
34. Formeringsmateriale ² af planter til plantning af <i>Euphorbia pulcherrima</i> (bortset fra frø og stiklinger uden rod).....	96
35. Formeringsmateriale ² af planter til beplantning af <i>Begonia</i> (bortset fra frø, knolde og stængelknolde),	96
36. <i>Ajuga</i> , <i>Crossandra</i> , <i>Dipladenia</i> , <i>Hibiscus</i> , <i>Mandevilla</i> samt <i>Nerium oleander</i> (bortset fra frø af disse slægter og arter)	96
37. Færdigvarer ⁴ af planter til plantning af <i>Begonia</i> (bortset fra frø, knolde og stængelknolde),	96
38. <i>Ajuga</i> , <i>Crossandra</i> , <i>Dipladenia</i> , <i>Hibiscus</i> , <i>Mandevilla</i> samt <i>Nerium oleander</i> (bortset fra frø af disse slægter og arter)	96
Bilag 11: Kampagne på importeret plantemateriale / materiale importeret i hvilende tilstand	97
Udover <i>Coccotrypes sp.</i> skal du også være særligt opmærksom på den beslægtede art <i>Euwallacea fornicatus sensu lato</i> som også er en karantæneskadegører. Se nedenstående billeder af skadegøreren samt symptomer på planterne:.....	98
Dokument- og revisionshistorik	100

Information vedrørende kontrolinstruksen

Kontrolinstruksen er skrevet til de kontrollører, der udfører plantesundhedsmæssig avls- og omsætningskontrol. Da den er skrevet til Landbrugsstyrelsens kontrollører, kan der være internt sprogbrug og henvisninger til interne dataprogrammer, som personer udenfor Landbrugsstyrelsen ikke er bekendt med eller har adgang til.

Der kan være tilfælde, hvor vi har vurderet, at den kontrollerede har mulighed for at omgå kontrollen, hvis de pågældende informationer om kontrollen er offentligt tilgængelige. Af denne grund kan enkelte elementer være klassificeret som interne informationer og instruktioner, der kun er tilgængelige for medarbejdere i Landbrugsstyrelsen.

Kontrolinstruksen revideres årligt. Der kan dog i løbet af året forekomme ændringer til instruksen. Disse vil blive meldt ud internt i Landbrugsstyrelsen via en kontrolmeddelelse.

1. Formål

EU plantesundhedsforordningen og EU markedsdirektiverne om frø og plantemateriale indeholder en række bestemmelser, som betyder, at producenter og leverandører af planter til plantning skal registreres, samt være underlagt offentligt tilsyn.

Denne instruks indeholder retningslinjerne for Landbrugsstyrelsens plantesundheds- og kvalitetsmæssige tilsyn med produktion og markedsføring af frø og planter hos de registreringspligtige professionelle virksomheder. Instruksen beskriver også de tilhørende undersøgelsesmæssige og administrative procedurer.

Formålet med tilsynet er at efterse, at plantemateriale, som indkøbes, opbevares, produceres og leveres, ikke er inficeret med:

- EU karantæneskadegørere
- EU regulerede ikke-karantæneskadegørere, som ikke må findes på bestemte planter til plantning
- planteskadegørere, som er underlagt EU hasteforanstaltninger, hvis foranstaltningerne inkluderer produktions- og markedsføringsled for planter til plantning

samt

- beskyttet zone-karantæneskadegørere, hvis planterne skal flyttes til en beskyttet zone

og at formeringsmateriale af prydplanter (inkl. frø), frugtplanter (inkl. frø) og grønsagsplanter (ekskl. frø) samt frugt- og grønsagsplanter omfattet af EU markedsdirektivernes bestemmelser, er praktisk taget fri for øvrige planteskadegørere, der kan påvirke materialets kvalitet og anvendelighed.

Derudover er formålet at efterse, at

- de professionelle virksomheder efterlever plantesundhedsforordningens krav til deres eget plantesundhedstilsyn og –procedurer inklusive det plantesundhedsmæssige kompetenceniveau hos de involverede i eget tilsyn og plantepasudstedelse
- alle planter til plantning er korrekt forsynet med plantepas
- formeringsmateriale af prydplanter (inkl. frø), frugtplanter (inkl. frø) og grønsagsplanter samt frugt- og grønsagsplanter overholder kravene til kvalitet, er af korrekt sort/identitet og er forsynet med korrekt mærkning eller følgedokumentation

Plantesundhedstilsynet for EU karantæneskadegørere, EU regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQPere) og planteskadegørere omfattet af EU hasteforanstaltninger og herunder tilsynet med virksomhedernes egne systemer, tilsyn og plantepas skal tilrettelægges efter bestemmelserne i EU kontrolforordningen. Tilsynet af øvrige forhold tilrettelægges efter kontrolbestemmelserne i EU markedsdirektiverne. Kontrolbestemmelserne i EU markedsdirektiverne omfatter ikke den endelige forbruger

Producenter, der er registreret, kan – hvis de ønsker det – supplerende til det obligatoriske tilsyn, få kontrolleret og evt. godkendt planter til eksport til bestemte lande eller EU beskyttede zoner, som kræver avlskontrol i afsenderlandet, ligesom det er muligt at få kontrolleret og godkendt certificerede planter.

2. Retsgrundlag og standarder

Retsgrundlaget for det plantesundheds- og kvalitetsmæssige tilsyn med produktion og markedsføring af frø og planter er følgende:

Det danske lovgrundlag:

Bekendtgørelse af lov om planter og plantesundhed m.v.

EU regelgrundlaget:

Plantesundhedsforordningen (EU) 2016/2031 – findes [her](#)

Kontrolforordningen (EU) 2017/625 – findes [her](#)

En række EU hasteforanstaltninger om planteskadegørere – findes [her](#)

Rådets direktiv 98/56/EF (prydplanteformeringsmateriale) – findes [her](#)

Rådets direktiv 2008/72/EF (grønsagsplanter og grønssagsplanteformeringsmateriale) – findes [her](#)

Rådets direktiv 2008/90/EF (frugtplanter og frugtplanteformeringsmateriale) – findes [her](#)

Det danske bekendtgørelsesgrundlag:

Bekendtgørelse om plantesundhed – findes [her](#)

Bekendtgørelse om frugtplanter og frugtplanteformeringsmateriale – findes [her](#)

Bekendtgørelse om grønssagsplanter og grønssagsplanteformeringsmateriale – findes [her](#)

Bekendtgørelse om prydplanteformeringsmateriale – findes [her](#)

Bekendtgørelse om betaling for plantesundhedskontrol m.v. – findes [her](#)

Ovennævnte EU forordninger inkl. gennemførelsesbestemmelser til disse (fx fastlæggelse af foranstaltninger til at udrydde og forhindre spredning af *Globodera pallida* og *Globodera rostochiensis*) finder umiddelbar anvendelse som dansk regelgrundlag på plantesundhedsområdet.

Se [EU plantesundhedsreglerne](#) på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Ovennævnte bekendtgørelser implementerer en række rådsdirektiver, de såkaldte markedsdirektiver samt en række [EU hasteforanstaltninger om planteskadegørere](#), som findes på EU SANTE's hjemmeside.

Instruksen omfatter de plantesundhedsmæssige krav vedrørende olie- og spindplanter samt foderplanter som fremgår af plantesundhedsforordningen, men ikke markedsdirektiverne på området.

Derudover støttes instruktionen i kontrolarbejdet af internationale standarder og anbefalinger, herunder:

- EPP0 Standards om inspektion mv. Se link her: [PM 3 Phytosanitary procedures](#)
- ISPM 23 (FAO): Guidelines for inspection
- ISPM 31 (FAO): Methodologies for sampling of consignments

3. Almindelige bestemmelser

3.1 Generelt

Supplerende til denne instruks udsendes der løbende faglige kontrolmeddelelser om specifikke emner. Det er vigtigt, at kontrolløren følger med i denne supplerende strøm af information, der er af betydning for kontrollen.

3.2 Vejledninger

Der udarbejdes, supplerende til regelgrundlaget, vejledninger til erhvervet. Disse vil også være et godt supplement til nærværende instruks om kontrollens indhold og udførelse.

Vejledninger indeholder Landbrugsstyrelsens fortolkning af bestemmelserne i både forordningerne og bekendtgørelsen og er et nødvendigt redskab for såvel kontrolløren som branchen. Vejledningen fastsætter ikke selvstændige retsregler.

De relevante vejledninger findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside:

<https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/produktion-og-salg-i-eu/#c62050>

3.3 Registrering af virksomheder

3.3.1. Hvilke virksomheder har pligt til at være registreret?

En virksomhed skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen, hvis der er tale om:

A: Producenter og leverandører af materiale til professionelt brug:

- en professionel virksomhed (producent eller omsætter af materiale til professionel anvendelse), som har **brug for godkendelse til at udstede plantepas** jf. plantesundhedsforordningens bestemmelser
- en professionel virksomhed, som leverer plantepaspligtige partier til professionel anvendelse, men som ikke har behov for plantepasgodkendelse, da det, der skal leveres, allerede er udstyret med plantepas fra anden side, jf. plantesundhedsforordningens bestemmelser
- en engros producent eller omsætter, som **er forpligtet til at udarbejde leverandørdokument** jf. EU markedsdirektivernes bestemmelser.

B. Visse leverandører af planter til plantning til privates ikke-professionelle brug

- en professionel virksomhed, som via salg over internettet² leverer plantepaspligtige partier til private til ikke-professionel anvendelse, jf. plantesundhedsforordningens bestemmelser, og som har **brug for godkendelse til at udstede plantepas** jf. plantesundhedsforordningens bestemmelser
- en professionel virksomhed, som via salg over internettet leverer plantepaspligtige partier til private til ikke-professionel anvendelse, jf. plantesundhedsforordningens bestemmelser, men som ikke har behov for plantepasgodkendelse, da det, der skal leveres, allerede er udstyret med plantepas fra anden side
- en professionel virksomhed, der leverer plantepaspligtige planter til en beskyttet zone til privates ikke-professionelle anvendelse.

² Salg hvor virksomhed og kunde ikke har fysisk kontakt, men varen udsendes med tredjepart så som GLS. Internetsalg hvor der alene anvendes click&collect eller varen leveres med egne firmabiler er ikke registreringspligtig (betragtes ikke som fjernsalg, som der i lovgivningen refereres til).

Bemærk at virksomheder, som udelukkende leverer små mængder af planter direkte til privates ikke-professionelle anvendelse, ikke er registreringspligtig (så længe der ikke er tale om salg over internettet). Små mængder har vi betragtet ud fra det enkelte salg og ikke den samlede mængde, der sælges for eksempel i løbet af et år. I praksis betyder det, at vi fx ikke registrerer butikker, hvor der kun er salg i fysisk butik til privates ikke-professionelle anvendelse, uanset hvor mange planter de måtte omsætte.

Se bilag 1 for vurdering af virksomheders aktiviteter i forhold til registreringspligten. Vær opmærksom på at begrebet "planter til plantning" indbefatter forskellige typer af plantemateriale, herunder løg, knolde, stiklinger og visse frø. Se hvilke frø som kan være omfattet af registreringspligten og særlige krav hertil i bilag 2.

Der er ingen undtagelser fra registreringskravet for små virksomheder, idet EU plantesundhedsforordningens bestemmelser gælder for alle virksomheder, som producerer eller leverer plantemateriale til andre professionelle virksomheder, samt internetbutikker der sælger planter til privates ikke-professionelle anvendelse.

For frø gælder der særlige krav, som betyder at det kun er frø til erhvervmæssig anvendelse som er omfattet. Der er derfor ikke krav om plantepas og registrering for internetbutikker, der alene sælger frø til privates brug.

Virksomheder, som skal godkendes til at udstede plantepas samt virksomheder, som er forpligtet til at udarbejde leverandørdokumenter, er underlagt plantesundhedsmæssigt tilsyn som beskrevet i kapitel 4.

3.3.2. Hvilke typer produktioner er ikke omfattet af registreringskrav og tilsyn

Visse plantekulturer befinder sig i et grænseland, hvad angår avlskontrolkravene til planter til plantning. I det følgende gives nogle anvisninger for udvalgte kulturer.

Akvarieplanter

Ved akvarieplanter forstås varm-tempererede, subtropiske eller tropiske planter beregnet til brug i temperaturkontrollerede vandtanke. Produktion af akvarieplanter skal tilmeldes avlskontrollen.

Krydderurter

Virksomheder, der producerer hele planter af krydderurter og leverer dem som potteplanter (i lighed med prydplanter), skal som hovedregel tilmeldes avlskontrollen. Undtaget er krydderurteplanter, som skal leveres som en frisk grønsag til konsum (småpakninger til køledisken) på linje med andet frisk frugt og grønt. I tvivlstilfælde kontaktes Team Plantetilsyn.

Juletræer

Produktion af (jule)træer, der ønskes solgt med rod, som klumpplante/containerplante, skal være tilmeldt avlskontrollen, idet sådanne juletræer betragtes som en "plante til plantning". Virksomheder skal mindes om at tilmelde arealer til kontrol i god tid forud for omsætningen, så en avlskontrol i vækstsæsonen er mulig. Undtaget fra avlskontrolkravet er juletræer, der er trukket op/stukket op og rystet fri for jord. De betragtes, ligesom juletræer uden rod, som en afskåret plantedel til dekorationsformål. De avlskontrolleres ikke.

Bemærk, at der er skærpede avlskontrolkrav for omsætning af nåltræer, herunder pyntegrønt, til visse beskyttede zoner i Unionen.

Juletulipaner og andre blomsterløg der drives i blomst

Produktion af juletulipaner og andre blomsterløg som drives i blomstring og afskæres, skal som andre afskårne planter ikke avlskontrolleres.

Mos

Virksomheder med produktion og salg af mos skal være tilmeldt avlskontrollen, når der er tale om levende mos, som anvendes i forbindelse med beplantninger. Tørret/behandlet mos som anvendes til dekorationsformål skal ikke være tilmeldt avlskontrollen

Rullegræs

Produktion af græs, som efter såning og etablering tages op i baner til senere udlægning som græsplæner, skal tilmeldes og avlskontrolleres.

Vandplanter

Ved vandplanter forstås alle planter (med undtagelse af akvarieplanter), der er beregnet til at vokse mere eller mindre nedsænket i vand. Produktion af vandplanter skal avlskontrolleres.

3.3.3. Hvilke virksomheder har brug for at udstede plantepas og dermed opnå godkendelse?

Producenter, som sælger eller på anden måde leverer planter til plantning til andre professionelle virksomheder, har behov for at opnå godkendelse til at udstede plantepas.

Det gælder fx ved levering til andre producenter eller omsættere, herunder virksomheder, som anvender planterne i professionelt øjemed (fx anlægsgartner eller landmand), samt omsættere, der opsplitter partier, inden de sælges eller leveres videre til andre professionelle virksomheder

Det gælder også internetbutikker, der leverer planter til plantning til den endelige forbruger og hvor handelsenhederne ikke er forsynet med plantepas fra leverandøren. Der er dog den undtagelse fra hovedregelen, at ved internethandel, hvor internetbutikken selv leverer varen ud til kunden eller kunden henter varen i butikken, er der ikke krav om, at alle planter til plantning følges af plantepas helt ud til den endelige forbruger.

Hovedreglen jf. plantesundhedsforordningen er, at plantepaskravet gælder ved levering af planter til plantning mellem professionelle virksomheder ("business-to-business") og kun omfatter enkelte frøarter, samt visse planteprodukter, herunder frugt af citrus. Se den samlede liste over plantepaspligtige planter i Bilag 13 til Kommisionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/2072 og plantepaspligtige planter til beskyttede zoner i Bilag 14 til (EU) 2019/2072. Vær også opmærksom på, at for enkelte arter af planter til plantning omfattet af EU hasteforanstaltninger, eller ved salg af visse plantearter til beskyttede zoner - kan der være krav om, at de følges af plantepas ud til den endelige forbruger.

3.3.4. Hvilke virksomheder har brug for at udstede leverandørdokumenter?

Producenter og leverandører, der omsætter formeringsmateriale af pryddplanter (inkl. frø), visse frugtplanter (inkl. frø) og visse grønsagsplanter (ekskl. frø) samt visse færdigvarer af frugt- og grønsagsplanter, har pligt til at udarbejde leverandørdokumenter, som skal følge det leverede. I bilag 3 i Bekendtgørelse om frugtplanter og frugtplanteformeringsmateriale, Bekendtgørelse om grøntsagsplanter og grøntsagsplanteformeringsmateriale samt

Bekendtgørelse om pryddplanteformeringsmateriale, kan du se hvilke arter som er omfattet. Kun materiale, som skal anvendes erhvervsmæssigt fx til videredyrkning i gartnerier, er omfattet og altså ikke ved salg til privates brug.

3.3.5. Registreringsrutinerne

For tilmelding skal virksomheden udfylde formularen ”Registrering og godkendelse til plantepas efter de regler, der gælder fra 14. december 2019”, som findes [her](#). Den udfyldte formular indsendes til Team Plantetilsyn

Skifter en registreret virksomhed ejer eller ophører med produktion/salg, skal dette altid meddeles skriftligt til Landbrugsstyrelsen af hensyn til både kontrolplanlægning og betaling.

Vil en virksomhed udmelde sig af ordningen, skal virksomheden udfylde formularen ”Udmeldingsblanket”, som findes på intra under ”blanketter” eller på hjemmesiden [her](#). Udmeldingsblanketten indsendes til Team Plantetilsyn, som derefter vil tage stilling til, om virksomheden kan udmeldes ud fra de opgivne oplysninger og virksomhedens aktiviteter. I den forbindelse vil du blive inddraget, så vi kan sikre at der ikke er overset noget, før virksomheden udmeldes. Virksomheden vil modtage en bekræftelse på udmeldelse fra Team Plantetilsyn, som udgangspunkt via E-boks. Du skal som kontrollør ikke foretage ændringer i VAKS i forbindelse med en udmelding, dette vil Team Plantetilsyn stå for.

Går en registreret virksomhed i betalingsstandsning eller konkurs skal plantesundhedskontrollen af planterne som hovedregel fortsætte, indtil det er konstateret, at produktionen af planter er stoppet. Har en virksomhed produktion af flereårige planter, kan virksomheden udmeldes i en periode, hvis der går flere år før planterne sælges. Virksomheden skal dog tilmeldes igen inden der foretages salg, så vi kan nå at foretage en plantesundhedskontrol. Kontakt Team plantetilsyn hvis du har en virksomhed som skal udmeldes for en periode.

3.3.6. Registrering af aktiviteter hos virksomheder, der udsteder plantepas

Ved kontrolbesøg registreres der oplysninger om den pågældende virksomhedes aktiviteter som har betydning for tilrettelæggelsen af kontrollen. Virksomheden er forpligtet til at meddele en række oplysninger til Landbrugsstyrelsen jf. bestemmelserne i plantesundhedsforordningens artikel 66 senest 30 april. Det drejer sig om adresser samt ændringer i planteproduktionsgrupper, slægter og arter i forhold til foregående år. På kontrol skal du tjekke, om oplysningerne er opdateret.

Producenterne skal selv ind og indtaste data i tast-selv løsningen ”Gartneriernes risikodata”. Data fra indberetningen skal bruges som udgangspunkt for at danne en risikoprofil af virksomheden. Virksomhederne får dermed selv et større ansvar for, at de data, vi har om dem, er korrekte. Ved kontrol hos producenter vil du i højere grad gå fra at skulle indsamle data, til at eftertjekke om virksomhedernes indberetning af data svarer overens med det, der observeres i virksomheden. Du finder link til systemet samt vejledning til indtastning [her](#).

Risikoprofilen, som dannes ud fra tast-selv løsningen i CAP, vil i fremtiden skulle anvendes til at bestemme kontrolfrekvensen for den pågældende virksomhed samt identificere relevante fokuspunkter for kontrollen. Data i CAP forventes tidligst anvendt i 2025 til bestemmelse af kontrolfrekvensen.

Når data er indberettet via tast-selv løsningen, vil det være muligt at tilgå disse data og anvende dem sammen med data i VAKS, til planlægning af kontrollerne. Der vil være tale om indberetning af følgende data som anvendes til riskobasering af virksomheden:

- Produktionsforhold (friland, væksthuse eller invitro produktion)
- Værtplanter for EU-prioriterede karantæneskadegørere og skadegørere omfattet af anden særlig EU-lovgivning
- Produkttype (formeringsmateriale/færdigvarer)
- Produktion af formeringsmateriale og / eller færdigvarer af plantemateriale, der er importeret til EU i hvilende tilstand

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

- Produktion af formeringsmateriale og / eller færdigvarer af plantemateriale som er købt hjem fra andre lande

Derudover vil der i løbet af 2024 også skulle ske indberetning af en række andre oplysninger til brug for planlægning af kontrollen. Det drejer sig om følgende data:

- Virksomhedens eventuelle salg af planter til beskyttet zone
- Virksomhedens eventuelle salg til 3. lande som forud for eksporten kræver kontrol i løbet af vækstsæsonen / jordprøveudtagning

Inden et kontrolbesøg skal det kontrolleres, om den pågældende virksomhed har indberettet via tast-selv. Dermed kan oplysningerne allerede bruges i år sammen med VAKS data til at få overblik over virksomhedens aktiviteter og forberede kontrollen. Indberettet data vil være til rådighed på intra. Du finder oplysningerne [her](#). Der logges på med initialer og adgangskode til computeren. Virksomheder kan fremsøges på deres autorisationsnummer.

I forbindelse med kontrolbesøg skal der ske en vurdering af om den vejledende kontrolfrekvens, som dannes på baggrund af indberettet data, er retvisende eller der er væsentlige forhold som ikke tages med i betragtning. Vurderes kontrolfrekvensen fejlagtig kontaktes Team Plantetilsyn. Det gælder både hvis kontrolfrekvensen vurderes for høj eller for lav. Dermed kan der være mulighed for at kunne foretage justeringer af systemet, inden kontrolfrekvensen anvendes i 2025

Fremadrettet skal følgende data i ISK ikke længere indrapporteres via VAKS (hvis de er indberettet i tast-selv):

- Formeringsmateriale/færdigvarer
- Virksomheden anvender importeret plantemateriale
- Virksomheden anvender plantemateriale importeret i hvilende tilstand
- Højrisiko arter (Værtplanter for EU-prioriterede karantæneskadegørere og skadegørere omfattet af anden særlig EU-lovgivning)

ISK-breve med oplysninger om virksomhedens aktiviteter og forventet omsætning og produktion udsendes som udgangspunkt ikke, for de virksomheder som skal indrapportere via tast-selv.

Har virksomheden ikke indberettet noget via tast-selv løsningen i CAP, skal virksomheden under kontrolbesøget gøres opmærksom på, at data omkring virksomhedens produktion og aktiviteter skal indberettes via dette system. Du skal også gøre virksomheden opmærksom på, hvis der er fejl eller mangler i de indrapporterede data samt skal ske opdatering.

En virksomhed skal opdatere oplysninger i tast-selv, hvis der er sket ændringer i forhold til det indberettet data. Derudover kan der være behov for at virksomhederne indberetter ny data i takt med at systemet udvikles.

Der kan i løbet af året blive behov for, at virksomhederne hjælpes i gang med indberetningen under kontrolbesøg i virksomheden, så alle producenterne får taget systemet i brug.

3.3.7. Registrering af aktiviteter hos virksomheder, der kun skal stikprøvekontrolleres

For virksomheder, der skal være registreret, men som ikke skal modtage plantesundhedskontrol årligt, skal der også registreres oplysninger i VAKS om deres aktiviteter jf. artikel 66 i Plantesundhedsforordningen. Det er tilfældet med omsættere, der ikke har behov for at udstede plantepas eller leverandørdokument men som indkøber og videresælger plantepaspligtigt materiale, som er udstyret med plantepas. **Oplysninger, der**

skal indberettes inden 30. april er ændringer vedrørende adresser der omsættes fra og familier, slægter og arter, der omsættes.

Læs mere om virksomheder, der skal registreres og modtage stikprøvekontrol i Bilag 4.

3.4. Betaling for kontrollen

Virksomheder tilmeldt plantesundhedskontrol skal betale for kontrollen. Der opkræves på baggrund af oplysningerne om tilsyn i VAKS:

- Et årligt registreringsgebyr. Gebyret dækker bidrag til Landbrugsstyrelsens nødvendige basisapparat herunder administration af ordningen
- Et basis-inspektionsgebyr pr. tilsynsbesøg. Gebyret dækker forberedelse og op til 1 times besøg på virksomheden. Afrapportering af kontrolresultat og evt. prøvetagning.
- Et tillægsgebyr (timepris) for langvarige tilsyn ud over en time

Det er derfor meget vigtigt, at du sikrer, at VAKS oplysningerne hele tiden er ajourførte og korrekte, inkl. korrekt angivelse af total anvendt tid i virksomheden pr. tilsyn. samt den tid der bruges på afrapporteringen på kontoret, efter tilsynet er gennemført. Husk at gøre virksomheden opmærksom på, at de også betaler for den tid der bruges på afrapporteringen.

Betaling for kontrol af certificerede planter sker efter samme regler som almindelig avlskontrol. Der opkræves ikke supplerende afgifter.

3.5. Varsling, retssikkerhedsbrev og sikkerhedsforskrifter

Der kan ved det første årlige kontrolbesøg være behov for at varsle kontrollen for at sikre, at den plantesundhedsansvarlige i virksomheden er tilstede. Det er dog ikke et krav, at dette skal gøres skriftligt, men kan alene foregå telefonisk, hvor et tidspunkt for kontrollen aftales. Modtager virksomheden flere kontroller i løbet af året, kan de resterende forgå uvarslet i overensstemmelse med Kontrolforordningens bestemmelser.

Du skal udlevere retssikkerhedsbrev ved kontrollens begyndelse, også selvom du har ringet og aftalt tid forud for tilsynet. Besøger du virksomheden flere gange årligt, er det nødvendigt at udlevere retssikkerhedsbrev hver gang. Som dokumentation for udlevering afkrydses feltet "retssikkerhedsbrev præsenteret/uddelt" i VAKS ksk skema. Brevet kan sendes på mail, inden kontrollen påbegyndes, så længe det sikres, at virksomheden når at se brevet inden. Brevet findes som skabelon i Word på intra inde under kontrolportalen -> generelt om kontrol. Læs mere om reglerne for varsling og andre generelle forhold i [den generelle kontrolinstruks](#).

For at sikre at der ikke overføres smitte fra en virksomhed til en anden, skal kravene om plantesundhedsmæssige forholdsregler i "Den generelle kontrolinstruks" følges. Landbrugsstyrelsens medarbejdere skal altid overveje risikoen for at kunne overføre smitte. Ved tilrettelæggelse af dagens inspektioner skal de "reneste" virksomheder besøges først. Det kan for eksempel være producenter af formeringsmateriale eller virksomheder med certificeret materiale. Har en virksomhed værtsplanter for særlige smitsomme sygdomme som fx tomatskrumpevirus bør andre virksomheder med værtsplanter for sygdommen ikke besøges samme dag. Virksomheders interne procedurer med hensyn til hygiejne og smitteforebyggelse skal som minimum altid følges. Spørg kontaktpersonen i virksomheden inden inspektion påbegyndes, hvis du ikke kender deres procedurer.

Ved kontrolbesøg skal du også være opmærksom på de arbejdsmiljømæssige risici og sikkerhedsforanstaltninger, som du skal tage som kontrollør. Du kan læse mere om dette i sikkerhedsforskrifterne for jordbrugskontrollører [sikkerhedsforskrifterne findes her](#)

4. Godkendelse af virksomheder (plantepas, risikostyringsplaner og certificerede planter)

Som udgangspunkt er det virksomhederne selv der skal udstede plantepas. Kun i tilfælde af at virksomhederne ikke har mulighed for at udstede plantepas, kan det blive aktuelt at du som kontrollør skal udstede et til den konkrete forsendelse. Det kan fx være i tilfælde af at en svensk virksomhed har bestilt planter som importeres via lufthavn i Danmark og som skal videresendes til Sverige. Se instruks for ” *Landbrugsstyrelsens udstedelse af plantepas på planter*” som du finder på intra [her](#).

4.1. Godkendelse til udstedelse af plantepas

For at en virksomhed kan udstede plantepas, skal den være godkendt til det. Godkendelser til udstedelse af plantepas foretages af Team Plantetilsyn på baggrund af en kontrol du som kontrollør udfører. Hvis du som kontrollør bliver kontaktet med ønske om godkendelse til udstedelse af plantepas, skal du henvise virksomheden til Team Plantetilsyn. Virksomheder som vil ansøge om godkendelse til at udstede plantepas skal indsende ansøgning til avlskontrol-planter@lbst.dk. Team Plantetilsyn sikrer sig, at virksomheden indsender den nødvendige dokumentation, før du som kontrollør skal udføre kontrollen, der danner grundlag for godkendelsen.

Proceduren for godkendelse til at udstede plantepas er følgende:

- 1) Virksomheden sender plantepas udkast til Team Plantetilsyn
- 2) Den eller de plantepas ansvarlige skal have gennemført e-Dokumentation eller fremsendt anden dokumentation af plantesundhedsmæssige kompetencer
- 3) Når Team Plantetilsyn har modtaget korrekt udfyldt plantepas layout, der kan godkendes samt dokumentation af plantesundhedsmæssige kompetencer gives besked til den aktuelle lokalafdeling om, at aftale et kontrolbesøg hos virksomheden med henblik på at opnå en godkendelse.
- 4) Overordnet gennemgås følgende elementer under kontrolbesøget:
 - Kontrol af plantepas layout samt praksis for påførsel af plantepas på handelsenheder
 - E-dokumentation eller anden fremsendt dokumentation af plantesundhedsmæssige kompetencer med den eller de plantepas ansvarlige
 - Handlungsplan ved fund af skadegørere
 - Gennemgang af system til håndtering af sporbarhed
 - Gennemgang af dokumentation af kritiske punkter der er identificeret af virksomheden og som ligger til grund for virksomhedens egne tilsyn
 - Gennemgang af system til dokumentation af egne tilsyn.
 - For producenter gennemgås de indberettede risikorelaterede produktionsdata fra tast-selv

Du kan læse mere om de enkelte elementer i kontrollen under instruksens andre afsnit.

5) I sammenhæng med kontrolbesøg vurderer kontrolløren, om virksomheden opfylder alle krav til at blive godkendt til at udstede plantepas. Hvis virksomheden ikke kan godkendes, aftales et nyt kontrolbesøg med kontrolløren, hvor manglerne gennemgås.

6) Kontrolløren giver Team Plantetilsyn besked når virksomheden kan godkendes

7) Team Plantetilsyn sender brev om godkendelse til at udstede plantepas med angivelse af virksomhedens aut.nr. og registrerer godkendelsen i VAKS.

Vær opmærksom på at en virksomhed ikke må få udleveret autorisationsnummer, før de er godkendt til at udstede plantepas. Det er nødvendigt for at undgå, at en virksomhed udsteder plantepas, før de reelt er godkendt.

4.2. Godkendelse af virksomhedernes risikostyringsplaner vedrørende planteskadegørere

Virksomheder kan have indført risikostyringsplaner vedrørende skadegørere, som fastsætter passende foranstaltninger for at forhindre introduktion og spredning af skadegørere. Risikostyringsplaner skal ikke forveksles med en plantesundhedsmæssig handlingsplan, hvis formål alene er håndteringen af et fund af en skadegørere

Godkendelser af virksomheders risikostyringsplaner (som beskrevet i plantesundhedsforordningens artikel 91) foretages af Team Plantetilsyn.

Er risikostyringsplanen godkendt af Team Plantetilsyn, og har du i forbindelse med efterfølgende tilsyn konstateret, at virksomheden følger den, vil virksomheden efter to år uden fejl kunne underlægges mindre hyppige tilsyn. Se bilag 5.

4.3. Godkendelser af virksomheder til opbevaring og produktion af plantemateriale som ønskes certificeret

Godkendelser af virksomheder foretages af Team Plantetilsyn.

Inden en virksomhed bliver principgodkendt af Team Plantetilsyn, til at producere certificerede planter i en bestemt klasse, skal virksomheden gennemgås af repræsentanter fra både det regionale kontor og fra Planter & Biosikkerhed.

Certificerede planter anvendes som en fællesbetegnelse for planter, som Landbrugsstyrelsen godkender som enten:

For prydblantearternes vedkommende, hvis de har oprindelse i en prækerneplante:

- kerneplanter
- eliteplanter eller
- certificerede planter klasse AAE, AA eller A

For frugtplantearternes vedkommende, hvis de har oprindelse i en kernemoderplante:

- kerneplanter
- basismateriale
- certificeret materiale

Kerneplanter har oprindelse i materiale, som er udvalgt på grund af sortens gode genetiske egenskaber og efterfølgende er testet og fundet fri for en række specifikke planteskadegørere, som er listet i bekendtgørelse om prydblanteformeringsmateriale samt bekendtgørelse om frugtplanter og frugtplanteformeringsmateriale.

Foruden testkravene til en kerneplante af en bestemt slægt, stilles der generelle krav til virksomhederne, ligesom der stilles generelle krav til produktionens gennemførelse.

Når en virksomhed kan godkendes, sender Team Plantetilsyn et godkendelsesbrev til virksomheden. Hvis der sker ændringer i godkendelsen, får virksomheden skriftlig opfølgende besked. Det regionale kontor modtager kopi af godkendelsesbreve.

4.3.1. Virksomhedsgodkendelser

Godkendelser foretages af Team Plantetilsyn.

Hvis du som kontrollør bliver kontaktet med ønske om godkendelser, skal du henvise virksomheden til Team Plantetilsyn.

4.3.2. Godkendelse af kernemateriale af planter på baggrund af prækerne-/kernemoderplanter

Godkendelser foretages af Team Plantetilsyn.

Hvis du som kontrollør bliver kontaktet af en virksomhed, med ønske om godkendelser, skal du henvise virksomheden til Team Plantetilsyn og gerne vejlede dem i følgende:

Virksomheder, der ønsker at få godkendt kerneplanter, skal udfylde form GA 306 (anmeldesskema) med ét skema pr. sort/klon og sende anmeldelsen til Team Plantetilsyn og vedlægge:

- beskrivelse af sort/klon
- beskrivelse af udført selektionsarbejde
- dokumentation for udført testnings- og rensningsarbejde
- beskrivelse af det arbejde der foretages for at sikre, at kerneplanter er sortstypisk.

4.3.3. Godkendelse af afkom af kernemateriale af planter

Godkendelse af eliteplanter eller certificerede planter klasse AAE, AA eller A hhv. basismateriale og certificeret materiale foretages af det regionale kontor i forbindelse med kontrolbesøg.

Avlskontrol i virksomheder med certificeret produktion omfatter inspektion af planterne ligesom i almindelige virksomheder, men med speciel opmærksomhed på skadegørere som kerneplanter af de pågældende slægter skal være testet og fundet fri for. Ved mistanke om skadegørere, skal der altid udtages prøver til undersøgelse.

For at sikre, at de producerede planter opfylder kravene til godkendelse, skal der som supplement til den visuelle kontrol af kerne-, elite- og certificerede planter klasse AAE og AA udtages prøver til laboratorieundersøgelse. Antallet af prøver aftales en gang årligt mellem kontrolløren/lokalafdelingen, Team Plantetilsyn og laboratoriet.

Kontrollen for *Frankliniella occidentalis* i virksomheder, der producerer certificerede planter, skal altid suppleres med brug af blå limplader. Antallet af limplader bør være minimum 1 pr. 1000 m². Limpladerne hænges op ved produktionens start, gerne af virksomheden selv, og skiftes kun hvis der fanges trips (sendes til bestemmelse) eller hvis limpladerne ikke længere er klæbrige.

Du skal bede om at se dokumentation for indkøbt certificeret materiale i en højere klasse i virksomheder, der ønsker at få godkendt certificerede planter.

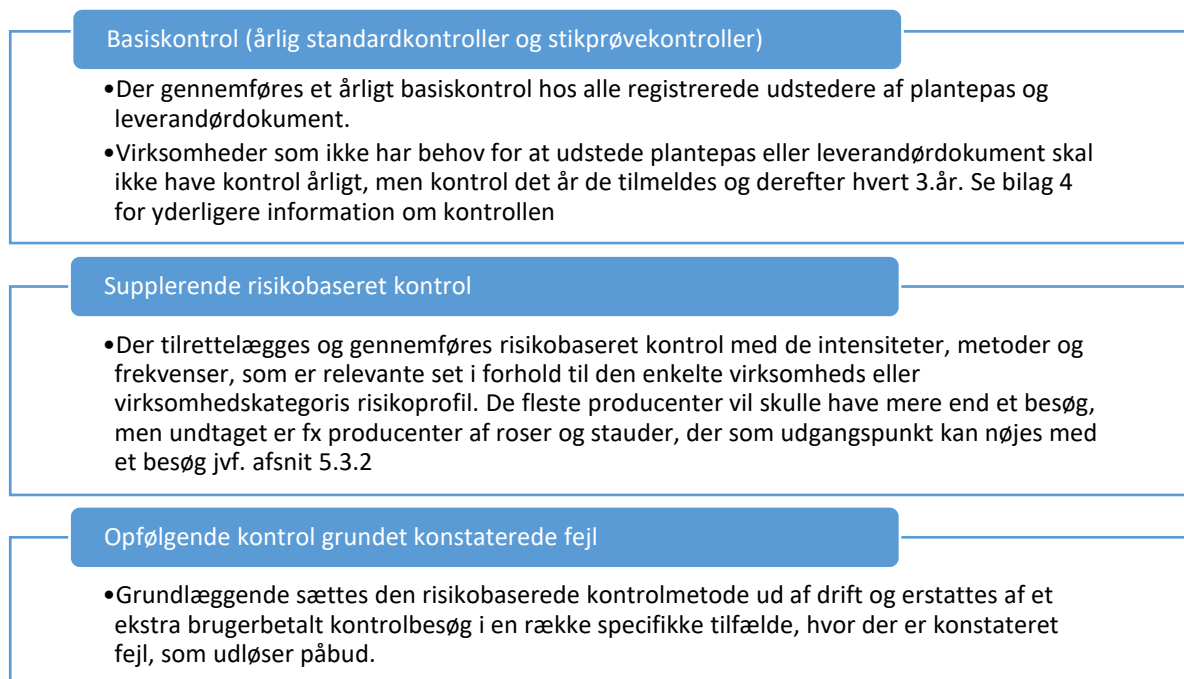
Hvis kravene til oprindelse og frihed for planteskadegørere er opfyldt, godkender kontrolløren de enkelte sorter i en bestemt klasse. Denne godkendelse sker skriftligt på formular GA 302, idet certificeringskontrollen ikke er en del af VAKS. Formular GA 302 udfyldes jf. vejledningen i bilag 6.

5. Tilsynsmodellen hos virksomhederne

EU kontrolforordningen (EU) 2017/625 omfattede fra den 14. december 2019 som noget nyt også hele plantesundhedskontrolområdet, og det betyder, at den officielle avls- og omsætningskontrol i øget omfang skal tilrettelægges ud fra de risici, der kan identificeres i forhold til den enkelte virksomheds eller virksomhedstypes aktiviteter og procedurer mv.

Derudover skal virksomheder med **aktiviteter**, der er omfattet af bestemmelserne i EU markedsføringsdirektiverne på planteområdet, have mindst et årligt kontrolbesøg.

Ifølge plantesundhedsforordningen skal alle registrerede virksomheder med plantepasgodkendelse have minimum et årligt obligatorisk kontrolbesøg. Der vil ofte være behov for at foretage yderligere kontrol end EU's minimumskrav, fx for at sikre besøg på tidspunkter, hvor det er mest optimalt at se efter symptomer på skadegørere. Derudover kan myndigheden ud fra virksomhedens aktiviteter, risici og ud fra, om virksomheden har en godkendt risikostyringsplan eller ej, beslutte at gennemføre yderligere kontrolbesøg. Det kan sættes op oversigtsmæssigt som vist i figur 1:

Figur 1. Tilsynsmodel hos registrerede virksomheder som er godkendt til at udstede plantepas

5.1. De årlige basiskontrolbesøg hos virksomhederne

Tilsynsmodellen er bygget op sådan, at alle virksomheder, der må udstede plantepas og leverandørdokument, skal have årlige tilsyn. Producenterne vil generelt skulle have mere end et besøg, for at vi kan sikre os et tilstrækkelig indtryk af plantesundheden ved fx produktion af flere forskellige kulturer samt sæsonbetinget ændringer. I de tilfælde, hvor det er muligt at se alle relevante skadegørere og symptomer på en gang, er det muligt at reducere antallet af besøg. Antallet af besøg kan som udgangspunkt også reduceres, hvis der kun er produktion i en kort periode. Omsættere af planter uden planteproduktion vil som udgangspunkt skulle have et årligt besøg.

Der gælder ikke særlige regler for havecentre, som er registreringspligtige. Kontrolfrekvensen i forhold til havecentre afhænger af om der alene sker omsætning af planter eller der produceres planter i virksomheden.

Ved tvivl om kontrolfrekvens kontaktes Team Plantetilsyn.

Ved tilsynsbesøget foretages en **administrativ kontrol** af virksomhedens dokumentation i forhold til sporbarhed, herunder korrekt udfyldelse af plantepas og leverandørdokument. Desuden gennemføres en **visuel kontrol** af deres planteproduktion, hvis det drejer sig om producenter, evt. suppleret af prøvetagning, hvor det er relevant. Det er vigtigt at være opmærksom på, om der er særlige krav eller forhold, som der skal tages højde for ved udførsel af kontrollen. Fx i forhold til krav til prøveudtagning eller krav ved et bekræftet fund af en reguleret skadegører. Se afsnit 6.6.2 for yderligere oplysninger vedrørende kontrol af virksomheder med planteproduktion.

Der kræves derudover kontrol af virksomhedens plantesundhedskompetencer jf. afsnit 6.3, hvis virksomheden udsteder plantepas.

5.1.1. Timingen af de årlige basistilsyn

De årlige basistilsyn placeres på det tidspunkt af året, hvor der er størst mulighed for at danne sig et godt indtryk af aktiviteterne i den enkelte virksomhed, typisk i højsæsonen for en eller flere af virksomhedens hovedkulturer eller højsæson for afsætning (hos leverandører, som ikke selv er producenter). Det er vigtigt, at der ved planlægning af besøg hos virksomheder med frilandsproduktion tages højde for, at der kan være brug for et ekstra kontrolbesøg i sæsonen ved fund af en reguleret skadegører, hvis man skal kunne nå at sætte dem fri inden næste sæson. Det kan blandt andet være vigtigt ved ildsots værtsplanter eller værtsplanter for sharka eller frugtplanter generelt. Det skal være muligt at kunne se skadegøreren eller symptomer på denne. Hvis dette ikke er muligt, skal de inficeret planter blive stående i virksomheden frem til næste vækstsæson.

Nytilmeldte virksomheder som aldrig har fået fortaget kontrol skal besøges så hurtigt så muligt efter tilmelding og senest en måned efter kontrolafdelingen har modtaget besked. Ved hurtigt at besøge virksomhederne sikrer vi os at deres praksis fra start er i overensstemmelse med lovgivningen. Planter vil ikke kunne omsættes før et besøg har fundet sted, hvis virksomheden skal være godkendt til at udstede plantepas.

Bliver en virksomhed tilmeldt tidligt i forhold til opstart af produktion, er det muligt at udsætte besøget til det bliver relevant at komme i virksomheden. I givet fald skal det aftales med Team Plantetilsyn.

Bliver du opmærksom på, at der skal ske et ejerskifte i en virksomhed med løbende produktion/afsætning, er det vigtigt at pointere overfor den nye ejer, at de skal være parat til at overholde kravene til udstedelse af plantepas. Ved at besøge den nye ejer tidligt og gennemgå e-dokumentation mv. hvis der er behov for det, sikres det at planterne kan omsættes med det samme, når først skiftet er sket.

5.2. Opfølgende kontrolbesøg som følge af påbud

Et opfølgende kontrolbesøg vil ofte være udløst af et fund eller mistanke om fund af en karantæneskadegører i en virksomhed. Her får virksomheden typisk et skriftligt påbud med restriktioner i forhold til salg af de relevante planter fra virksomheden. Restriktionerne kan som regel ophæves skriftligt efter opfølgende kontrolbesøg men dette afhænger af den konkrete situation.

Ved fund af en RNQP, PZ skadegører eller karantæneskadegører vil det være nødvendigt, at der foretages et opfølgende kontrolbesøg, før planterne kan frigives. Fotos kan kun anvendes som dokumentation for

destruktion af planter, men ikke til frigivelse af et parti. Er der tale om fund af en karantæneskadegører vil Planter&biosikkerheds beredskabsgruppe blive aktiveret.

Beredskabsgruppen vil sørge for instruktion i forbindelse med håndtering af skadegøreren og kan i den forbindelse også efterspørge oplysninger omkring virksomheden. Det er derfor vigtigt at få noteret observationer under kontrollen som kan have indflydelse på bekæmpelsen af skadegøreren.

Der kan dog også være behov for et ekstra besøg i en virksomhed, hvis det skønnes, at der er tale om så alvorlige fejl, at kontrolløren ved tilsyn skal konstatere, at de er rettede. Det kan eksempelvis skyldes mistanke om svindel, manglende kompetencer eller manglende overholdelse af reglerne. Se afsnit 6.7.

Uanset hvilken type påbud der påtænkes udstedt i forbindelse med en kontrol, er det vigtigt at der foretages en mundtlig høring af virksomheden inden. Både når der er bemærkninger eller ingen bemærkninger til påbuddet noteres dette i VAKS KSK under 2.15., 2.16 anvendes til at gengive virksomhedens høringssvar. Ved at følge denne praksis sikrer vi overholdelse af de forvaltningsmæssige krav, vi som myndighed er underlagt.

5.3. Supplerende risikobaserede tilsyn hos virksomhederne

Mange virksomheder skal have tilsyn mere end en gang årligt. Hyppigheden af disse mere risikobaserede tilsyn doseres ud fra hvilke aktiviteter, virksomheden har.

5.3.1. Timing af supplerende tilsyn

Supplerende tilsyn skal lægges på passende tidspunkter, alt efter hvilke aktiviteter virksomheden har. Hos planteproducenter bør det være på tidspunkter, hvor planterne er i god vækst og udvikling, samt hvor der er størst mulighed for at se relevante skadegørere.

5.3.2. Hyppigheden af supplerende tilsyn

Vi fastsætter det præcise antal og omfang af de supplerende risikobaserede tilsyn ud fra nogle individuelle forhold i den enkelte virksomhed. De parametre, vi bruger til dette, er, om virksomheden:

- har indrettet sin daglige drift ud fra en godkendt risikostyringsplan (jf. plantesundhedsforordningens artikel 91) eller ej.
- alene producerer færdigvarer eller producerer/leverer formeringsmateriale hhv. småplanter til videredykning hos en anden producent (foruden evt. færdigvareproduktion)
- producerer/leverer planter af arter og/eller oprindelse, som er særligt risikobetonede eller ej

De oplysninger, som er en forudsætning for at kunne dosere de supplerende tilsyn, indhentes via tast-selv løsningen i CAP.

For virksomheder, der følger en godkendt risikostyringsplan kan kontrollen, for så vidt angår plantesundhedsaspekterne, reduceres efter to år uden konstaterede fejl. Det vil dog ikke være muligt helt at undgå kontrol, da basiskontrollen skal udføres.

Hvis producentens planter skal eksporteres til lande uden for EU eller til EU beskyttede zoner, som har særlige krav til den avlskontrol og prøvetagning, der har fundet sted i Danmark, så vil disse krav have indflydelse på, hvor meget kontrol der skal laves udover basiskontrolbesøget.

Du kan herunder se den vejledende kontrolhyppighed for planter, som ønskes markedsført i EU (med undtagelse af beskyttede zoner) for de forskellige typer planter til plantning (inspektion af hele eller dele af produktionen, afhængigt af risiko). De følgende indikationer af kontrolfrekvenser er inklusive de årlige basiskontrolbesøg:

Standard- kontrolhyppighed for frø (plantepaspligtige arter)

Som udgangspunkt inspiceres frøplanterne en gang i løbet af sæsonen. Hvis der dyrkes flere plantearter og det ikke er muligt at inspicere planterne ved samme kontrol, kan der blive behov for en opfølgende kontrol.

Standard- kontrolhyppighed for planteformeringsmateriale³

Som udgangspunkt inspiceres urteagtigt formeringsmateriale i væksthush månedligt.

Formeringsmateriale af træagtige arter i væksthush inspiceres 2 gange årligt.

Urteagtigt formeringsmateriale på friland inspiceres 2 gange årligt.

Formeringsmateriale af træagtige arter på friland inspiceres 2 gange årligt (dog ikke forstplanter, se afsnit om færdigvarer).

Særligt om formeringsmateriale af visse frilandskulturer:

Jordbærplanter: Jordbærplanter, der skal sælges som formeringsmateriale, skal normalt inspiceres fire gange om året.

Blomsterløg: Blomsterløgsvlere må ofte aflægges flere besøg årligt, da der skal inspiceres under de enkelte sorters blomstring og nogle uger senere.

Standard- kontrolhyppighed for planter som færdigvarer⁴

Som udgangspunkt inspiceres produktion af færdigvarer 2 gange årligt.

Særligt om visse kulturer:

Forstplanter (skov- og læhegnsplanter): Disse inspiceres normalt kun 1 gang årligt, i august-september måned. Vær dog opmærksom på behovet for 2 årlige inspektioner af planter af *Prunus*-slægten, første gang tidligt i vækstsæsonen for at kontrollere for angreb af pollenbåren virus.

Stedsegrønne planter: disse inspiceres normalt kun 1 gang årligt, hvis det er muligt at se alle relevante skadegørere og symptomer på en gang. Vær dog opmærksom på behovet for flere inspektioner ved fx værtsplanter for alvorlige skadegørere så som *Erwinia amylovora*, hvor der i foråret kan ses døde og visne blomster og senere på sæsonen også kan ses symptomer på grenene og stammen

Frugttræer og –buske: For solbær- og hasselplanter er det nødvendigt med 3 inspektioner om året. Solbær- og hasselplanter skal foruden de to sommerinspektioner inspiceres om vinteren for at kunne konstatere angreb af knopgalmider. I hindbærplanter er to årlige inspektioner

³ formeringsmateriale er materiale (urodede og rodede stiklinger, småplanter og andre planter til viderekultur) som skal dyrkes videre i en anden erhvervsvirksomhed inden afsætning som planter til plantning

⁴ færdigvarer er planter til plantning, der skal sælges til den endelige forbruger (herunder via grossist-led) uden yderligere dyrkning i en anden erhvervsvirksomhed.

tilstrækkeligt. Vær især opmærksom på virusbladsymptomer og evt. rødmav og stængelsyge.

Roser og stauder: Roser og stauder skal som udgangspunkt inspiceres 1 gang årligt.

Medicinsk cannabis: Disse inspiceres som udgangspunkt 1 gang årligt

Standard- kontrolhyppighed for in vitro laboratorier

Antallet af inspektioner vil som udgangspunkt være 1 om året, hvis der alene er tale om in vitro produktion. Kontrollen omfatter primært virksomhedens administration, men laboratorium og evt. vækstrum eller væksthuse skal også inspiceres.

5.4. Kampagnekontroller for udvalgte skadegørere

Der kan være behov for at gennemføre en særlig, fokuseret kontrol eller prøvetagning i større skala for udvalgte skadegørere. Det kan være som følge af EU hasteforanstaltninger eller grundet en national beslutning om at fokusere særligt på disse skadegørere.

Sådanne kontrolindsatser kan ofte udføres integreret i anden avls- og omsætningskontrol. Af hensyn til at sikre rationelle arbejdsgange og holde omkostningerne nede, når der skal analyseres større prøvemængder, kan aktiviteterne gennemføres fokuseret i afgrænsede perioder og dermed få kampagnepræg. Team Plantetilsyn vil i givet fald instruere nærmere om dette i form af kontrolmeddelelser.

I afsnit 6.6.3. finder du flere detaljer om, hvordan kampagnekontrollerne for konkrete skadegørere skal udføres.

6. Praksis for gennemførelse af tilsynet

Ved de årlige basistilsyn skal du i relevant omfang gennemgå alle de kontrolpunkter, som fremgår af dette kapitel. Du skal derudover ved de supplerende tilsyn tilpasse, hvor stor en del af dokumentationen eller planteproduktionen du bør gennemgå efter situationen i den enkelte virksomhed jævnfør kapitel 5.

Finder du skadegørere eller andre nærmere specificerede fejl, som fører til påbud, når du er på tilsyn, kan dette udløse krav om opfølgende tilsyn, jævnfør bestemmelser i kontrolforordningen. Se afsnit 6.7.

6.1. Planlægning

Ved overgangen til et nyt kalenderår overføres alle registrerede virksomheder (inkl. oplysninger fra seneste indberetningsskema (ISK) og kontrolskema (KSK)) til en ny sag i VAKS. Kontrolafdelingen kan herefter trække en rapport over virksomheder, der skal inspiceres i en given periode, og planlægge kontrollen herefter.

Hver regional kontrolafdeling udvælger selv virksomhederne til avls- eller omsætningskontrol ud fra de registreringer, der findes i VAKS, i kombination med viden om virksomhedernes mere specifikke ønsker til kontrol (eksport/levering til beskyttede zoner i EU) og den aktuelle skadegørersituation i virksomhederne. Det er dog vigtigt at nytilmeldte virksomheder besøges hurtigt muligt således det sikres, at virksomhederne har forstået reglerne og følger de pågældende krav.

Udvælgelsen foregår typisk ud fra "næste besøgsdato", der er registreret i VAKS. Ved hjælp af en rapport fremsendes de virksomheder, der er sat til at skulle besøges indenfor en given periode.

Oplysning om forventet tidspunkt for næste inspektion (angivet i ugenumre), fastsættes ved afslutningen af hvert kontrolbesøg eller ved planlægning af første besøg hos en nyregistreret virksomhed og angives i VAKS.

Ud fra virksomhedens aktiviteter fastsættes antal planlagte besøg for året i VAKS. Antal planlagte besøg kan laves om, så fremt der sker ændringer. Oplysningerne bidrager til at gøre det mere gennemsigtigt, hvad de kan forvente af antal besøg i løbet af året.

6.2. Opdatering af oplysninger om virksomhedens aktiviteter

Virksomheden skal i forbindelse med registreringen oplyse navn og adresse på virksomheden samt kontaktoplysninger. Derudover skal virksomheden også oplyse adressen på anlæg og evt. jordlodder, hvor virksomheden har planteproduktion. Oplysningerne skal indberettes senest 30. april iforhold til ændringern der er sket fra det foregående år.

Udvider virksomheden sin planteproduktion til nye adresser, skal disse noteres i ISK bemærkningsfelt og videresendes til Team Plantetilsyn. Derfor er det vigtigt, at du spørger ind til eventuelle nye produktionssteder, når du er i dialog med virksomheden. Virksomheden skal også oplyse, om de har internethandel via deres hjemmeside.

Skifter virksomheden navn, adresse eller kontaktoplysninger, skal virksomheden meddele dette til os senest 30 dage efter ændringen er sket. Får du oplysningerne, videregives disse til Team Plantetilsyn, som tilføjer det i VAKS.

Oplysninger som fremgår af indberetningen i tast-selv i Gartneriernes risikodata skal opdateres, så fremt der sker ændringer i forhold til det foregående år. Bliver du under et kontrolbesøg opmærksom på at der mangler at ske opdatering af data i tast-selv, skal det fremgå af kontrolrapporten at data mangler opdatering og virksomheden skal foretage en ny indberetning.

6.3. Kontrol af operatørens overholdelse af krav til plantesundhedskompetencer

De virksomheder, som skal have eller har en godkendelse til at udstede plantepas, skal overholde en række krav til deres viden, de såkaldte operatør-kompetencekrav. Du skal i forbindelse med kontrolbesøg tjekke, om virksomhedens systemer og rutiner og de implicerede medarbejderes kompetenceniveau på plantesundhedsområdet lever op til kravene.

Virksomheden kan leve op til kravene ved at den/de plantesundhedsansvarlige gennemgår et elektronisk informationsmodul på LBST.dk (e-dokumentation) eller ved at deltage i et kursus, der dækker de samme emner. Det er altså ikke et krav at virksomheden skal gennemgå e-dokumentation for at dokumentere de fornødne kompetencer, men det er en hjælp til at sikre at dokumentationen er tilstrækkelig.

Det er muligt at gennemføre e-dokumentation flere gange, hvis virksomheden fx konstaterer fejl i besvarelsen og ønsker at forbedre sig. E-dokumentation eller anden dokumentation af kompetencer skal efterprøves af kontrolløren ved et efterfølgende interview, før at kompetencekravene kan siges at være opfyldt.

Vær opmærksom på, at det til enhver tid skal være det personale, som har ansvar for det daglige tilsyn i virksomheden, som skal kunne dokumentere operatørkompetencer. Derfor skal virksomheden sikre sig efterlevelse af kravene i forbindelse med udskiftning af personale. Det er ikke tilstrækkeligt at have en konsulent tilknyttet, som besidder den nødvendige viden, det skal være en/flere ansatte fra virksomheden.

Vær også opmærksom på om virksomheden har flere lokaliteter, hvor det ikke er den samme person, som har ansvaret for det daglige tilsyn. I tilfælde af at der er en ansvarlig for hver lokalitet, skal det tilsvarende antal personer kunne dokumentere operatørkompetencer.

Interviewet under kontrolbesøget kan du med fordel gennemføre ud fra følgende checkliste, der er specificeret i interview-guide i bilag 7:

- Virksomheden skal have udpeget mindst en ansvarlig medarbejder for plantepasudstedelser og plantesundhedstilsyn for karantæneskadegørere, beskyttet-zone- karantæneskadegørere, skadegørere omfattet af hasteforanstaltninger og regulerede ikke-karantæneskadegørere (RNQP-skadegørere) i virksomheden.
- For de medarbejdere i virksomheden, som er udpeget som ansvarlig for plantepasudstedelser, kan virksomheden præsentere dokumentation for, at de oppebærer tilstrækkelig viden om karantæneskadegørere, beskyttet zone-karantæneskadegørere, skadegørere omfattet af hasteforanstaltninger og RNQP'ere og om EU plantesundhedsreguleringen for den type produktion og afsætning, virksomheden beskæftiger sig med.
- Medarbejderen, som er ansvarlig for plantepasudstedelser, har tilstrækkeligt kendskab til plantepasreglerne (jf. interview-guide i bilag 7).

Efter kontrol af virksomhedernes kompetenceniveau er gennemført (gennemgang af e-dokumentation), noteres datoen for gennemførelse i ISK-skemaet under punkt 1.18.

Har den ansvarlige for plantepasudstedelserne ikke tilstrækkelig viden om plantepasreglerne eller fx de skadegørere, som er relevante for kontrollen, noteres dette i bemærkningsfeltet i VAKS (i KSK-skemaet under generelt 2.13). Dermed er det muligt at følge op på eventuelle mangler ved det næste kontrolbesøg.

Hvis interviewguide, informationsmodul (E-dokumentation) og handlingsplan, jf. afsnit 6.5, er gennemgået, og der ikke er bemærkninger til besvarelsenerne, er kontrollen som udgangspunkt ok. Virksomheder, som har kunnet dokumentere deres kompetencer via dialog med kontrolløren, skal ikke have gennemgået e-dokumentation igen, før der udarbejdes nyt informationsmodul, og/eller der sker udskiftning af den plantepasansvarlige i virksomheden. Team Plantetilsyn informerer kontrolafdelingerne, hvis der er udarbejdet nyt materiale, som er obligatorisk for virksomhederne at gennemgå.

Hvis interviewguide, ikke korrekte besvarelser i informationsmodul og/eller handlingsplan ikke har været gennemgået i detaljer tidligere, følges der op på dette i 2024. Selvom der ikke skal gennemføres et interview årligt, skal relevante emner og spørgsmål fortsat vendes med virksomheden hvert år. I den forbindelse skal der medbringes relevante faktaark om skadegørere mv., hvis der er nogle, som virksomheden endnu ikke har set. Derudover skal relevante faglige meddelelser drøftes. Dokumentation for gennemførelse af denne del af kontrollen sker ved udfyldelse af KSK skemaet under punkt 3.11

Faglige meddelelser er vores primære informationskilde, så derfor er det vigtigt, at du også opfordrer dem til at tilmelde sig vores nyhedsbrev, hvis de ikke allerede er det.

Er der medarbejdere, som hjælper den plantepasansvarlige i virksomheden med tilsyn af regulerede skadegørere, skal det sikres, at disse har den fornødne viden, der gør dem i stand til at identificere skadegørerne. Det kan dokumenteres ved, at de fx har relevante faktaark tilgængelige og kan vise, de har gennemgået disse med den konkrete medarbejder, som hjælper til med undersøgelserne.

6.4. Kontrol af virksomheders overholdelse af mærknings, sporings- og dokumentationskrav

Plantepasset er et værktøj til at forebygge spredning af planteskadegørere, idet det gør det muligt at spore planterne tilbage til producenten. En forudsætning er dog, at virksomhederne mærker planterne med de korrekte oplysninger og opbevarer dokumentationen i minimum 3 år. Det er også virksomhedens ansvar at trække et eventuelt inficeret parti tilbage. Så det er afgørende, at de til hver en tid kan vise, at der er styr på dokumentationen.

6.4.1. Check af overholdelse af krav til plantepaslayout og –praksis, samt af sikringen af sporbarhed

Hos virksomheder, der ikke udsteder plantepas, men alene omsætter partier af plantepaspligtige planter: Du skal i forbindelse med tilsynet tjekke, at virksomheden fører fortegnelser, der gør det muligt for virksomheden at spore plantepartier et step frem og et tilbage.

Du skal for udvalgte kulturer, der findes i virksomheden, tjekke at virksomheden opfylder de krav, der stilles til sporbarhed af plantepas. For hvert plantepas virksomheden modtager, skal følgende sporbarhedsoplysninger sikres:

- Oplysninger om den leverandør, som har leveret den pågældende handelsenhed.
- Oplysninger om den virksomhed, som den pågældende handelsenhed er leveret til.

Virksomheden skal opbevare fortegnelser over ovennævnte oplysninger i minimum 3 år efter den dato, hvor de pågældende planter etc. blev leveret til eller af dem.

Det kan typisk kontrolleres ved at se de fakturaer, virksomheden har modtaget og afsendt for det pågældende år samt tidligere år. Udvælg og tjek oplysningerne for fx 5 forsendelser de har modtaget og 5 forsendelser de har afsendt, Det kan være med baggrund i en bestemt periode eller kultur. Fx fakturaer de har modtaget og afsendt for maj 2023. Der skal også udvælges forsendelser, som ligger flere år tilbage, for at sikre at de kan spore forsendelser 3 år tilbage.

Er der planter i virksomheden, udpeges nogle af disse, hvor virksomheden skal kunne fremvise oplysninger om leverandøren. Er nogle af planterne allerede videresolgt, skal du også efterspørge dokumentation om køberen.

Ligesom øvrige mangler er det også vigtigt at få noteret manglende overholdelse af sporbarhedskrav i kontrolrapportens bemærkningsfelt, så vi har dokumentation for dette, samt sikre at vi kan følge op ved næste kontrolbesøg.

Ved virksomheder, hvor der handles med planter til plantning over internettet, er der krav, om at der stilles informationer til rådighed om restriktioner ved import/handel indenfor EU både til private og engros. Virksomhederne kan overholde kravet ved at indsætte en henvisning til Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Der er udarbejdet forskellige bannere, som kan bruges til dette formål. Både bannere og hjemmesiden, der skal henvises til, finder du [her](#). I forbindelse med en kontrol skal hjemmeside kontrolleres for, om der fremgår oplysninger eller henvisning til Landbrugstyrelsens hjemmeside.

Hos plantepasudstedere: Du skal i forbindelse med tilsynet tjekke, at de plantepas, som virksomheden modtager og udsteder, er korrekt udfyldt og overholder krav til format. Det er nødvendigt at tjekke de plantepas som virksomheden modtager, så vi kan kontakte leverandør hvis layout ikke er korrekt. I *Vejledning om brugen af plantepas*, kan du finde en beskrivelse af hvilke oplysninger, der skal fremgå af plantepasset, samt se godkendte layout.

Vær opmærksom på at plantepasset skal overholde det format, som findes i vejledningen. Det betyder fx, at EU-flag skal fremgå og placeres i øverste venstre hjørne, og at teksten "Plantepas/Plant passport" skal fremgå i øverste højre hjørne. Vær derudover opmærksom på om der angives botanisk navn under punkt A og fx ikke "MIX" eller lignende. Findes der ikke udfyldte plantepas på stedet under kontrollen, beder du virksomheden skitsere layoutet, og hvordan de udfylder plantepas.

En virksomhed kan godt få lov til at udfylde plantepasoplysninger i hånden. Det vil sige, at de godt kan tilføje oplysningerne under punkterne A, B, C og D samt beskyttet zone skadegørere, i hånden. Det vil dog ikke være muligt selv at påtegne EU-flag.

Udfyldes plantepas i hånden, skal det fremgå af ISK-bemærkningsfeltet. Påføres oplysningerne i hånden, skal det ikke kunne udviskes, det skal være vandfast, og det skal være tydeligt og let at læse, så der ikke opstår tvivl om, hvad der står.

Du finder vejledning om brugen af plantepas [her](#).

Hvis virksomheden sælger planter til beskyttede zoner (pz), skal du spørge ind til det specifikke layout, herunder tjekke om pz-skadegørere påføres korrekt.

Hos virksomhederne skal du for udvalgte kulturer, der findes i virksomheden, tjekke, at virksomheden opfylder de krav, der stilles til sporbarheden af plantepas. For hvert plantepas virksomheden modtager og udsteder, skal følgende sporbarhedsoplysninger sikres:

- Oplysninger om den virksomhed, som har leveret den pågældende handelsenhed (hvis det er relevant)
- Oplysninger om den virksomhed, som den pågældende handelsenhed er leveret til, og
- Relevante oplysninger om plantepasset, hvilket vil sige de oplysninger, som plantepasset indeholder (kultur og reg.nr. , samt sporbarhedskoder, oprindelse og beskyttet zone oplysninger hvis relevant).

Virksomheden skal opbevare fortegnelser over ovennævnte oplysninger i minimum 3 år efter den dato, hvor de pågældende planter etc. blev leveret til eller af dem. Hvis oplysningerne fremgår af følgedokumentation, er det tilstrækkeligt at gemme følgedokumentationen i 3 år. Hvis virksomheden har opdelt handelsenheden i flere handelsenheder, skal de også gemme det oprindelige/erstattede plantepas eller dokumentation herfra i minimum 3 år.

Sporbarheden kan kontrolleres ved at se faktura/følgeseddel og tilhørende plantepas, virksomheden har modtaget og afsendt for det pågældende år og tidligere år. Udvælg og tjek oplysningerne for fx 5 forsendelser de har modtaget og 5 de har afsendt, Det kan være med baggrund i en bestemt periode eller kultur, fx gemte plantepasoplysninger som de har modtaget og afsendt for maj 2023 og tilhørende faktura. Der skal også udvælges forsendelser, som ligger flere år tilbage, for at sikre de kan spore forsendelser 3 år tilbage.

Er der planter i virksomheden, udpeges nogle af disse, hvor virksomheden skal kunne fremvise oplysninger om leverandøren samt plantepas. Er nogle af planterne allerede videresolgt, skal du også efterspørge dokumentation om køberen og plantepasoplysninger.

Derudover skal det undersøges, om der anføres korrekt oprindelse på plantepasset. Er der fx købt 20 stk. *Malus domestica* 'discovery' med nederlandsk oprindelse, og der to dage senere sker videresalg af 20 stk. *Malus domestica* 'discovery' med dansk oprindelse, kan det give anledning til at undersøge, om virksomheden påfører korrekt oprindelse og er opmærksom på, hvornår der kan ske oprindelsesskift til dansk.

Tjek om der er sporbarhedskode på plantepasset, og det kun er planter, som er pakket og klar til salg til den endelige forbruger, hvor dette er undladt. Vær opmærksom på at denne undtagelse ikke gør sig gældende for salg til beskyttet zone eller for særlige plantearter (*Solanum tuberosum*, *citrus*, *coffea*, *Lavandula dentate*, *Nerium oleander*, *Polygala myrtifolia*, *Prunus dulcis*). Ved kontrol af sporbarhedskode skal det tjekkes hvad sporbarhedskoden refererer til og at koden kan anvendes til at identificere de enkelte handelsenheder.

Er planterne ikke fysisk tilstede i virksomheden, kan oplysninger på fakturaen være en hjælp, da fx stiklinger, småplanter og grundstammer, kan indikere, at der er tale om planter, som endnu ikke er klar til salg til den endelige forbruger, og derfor skal være fulgt af en sporbarhedskode.

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

Virksomheden skal også gemme dokumentation fra laboratorieundersøgelser for regulerede planteskadegørere i 3 år.

Ligesom ved øvrige mangler er det også vigtigt at få noteret manglende overholdelse af sporbarhedskrav i kontrolrapportens bemærkningsfelt, så vi har dokumentation for det og sikrer, at vi kan følge op ved næste kontrolbesøg.

Udover kontrol af plantepaslayout skal det kontrolleres, om virksomhederne påfører plantepas på mindste handelsenhed. Mindste handelsenhed bestemmes ud fra, hvordan planterne pakkes og udsendes til kunderne. Mindste handelsenhed kan være en lastbil, palle, cc container, et bundt, en potte mm. Se *vejledningen om brugen af plantepas* for yderligere information. Det er ikke tilstrækkeligt, at plantepas påføres på faktura eller følgeseddel, som ligger løst sammen med forsendelsen. Plantepasset skal være fastgjort til handelsenheden.

Er der planter, som ved opstart af produktion sættes i pletter med fortrykt plantepas, kan det ikke attestere, at planterne er fri for regulerede skadegørere ved omsætningstidspunktet. Derfor skal det være fulgt af et (samle) plantepas på leveringstidspunktet. Det kan fx ske ved, at der også påsættes et plantepas på CC container, når planterne er kontrolleret og skal flyttes ud af virksomheden.

Vær opmærksom på, at der ikke kræves påført plantepas på planter, som flyttes internt imellem anlæg, som ligger tæt på hinanden. I praksis betyder det, at flytning af planter indenfor virksomhedens egne anlæg ikke kræver plantepas, såfremt det er indenfor landets grænser. Der er heller ikke krav om plantepas ved kontraktavl af fx frø, hvor frøet flyttes fra kontraktavler til frøvirksomhed, hvor frøet bliver rensat, sorteret og certificeret. Selvom planterne ikke skal følges af et plantepas ved intern flytning, skal virksomheden dog stadigvæk være i stand til at redegøre for, hvilket anlæg planterne stammer fra samt holde styr på planter, der flyttes internt i anlægget. Derfor skal du under kontrolbesøg også sikre dig, at virksomheden kan spore planterne internt.

Har en virksomhed import af planter, skal det sikres, at virksomheden er bevidst om, at de i et senere handelsled skal påføre plantepas som erstatning for et plantesundhedscertifikat, da certifikatet ikke kan anvendes til intern handel i EU.

Ved virksomheder, hvor der handles med planter til plantning over internettet, er der krav om, at der stilles informationer til rådighed om restriktioner ved import/handel indenfor EU både til private og engros. Virksomhederne kan overholde kravet ved at indsætte en henvisning til Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Der er udarbejdet forskellige bannere, som kan bruges til dette formål. Både bannere og hjemmesiden, der skal henvises til, finder du [her](#). I forbindelse med en kontrol skal hjemmeside kontrolleres for, om der fremgår oplysninger eller henvisning til Landbrugstyrelsens hjemmeside. Grundet kravet er det derfor nødvendigt at sikre sig, om virksomheden har salg over internettet, spørg derfor ind til det årligt.

Ved virksomheder, som både sælger over internettet og fra fysisk butik til private, skal der spørges ind til, hvordan de sikrer, at planterne er fulgt af et plantpas, når de sælges over internettet. Det er nødvendigt, da det ikke er alle planter i virksomheden, der så skal være fulgt af et plantepas. For at forenkle håndteringen og undgå fejl kan virksomheden vælge også at mærke planterne, som sælges direkte fra den fysiske butik, på trods af der ikke er krav om, at de skal være fulgt af et plantepas.

Ved virksomheder, hvor der foretages salg til andre virksomheder, men også over internettet til slutbrugeren, er det på kontrol vigtigt at være opmærksom på, at virksomhederne får mærket de enkelte planter og ikke alene større forsendelser til virksomhederne.

6.4.2. Check af overholdelse af krav om leverandørdokument

Du skal for en kultur eller konkret omsætningssituation, du har udvalgt i virksomheden, tjekke, at de leverandørdokumenter, som virksomheden udsteder, er korrekt udfyldt, og at partierne, de er udstedt til, overholder krav til kvalitet.

I bilag 3 i Bekendtgørelse om frugtplanter og frugtplanteforneringsmateriale, Bekendtgørelse om grøntsagsplanter og grøntsagsplanteforneringsmateriale samt Bekendtgørelse om prydplanteforneringsmateriale findes en liste over de frugtplanter, grøntsagsplanter og prydplanteforneringsmateriale af prydplanter, som rent fysisk skal følges af et leverandørdokument, når handelsenheder handles mellem virksomheder. Betegnelsen EF-kvalitet må kun anvendes på de arter/slægter som er listet og selvfølgelig kun, hvis kravene i bekendtgørelserne er opfyldt. Et af kravene er, at materialet skal være praktisk taget fri for skadegørere, som påvirker dets kvalitet og anvendelighed. I den forbindelse er der udarbejdet en liste med toleranceværdier for forskellige typer af skadegørere, som der skal tages udgangspunkt i, når kvalitet og anvendelighed vurderes. Listen findes på [intra](#) under Avls- og omsætningskontrol af planter -53023.

I bekendtgørelsernes bilag 3 kan du også finde en beskrivelse af, hvilke oplysninger leverandørdokumentet skal indeholde.

Vær opmærksom på, at det ikke er muligt at kombinere plantepas og leverandørdokument, jf. de nye plantepasregler, idet plantepasoplysningerne skal holdes samlet og tydeligt adskilt fra øvrige oplysninger.

6.5 Kontrol af virksomhedens plantesundhedsmæssige handlingsplan og eget tilsyn

6.5.1. Plantesundhedsmæssige handlingsplan

Virksomheder, der er godkendt til at udstede plantepas, skal have en handlingsplan, som anvendes ved fund eller mistanke om fund af særligt skadelige planteskadegørere. Handlingsplanen skal ajourføres, hvis der sker ændringer i virksomhedens aktiviteter, bemanding og lignende, som kan have betydning for handlingsplanen. Der skal ved de årlige besøg sikres, at handlingsplanen er tilgængelig, og at virksomheden har ajourført den ved ændringer.

En skabelon for en handlingsplan fremgår af bilag 8. Denne kan udgøre en checkliste for kontrollen af handlingsplanens indhold. For at en handlingsplan kan godkendes skal den indeholde de samme elementer, som fremgår af skabelonen.

6.5.2. Identifikation af kritiske punkter og eget tilsyn heraf

Virksomheder, som udsteder plantepas, er forpligtet til at identificere kritiske punkter og udføre deres eget tilsyn heraf.

Virksomhedens eget tilsyn af planter og sporbarhed i virksomheden er af stor betydning, da du typisk kun er i virksomheden i en lille del af produktion-/omsætningsperioden i forbindelse med kontrol. En vigtig del af din kontrol i virksomheden er derfor at sikre, at virksomheden udfører deres eget tilsyn og har kompetencerne til det.

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

Virksomheden skal leve op til følgende krav vedrørende eget tilsyn:

- Virksomhederne skal have dokumentation for de tilsyn, som de selv gennemfører
- Tilsynet skal foregå i de faser i produktionen og ved flytning af planter som kan have kritisk betydning for plantesundheden. Virksomheden skal i den forbindelse have dokumentation for hvad de har identificeret som kritiske punkter.
- Virksomhederne skal gemme oplysningerne omkring deres eget tilsyn og hvad de har identificeret som kritiske punkter i mindst 3 år.

Dokumentation af virksomhedens eget tilsyn skal tjekkes årligt i forbindelse med den administrative kontrol. På Styrelsens hjemmeside kan du finde skabeloner som kan bruges af virksomhederne til at efterleve kravene. Du finder skabelonerne [her](#)

Vær særligt opmærksom på følgende i forhold til kontrollen af eget tilsynet:

- Virksomhederne noterer tidspunktet for, hvornår kontrollen har fundet sted, samt hvad der er blevet inspiceret både i forhold til kultur, lokalitet og mærkning/sporbarhed
- Efterse og spørg ind til hvordan virksomheden planlægger deres eget tilsyn, samt hvilke faktorer (de kritiske punkter), som indgår i deres overvejelser.
- Foretages der kun eget tilsyn af skadegørere eller kun kontrol af mærkning/sporbarhed, skal det under kontrollen undersøges, om det er relevant at foretage kontrol af begge dele
- Foretages der eget tilsyn af planter i virksomheden, skal det kontrolleres, om der er fokus på regulerede skadegørere og ikke almindeligt forekomne skadegørere

Til at undersøge om virksomheden undersøger for relevante skadegørere kan nedenstående skema med fordel anvendes.

Vurdering af om der foretages undersøgelser af relevante skadegørere	
1.	Slå væsentlige kulturer op i bilag 3 eller se hvad der er indberettet af risiko kultur i tast-selv. Ud fra kultureren fremsøges relevante skadegørere
2.	Når en relevant skadegører er fundet slås der op i LBST faktaark (findes her), EPPO database (findes her), EFSA database (findes her) mv. for at finde oplysninger om skadegøreren
3.	Der foretages en vurdering af om der er særlige hensyn der bør tages højde for i forhold til de specifikke skadegørere, herunder hvornår symptomer kan ses og på hvilke dele af planten som er relevant at undersøge. Det tjekkes om virksomheden har taget højde for disse faktorer

Foretager en virksomhed eget tilsyn på daglig basis er det muligt at slå tilsynene sammen, når de skal dokumenteres. Det vil sige, at fx alle tilsyn som er foretaget under samme uge også kan noteres samlet, så frem det er den samme type tilsyn der er foretaget.

Det er ikke et krav at virksomheden beskriver de kritiske punkter til hvert tilsyn som udføres. Det er tilstrækkeligt at virksomheden har en overordnet beskrivelse af de kritiske punkter, som er i fokus under eget tilsyn. Beskrivelsen af kritiske punkter skal ajourføres så frem der sker ændringer i virksomheden som har betydning for disse. Fx hvis der sker produktion af en ny kultur, import fra nye lande, salg til beskyttet zone mv.

Ved at foretage kontrol af virksomhedernes eget tilsyn sikrer vi os, det ligger på det mest optimale tidspunkt og under de mest kritiske faser i produktionen. Det er vigtigt, at virksomheden har beskrevet de faktorer, som de har identificeret som værende kritiske, og som de anvender i deres planlægning af hvornår der skal føres tilsyn med planterne i virksomheden.

Faktorer som der blandt andet skal overvejes i denne sammenhæng er:

- Tidspunkter, hvor en bestemt reguleret skadegører typisk spredes
- Overflytning af importerede planter fra et karantænerum til den øvrige produktion
- Efterlevelse af beskyttet zonekrav, herunder mærkning.
- Kontrol af sporbarhedskode på plantepasset

Det skal noteres som bemærkning i avlskontrolrapporten, hvis der har været fejl eller mangler i denne sammenhæng.

6.6. Plantesundheds- og kvalitets-tilsynet med planter

6.6.1. Plantetilsyn hos virksomheder uden planteproduktion

Hos virksomheder uden egen planteproduktion er tilsynet hovedsageligt en årlig administrativ kontrol af deres procedurer og dokumentation for beholdning, køb og salg, og herunder om de lever op til krav om plantepas og leverandørdokument.

Spørg ind til, om virksomheden har modtaget eller afsendt reklamationer inden for det sidste år. Hvis det er tilfældet, checkes det, hvordan der er fulgt op på dette fra virksomhedens side. Det er særligt reklamationer, som kan skyldes planteskadegørere, du skal være opmærksom på, herunder om de har fået planter/billeder af planterne retur og tjekket, hvilke skadegørere der er tale om

Findes der planter i virksomheden, på kontroltidspunktet, undersøges disse (eller en stikprøve heraf, hvis der er mange) for karantæneskadegørere, RNQPer, skadegørere omfattet af hasteforanstaltninger samt for kvalitet og fejl for plantemateriale omfattet af markedsdirektiverne. Det skal også sikres, at planterne er korrekt mærket, hvis de er klargjort til salg eller lige er modtaget fra anden leverandør.

Udtag plantemateriale til laboratorieanalyse, hvis der er mistanke om fund af en reguleret skadegører, eller at det er et krav, der udtages prøver for at dokumentere frihed for den specifikke skadegører. Du kan læse mere om, hvad du skal gøre i forbindelse med prøvetagning af materiale til laboratorieanalyser i bilag 9.

Findes der karantæneskadegørere, skal dette straks meddeles til Team Plantetilsyn, og der skal straks indsamles centrale oplysninger som fx: leverandør, leveringstidspunkt (kopi af faktura/følgeseddel/plantepas), planteart og -sort, antal planter m.v. Ved fund af andre alvorlige planteskadegørere, så som RNQPer, konsulteres Team Plantetilsyn nærmere ved behov med henblik på aftaler om konsekvenser på baggrund af kontrolresultatet. Vær opmærksom på at der kan være særlige krav til håndteringen af RNQPer og PZ-skadegørere, det er derfor vigtigt, der slås op i lovgivningen.

Angrebsprocenten fastslås ved at tælle antallet af angrebne planter, samt det totale antal planter i det/de angrebne parti(er) ved små partier. Ved meget store partier udvælges og optælles et repræsentativt udsnit og antal angrebne planter f.eks. 3 x 100 planter forskellige steder i marken. Resultatet ganges op med den resterende del. Bed tilsvarende virksomheden om at oplyse, hvor mange planter der er i det pågældende parti, for at vurdere om partiets størrelse er korrekt anslået. Findes der flere partier af samme sort/art noteres mængden i bemærkningsfeltet, da et positivt resultat fra en planteanalyse også kan få betydning for øvrige værtplanter i virksomheden.

6.6.2. Plantetilsyn hos virksomheder med planteproduktion

Forud for kontrolbesøget skal du sikre dig et overblik over, hvilke plantearter der produceres i virksomheder, og om der er tale om færdigvarer eller formeringsmateriale. Du skal sikre dig, at der er fokus på de plantearter, der især angribes af regulerede planteskadegørere, og de symptomer de frembringer. Hvor stor en del af produktionen, du skal inspicere i forbindelse med tilsynet, afhænger af, om der er tale om de årlige tilsyn, eller om tilsynet er udløst af, at virksomheden har produktion af formeringsmateriale, risikokulturer, certificerede planter eller produktionen baserer sig på importeret materiale fra lande uden for EU.

Landbrugsstyrelsen har også ret til adgang til forædlerafdelinger i virksomhederne. Såfremt det skønnes nødvendigt at kontrollere en forædlerafdeling, skal virksomheden oplyses om det på forhånd. Virksomhedens forholdsregler for færdsel i forædlerområdet skal nøje følges sammen med generelle plantesundhedsmæssige forholdsregler, f.eks. at forædlerafdelinger besøges før resten af virksomheden kontrolleres.

Udtag plantemateriale til laboratorieanalyse, hvis det er relevant, f.eks. hvis der er mistanke om fund af en reguleret skadegører, eller at det er et krav, der udtages prøver for at dokumentere frihed for den specifikke skadegører. Du kan læse mere om, hvad du skal gøre i forbindelse med prøvetagning af materiale til laboratorieanalyser i bilag 9.

Findes der karantæneskadegørere, skal dette straks meddeles til Team Plantetilsyn, og der skal straks indsamles centrale oplysninger om fx: leverandør, leveringstidspunkt (kopi af faktura/følgeseddel/plantepas), planteart og -sort, antal planter m.v. Ved fund af andre alvorlige planteskadegørere, som RNQPer, konsulteres Team Plantetilsyn nærmere ved behov med henblik på aftaler om konsekvenser for kontrolresultatet. Vær opmærksom på at der kan være særlige krav til inspektion og håndteringen af planteskadegørere, det er derfor vigtigt, der slås op i lovgivningen. Fx kan der være krav til behandling, i andre situationer kan der ved bestemte kulturer være krav om, at der foretages kontrol af arealer i umiddelbart nærhed af produktionsanlægget, uanset om der er fundet tegn på skadegørere.

Angrebsprocenten fastslås ved at tælle antallet af angrebne planter, samt det totale antal planter i det/de angrebne parti(er) ved små partier. Ved meget store partier udvælges og optælles et repræsentativt udsnit og antal angrebne planter f.eks. 3 x 100 planter forskellige steder i marken. Resultatet ganges op med den resterende del. Bed tilsvarende virksomheden om at oplyse, hvor mange planter der er i det pågældende parti for at vurdere, om partiets størrelse er korrekt anslået. Findes der flere partier af samme sort/art noteres mængden i bemærkningsfeltet, da et positivt resultat fra en planteanalyse også kan få betydning for øvrige værtplanter i virksomheden.

Udover kontrol af skadegørere i produktionen foretages der også en årlig administrativ kontrol af deres procedurer og dokumentation for beholdning, køb og salg, herunder om de lever op til krav om plantepas og leverandørdokument. Opstår der tvivl, omkring hvorvidt plantepas layoutet lever op til kravene, kontaktes Team Plantetilsyn.

Spørg ind til, om virksomheden har modtaget eller afsendt reklamationer inden for det sidste år. Hvis det er tilfældet, checkes det, hvordan der er fulgt op på dette fra virksomhedens side. Det er særligt reklamationer, som kan skyldes planteskadegørere, du skal være opmærksom på, herunder om de har fået planter/billeder af planterne retur og tjekket, hvilke skadegørere der er tale om.

De årlige obligatoriske tilsyn

Som hovedregel gennemgås alle virksomhedens frilandsarealer og væksthuse med planter 2 gange om året med følgende intensitet:

På frilandsarealer: Her inspicererer du alle planterækker ved at bevæge dig ned ad hver anden række, så du ser to rækker ad gangen (en på hver side af stien), og dermed den ene side af hver planterække. Den yderste række inspiceres altid mere grundigt, da hegn og lignende i nærheden kan fungere som reservoir for skadegørere. Vær generelt opmærksom på at tjekke de steder, hvor de pågældende skadegørere typisk findes. Findes skadegøreren fx ofte på undersiden af bladene, skal udvalgte blade vendes. Hvis der er tale om produktion af formeringsmateriale inspiceres dette altid først og grundigt.

I store virksomheder med store sammenhængende flader af monokulturer kan intensiteten reduceres. I nogle tilfælde vil det også være relevant at se på rødderne fx for nogle typer lus.

I væksthuse: Her inspicerer du alle borde ved at bevæge dig ned i hver anden række mellem bordene, så du ser to borde ad gangen. De yderste borde inspiceres altid mere grundigt, da der ofte kan være risiko for skadegørereangreb i randerne. Vær generelt opmærksom på at tjekke de steder, hvor de pågældende skadegørere typisk findes. Findes skadegøreren fx ofte på undersiden af bladene skal udvalgte blade vendes. I nogle tilfælde vil det også være relevant at se på rødderne fx for nogle typer lus. Vær også opmærksom på, at ukrudt og andet plantemateriale på produktionsstedet kan være inficeret og danne grundlag for spredning. Hvis der er tale om produktion af formeringsmateriale inspiceres dette altid først og grundigt.

I store virksomheder med store sammenhængende flader af monokulturer kan intensiteten reduceres.

I in vitro laboratorier: Det plantemateriale, der anvendes som udgangspunkt for produktionen, er vigtigt. Der bør anvendes, det bedst mulige, dvs. helst certificeret materiale eller i hvert fald materiale, som virksomheden har mest mulig viden om. Der skal spørges til oprindelsen og evt. kan dokumentation forlanges fremvist for at kunne bedømme, om der er givet garantier for materialets frihed for skadegørere.

Endvidere skal det undersøges, om virksomheden selv har foretaget tests eller observationer af det plantemateriale, der er anvendt til produktionen. Findes dele af det oprindelige materiale fortsat i virksomheden, kan det inspiceres. Er der tale om materiale af helt ukendt oprindelse, bør det aftales med virksomheden, at der udtages plantemateriale til stikprøvetest for fx tomatbronzetopvirus. Materialet til test, bør udtages så tidligt i produktionsprocessen som muligt, og kun efter aftale med virksomhedens kontaktperson.

Andre kontrolpunkter:

- Tjek virksomhedens evt. interne retningslinjer for produktionens gennemførelse.
- Anvendes der en grundig mærkning hele vejen igennem produktionsprocessen, således at alle glas eller bakker mv. altid entydigt kan henføres til de planter, der er udgangspunktet for produktionen.
- Hvordan sikres det, at in vitro-planter med skadegørereproblemer kasseres?
- Vær opmærksom på, at fx trips og nematoder kan flyttes med plantemateriale til glas/kolber

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

- Hvordan sikres det, at de producerede in vitro-planter ikke har ændrede genetiske egenskaber? Foretages der udplantning hos virksomheden selv eller hos kunden?
- Hvor foretages afhærdning/udplantning af de producerede in vitro-planter?

Det forudsættes, at virksomheden er bekendt med principperne for god laboratoriepraksis og hygiejne. Bemærk forhold, der ikke forekommer logisk, bør dette også diskuteres.

Hvis et in vitro-laboratorium ønsker at producere certificeret materiale, skal det være specielt godkendt hertil. Se afsnit 4.3.

Supplerende tilsyn

Som hovedregel målrettes tilsynet den specifikke situation i en virksomhed. Hvis der er tale om produktion af formeringsmateriale samt af risikomateriale inspiceres dette altid grundigt. Producenter af formeringsmateriale besøges først på dagen og kontrollen begynder altid i afdelingen med formeringsmateriale.

6.6.3. Kampagnekontroller

Xylella fastidiosa

Virksomheder, som producerer planter til plantning (bortset fra frø) af *Coffea* (kaffe), *Lavandula dentata* (tandet lavendel), *Nerium oleander* (nerie), *Olea europaea* (oliven), *Polygala myrtifolia* (myrtemældeurt), og *Prunus dulcis* (mandel), må kun flytte planterne inden for Unionen, hvis de er dyrket på et sted, som ved årlig offentlig kontrol, er bekræftet fri for *Xylella fastidiosa*. Når planterne flyttes første gang inden for Unionen, skal de være testet fri for bakterien.

Prøverne skal tages som samleprøver, og prøvetagningen skal ske i kampagner. Team Plantetilsyn melder ud til kontrolafdelingerne, i hvilke uger kampagnen kører. Læs om udtagning af samleprøver i bilag 9.

Import/ import i hvilende tilstand

Der udvælges årligt fokuspunkter for kontrollen i forhold til plantemateriale der bliver importeret / importeret i hvilende tilstand til EU. Materiale i hvilende tilstand skal forstås som planter uden blade der ikke er i vækst, det kan fx være barrodssplanter på køl, rodknolde, løg og jordstængler. Formålet med det øgede kontrolfokus på virksomheder der anvender materiale med oprindelse fra tredjelande, er at vi i højere grad tager højde for den øgede risiko det udgøre. Der forventes at skulle foretages en grundigere kontrol af det materiale som er omfattet af kampagnen, men antallet af kontroller i virksomhederne øges ikke.

Det er vigtigt at danne sig et overblik over det plantemateriale som virksomheden anvender og dets oprindelse. Spørg derfor ind til om de anvender importeret materiale/ materiale importeret i hvilende tilstand, når du er ude i virksomheden. Tjek også plantepasoplysninger for oprindelsesland samt CAP oplysninger frastast-løsningen, hvis disse er til rådighed.

Kampagnen vil tage udgangspunkt i de fund som der bliver gjort i EU og i Danmark.

Se den aktuelle kampagne som kører i 2024 i bilag 11

6.7. Hændelser, som udløser krav om et opfølgende kontrolbesøg

Et opfølgende kontrolbesøg er ekstra i forhold til de kontrolbesøg, der allerede er planlagt på baggrund af virksomhedens aktiviteter eller som opfølgning på et planteskadegørrerfund, der har udløst et påbud om fortsat avlskontrol, se kategorier i tabel 2.

For formeringsmateriale, som i forvejen inspiceres hver 4. uge, kan kontrolbesøget eventuelt lægges i forlængelse af avlskontrolbesøget og alene resultere i et merforbrug af tid.

Tabel 2. Kategorier af hændelser, der udløser ekstra kontrolbesøg.

Handling	Beskrivelse	Bemærkninger
Forkert oprindelse på dokumentation	Virksomhed, som får stiklinger hjem enten fra egne udenlandske afdelinger eller gennem leverandør, men sælger dem videre som egne. Virksomhed sælger planter under et andet registreringsnummer.	Skal altid udløse ekstra besøg.
Manglende plantepas/leverandørdokument	Virksomhed omsætter/flytter plantepaspligtige planter uden plantepas. Virksomhed omsætter formeringsmateriale af pryd-, frugt- og grønsagsplanter og færdigvarer af frugt- og grønsagsplanter uden leverandørdokument.	Kan udløse ekstra besøg afhængig af den konkrete situation ved gentagne overtrædelser
Opbevarer ikke dokumentation	Virksomhed opbevarer ikke oplysninger om modtagne/udstedte/erstattede plantepas i min. 3 år, og kan ikke foretage frem- og tilbagesporing.	Skal altid udløse ekstra besøg.
Fejl i mærkning af planterne	Ikke korrekt botanisk navn eller lignende fejl på plantepasset. Virksomhed påfører fx "EF-kvalitet" på prydplantefærdigvarer	Kan udløse ekstra besøg afhængig af den konkrete situation ved gentagne overtrædelser
Manglende handlingsplan	virksomheden kan ikke fremvise en handlingsplan	Udløser i udgangspunkt ekstra besøg

Overholder ikke krav til operatør kompetencer	Der mangler plantepas ansvarlig / manglende viden hos plantepas ansvarlig eller fortages ikke eget tilsyn af planter	Kan udløse ekstra besøg afhængig af den konkrete situation
---	--	--

Forekommer der overtrædelser i en virksomhed, afkrydses felt 1.22 Fejl og mangler i ISK i VAKS. Overtrædelser skal også være beskrevet i avlkskontrolrapportens bemærkningsfelt. Ved fund af en reguleret skadegører skal der også ske afkrydsning i felt 1.22 fejl og mangler. Dette gælder også fund i forbindelse med en notifikation, styrelsen har modtaget.

En notifikation fra et andet medlemsland kan medføre et ekstra kontrolbesøg, men dette afhænger af det konkrete indhold af notifikationen. Ved mistanke om svindel kan der være behov for at gennemføre ekstra kontrol, men det vil typisk ske som led i en afgørelse, der er truffet af Team Plantetilsyn.

Gentagne fund af en reguleret skadegører hos en virksomhed kan også medføre en øget kontrolfrekvens i en periode.

Drøft sagen med Team Plantetilsyn, inden der påbydes et ekstra besøg. Så vi sikrer en ensartet håndtering på landsplan og for at kunne præcisere eksemplerne i instruksen.

7. EU-beskyttet zone relateret avlskontrol

Hvis virksomheden producerer planter, som de ønsker at levere til lande/områder i EU, som er anerkendt som beskyttet zone for visse skadegørere, skal virksomheden indberette dette via tast-selv. Kontrolafdelingen skal være opmærksom på at informere virksomheden om de relevante krav eller henvise til Team Plantetilsyn og hjemmeside for nærmere vejledning.

Modtagerlandets krav skal være en af de faktorer, der anvendes, når tidspunkt for næste inspektion i virksomheden fastsættes.

Se [oversigten](#) over EU beskyttede zoner på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Vær opmærksom på at det i nogle tilfælde kan være forbudt at omsætte planter til beskyttet zone. Det gælder fx værtsplanter for *Erwinia amylovora* som vi i Danmark ikke kan erklære frihed for.

I forbindelse med de beskyttede zoner for skadegørerne, *Dendroctonus micans* og *Ips duplicatus*, *Ips typographus*, *Ips amitinus*, *Ips cembrae*, *Ips sexdentatus*, er grene der anvendes til pyntegrønt af træer af over 3 meters højde også omfattet af PZ kravene.

Derudover kan de særlige krav, der findes for beskyttede zoner for *Bemisia tabaci* findes i bilag 10.

Når virksomheden lever op til de beskyttede zonekrav, der stilles til den/de pågældende skadegørere, noteres dette i VAKS under beskyttet zone tilladelser.

Vær opmærksom på, at når virksomheden påfører et beskyttet zone plantepas på planter, skal planterne efterleve kravene hertil, uanset om planterne omsættes til beskyttet zone eller ej. Det skyldes, at plantepasset attesterer, at de pågældende planter opfylder kravene for omsætning til beskyttet zone. Ved fund af en beskyttet

zoneskadegører kan planterne i stedet mærkes om med "almindeligt" plantepas, således det kan omsættes til andre steder end de beskyttede zoner.

Ønsker en omsætter at sende planter til en beskyttet zone, er det vigtigt at sikre at forsendelserne fra leverandøren er fulgt af et beskyttet zone plantepas. Kravene til beskyttet zone kan være knyttet til produktionsstedet og kan derfor ikke attesteres af omsætteren selv.

8. Eksportrelateret avlskontrol

Hvis virksomheden producerer planter, som de ønsker at eksportere til lande uden for EU, skal virksomheden oplyse om dette via tast-selv. Kontrolafdelingen skal være opmærksom på at informere virksomheden om de relevante krav eller henvise til Team Plantetilsyn og hjemmeside for nærmere vejledning.

Modtagerlandets krav skal være en af de faktorer, der anvendes, når tidspunkt for næste inspektion i virksomheden og forventet antal besøg fastsættes.

8.1. Principper for skift af planters oprindelse (hvornår er en plante blevet dansk)

Planterne kan skifte oprindelse fra udenlandske til danske, når de har været i aktiv vækst i den danske virksomhed i en given periode.

Som hovedregel vil skift af oprindelse ske efter nedenstående princip:

Planter dyrket i væksthuse:	1 måned for urteagtige planter 3 måneder for træagtige planter (fx citrus)
Planter dyrket på friland:	4 måneder

Det er muligt at angive flere oprindelseslande under "D" på plantepasset, hvis planterne fx har været i aktiv vækst i Polen og efterfølgende videredyrkes i Danmark indtil de har skiftet oprindelse.

Vær opmærksom på at to oprindelseslande ikke må fremgå, hvis der er tale om mix af to forskellige partier

8.2. Undersøgelse af jord for kartoffelcystenematoder (KCN)

Fra oktober 2014 bortfaldt krav om jordprøvetagning for kartoffelcystenematoder forud for dyrkning af frilandsplanter. Kravet om obligatorisk test retter sig kun mod planter af *Capsicum* spp., *Solanum lycopersicum*, *Solanum melongena*, *Allium porrum*, *Beta vulgaris*, *Brassica* spp. *Fragaria* spp. *Asparagus officinalis*

Kravet for jordprøveudtagning gælder også løg, rodknolde og jordstængler af: *Allium ascalonicum*, *Allium cepa*, *Dahlia* spp., *Gladiolus* spp., *Hyacinthus* spp., *Iris* spp., *Lilium* spp., *Narcissus* og *Tulipa*. Jordprøverne kan evt. tages året forinden. Vær opmærksom på at krav om jordprøveudtagning ikke gælder for løg, rodknolde og jordstængler af disse arter og slægter, hvis der er tale om færdigvarer, som er klar til salg til endelig forbruger.

Den frivillige ordning "KCN-fri planteskole" er derfor etableret i samarbejde med erhvervet for at sikre, at vi fortsat kan stille de nødvendige garantier ved eksport af planter på friland til lande med krav om frihed for kartoffelcystenematoder på produktionsstedet (fx Norge).

Det betyder, at virksomheden skal sikre, at ny jord, der inddrages i produktionen, bliver testet og at planter, der købes fra anden leverandør, er fulgt af dokumentation for, at planterne kommer fra jord, der er testet fri for kartoffelcystenematoder. Er der tale om en dansk leverandør, er det tilstrækkeligt, at virksomheden er KCN-godkendt (dette fremgår af seneste inspektionsrapport). Er der tale om udenlandske virksomheder, skal de sikre, at planterne er fulgt af officiel dokumentation for, at planterne er dyrket på jord, der er fri for kartoffelcystenematoder.

Krav om dokumentation for frihed for kartoffelcystenematoder gælder også for planter, der er produceret i markjord og efterfølgende plantes i potter med spagnum (f.eks. stauder). Her er det leverandøren af småplanterne, der skal medsende dokumentation. Disse virksomheder kaldes KCN-fri-leverandør.

Hvis en virksomhed ikke kan levere den krævede dokumentation til den danske planteskole, vil det være muligt, at få testet jord, der hænger ved planterne, mod betaling.

Vær opmærksom på at Nederlandene (NL) samt Belgien (B) fortsat har valgt at have obligatorisk test af jord for KCN før dyrkning af alle frilandsplanter, og at der fra nederlandske og belgiske producenter derfor ikke skal fremvises dokumentation for, at frilandsplanter stammer fra arealer som er KCN-fri.

8.2.1. Anmeldelse om jordprøvetagning

Hvis der er krav om test, skal virksomhederne anmelde arealer til jordprøvetagning på formularen 53662-004. Hvis der ønskes reduceret prøvetagning skal der kunne fremvises dokumentation for sædskiftet på marken. Hvis jorden er lejet, er det tilstrækkeligt med en erklæring fra udlejer herpå, formularen 53662-005 skal anvendes til dette formål.

Er der tale om frivillige test, håndteres jordprøven som en rekvireret ydelse på formular 53662-004.

Se bilag 9 for hvordan prøverne udtages.

Jordprøveudtagning i forbindelse med "KCN-fri planteskole" tilstræbes gennemført i forbindelse med den obligatoriske avlskontrol i virksomheden. Hvis den rekvirerede jordprøve tages i forbindelse med et avlskontrolbesøg registreres den forbrugte tid på ordningen. Tiden, der bruges på jordprøveudtagning, registreres i dette tilfælde i VAKS. Der skal dog stadigvæk udfyldes en formular, så laboratoriet kan fakturere udgifterne til analyse af jordprøverne.

Udtages prøven ikke som en del af det obligatoriske besøg men separat, faktureres prøvetagningstiden ved at notere den brugte tid til jordprøveudtagningen på formular 53662-004 "rekvireret udtagning af jordprøver" under bemærkninger og den indsendes til Team plantetilsyn. Vær opmærksom på at virksomheden også betaler en administrativ time for fakturering samt for forsendelse af jordprøverne. Udgifterne til analyse af jordprøverne faktureres af laboratoriet.

8.3. Tredjelandes krav til kontrol på produktionsstedet i Danmark

Ved eksport af planter og planteprodukter skal tredjelandets importbestemmelser overholdes. I visse tilfælde kan der være generelle krav til kontrol under produktionen (Norge, Island), i andre tilfælde har Danmark indgået bilaterale aftaler med tredjelandet (USA, Canada, Japan).

Herunder findes en beskrivelse af krav til avlskontrol forud for eksport til de nævnte eksportmarkeder. Når virksomheden lever op til kravene for det pågældende land afkrydses det i VAKS i KSK under "eksport til lande udenfor EU". Husk at fjerne godkendelsen igen, når virksomheden ophører med eksport til det pågældende land og ikke længere overholder kravene.

8.3.1. Canada

Planter i medie der ønskes godkendt ifølge Canadian Growing Medium Programme (CGMP), skal være kontrolleret mindst en gang (hver kultur) årligt. Virksomheder, der producerer og eksporterer planter i medie til Canada, skal have mindst 2 besøg årligt, uanset de aktuelle kulturer. Der er krav om forhåndsgodkendelse af medie/planter efter laboratorieundersøgelse i både Danmark og Canada. Desuden stilles krav til virksomhedens produktionsmåde og faciliteter samt krav til produktionen fx voksemedier, det anvendte jord (fri for levende organismer) og hygiejnen. De præcise krav til CGMP, samt liste over Canada-godkendte virksomheder findes på intranettet under 53033 Eksport.

Rosenstiklinger med eller uden rod (fra væksthuse) samt stiklinger af *Ilex* uden rod kan godkendes til eksport til Canada ifølge canadisk bekendtgørelse D-01-01 og speciel aftale mellem Danmark (Landbrugsstyrelsen) og Canada (CFIA). Kontrolfrekvensen for rosenstiklinger er 4 inspektioner/år og for *Ilex* 2 inspektioner/år. Yderligere information om denne kontrol kan fås hos Team Plantetilsyn.

8.3.2. Japan

For planter i dyrkningsmedie er der krav om, at producent og eksportør samt planter skal være forhåndsgodkendt. Formeringsmateriale, der ønskes eksporteret til Japan med eller uden medium, skal inspiceres hver måned. Det er samme kontrolfrekvens, som hvis materialet ønskes solgt inden for DK/EU. Færdigvarer, der ønskes eksporteret til Japan, skal minimum have en inspektion pr. kultur (hold).

Virksomheder, der ønsker at blande varmebehandlet ler i andre dyrkningsmedier, kan kun blande de lerprodukter i, som er godkendt af den japanske plantesundhedsmyndighed (pt kun Bara ler). Iblandingen kan godt ske uden for Danmark.

8.3.3. Norge

Både færdigvarer og formeringsmateriale af minerflueværtplanter (samt *Pelagonium zonale*) kræver månedlige inspektioner i en 3 måneders periode forud for omsætning til Norge for at sikre, at produktionsstedet er fri for karantæne-minerfluer. Karantæne-minerfluer omfatter *Amauromyza maculosa* (også karantæneskadegører i EU), *Liriomyza huidobrensis*, *Liriomyza sativae* (også karantæneskadegører i EU) og *Liriomyza trifolii*. Der skal fortsat være månedlige kontroller efter de første 3 måneder, såfremt der løbende afsættes planter til Norge. Produktionsstedet kan være et helt gartneri/planteskole, eller evt. mindre dele heraf, hvis der ikke er risiko for indflyvning/indførsel fra områder med ukendt minerflue-status. Indkøbes der planter fra andre danske virksomheder, som fra månedlige kontroller vides fri for minerfluer, kan denne status bibeholdes (fx en måned) og suppleres med 2 måneders kontrol på det nye sted.

Minerflueværtplanterne er:

- <i>Apium graveolens</i>	- <i>Argyranthemum</i>
- <i>Aster</i>	- <i>Brassica</i>
- <i>Capsicum annuum</i>	- <i>Cucumis</i>
- <i>Dendranthema</i>	- <i>Dianthus</i>
- <i>Exacum</i>	- <i>Gerbera</i>
- <i>Gypsophila</i>	- <i>Lactuca</i>

- <i>Leucanthemum</i>	- <i>Lupinus</i>
- <i>Solanum lycopersicum</i>	- <i>Solanum melongena</i>
- <i>Tanacetum</i>	- <i>Verbena</i>

Desuden kræver Norge, at planter af *Camellia*, *Kalmia*, *Pieris*, *Rhododendron* (dog ikke *R. simsii*) og *Virbunum* skal være avlskontrolleret inden for de sidste 3 måneder (i vækstsæsonen) inden eksport til Norge.

Norge stiller krav om jordprøvetagning for kartoffelcystenematoder forud for dyrkning af alle frilandsplanter. I EU er det kun forud for dyrkning af visse arter (se afsnit 8.2). Derfor skal virksomheden ved eksport til Norge være tilmeldt den frivillige ordning "KCN-fri-planteskole". Virksomheden skal tage kontakt til kontrolafdelingen som registrerer virksomheden som "KCN-fri-planteskole" i VAKS.

8.3.4. Island

Krav til frihed for *Frankliniella occidentalis* og *Bemisia tabaci* på produktionsstedet for alle planter til Island.

Ved fund af *Frankliniella occidentalis* skal produktionsstedet efter bekæmpelse af skadegøreren konstateres fri en måned efter for at sikre sig at næste livscyklus er afsluttet. Først efter en måned, hvor der er konstateret frihed for *Frankliniella occidentalis*, vil det være muligt at eksportere til Island.

8.3.5. USA

Planter af *Schlumbergera*, *Rhipsalidopsis* og *Campanula* i medie kan godkendes til eksport til USA. Regelsættet for produktionen og eksporten er dog meget komplekst. Inden en konkret produktion kan igangsættes, kræves det, at en lang række forhåndsbetingelser er opfyldt. Kontakt derfor Team Plantetilsyn, hvis der er producenter, der er interesseret i en produktion af disse plantearter i medie til USA.

8.3.6. Storbritannien

Vær opmærksom på at de særlige krav som gør sig gældende for Storbritannien ikke omfatter Nordirland, som fortsat følger EU's regler.

Flere planter er omfattet af årlig offentlig kontrol og prøveudtagning for *Xylella fastidiosa*, end der stilles krav om indenfor EU, se afsnit 6.6.3. Kravet om prøveudtagning omfatter således også *Salvia Rosmarinus* og *Lavandula* sp. (altså ikke kun *Lavandula dentata*). Ved at anvende samme fremgangsmetode, som der anvendes indenfor EU, i forhold til prøveudtagningen (se afsnit 6.6.3), vil det være muligt også at overholde de britiske krav hertil. Der er krav om, at det ikke kun er ved første flytning af plantematerialet, der testes, men hos alle producenter af disse højrisiko værtplanter for *Xylella fastidiosa*. Derfor vil en virksomhed, som modtager formeringsmateriale fra en anden producent til videre dyrkning, også være underlagt krav om prøveudtagning.

Ved værtsplanter for *Xylella fastidiosa*, som oprindeligt kommer fra en inficeret zone i EU og ønskes videresolgt til Storbritannien, kontaktes Team Plantetilsyn.

Vær opmærksom på at der kan være krav til antal kontroller forud for eksport af urteagtigt formeringsmateriale. Derudover kan der være krav om, at der skal kontrolleres for skadegørere, som ikke er reguleret efter EU lovgivning.

Flere af beskyttet zone kravene, som har været gældende for Storbritannien, videreføres som importkrav.

Du kan læse om kravene til eksport til Storbritannien under Eksportkontrol på intranettet.

9. Behandling af kontrolrapporter mv.

9.1. Kontrollørens opgaver

9.1.1 Rapportering fra avls- og omsætningskontrol af planter

Det er vigtigt, at data indtastes så præcist som muligt i VAKS, og at alle krævede oplysninger gives. Se VAKS tastevejledning.

Vær særligt opmærksom på at få angivet den afdeling/adresse, som du har kontrolleret, i bemærkningerne til rapporten, hvis virksomheden har flere lokaliteter. Det er vigtigt, da virksomhederne kun registreres på et P-nummer i VAKS for at undgå, de modtager mere end et registreringsgebyr. Når en virksomhed har flere afdelinger, skal de enkelte afdelinger noteres i ISK-bemærkningsfelt, det gælder også, hvis afdelingerne er på tværs af kontrolafdelinger. Når en virksomheds afdelinger besøges på en konkret kontrol, noteres de besøgte afdelinger i KSK-bemærkningsfelt.

Den kontrolafdeling, hvor virksomheden er oprettet i VAKS, er ansvarlig for at give andre kontrolafdelinger besked om virksomhedsafdelinger i deres område, der kræver kontrol. Skal der køres kontrol på en virksomhed, som er oprettet under en anden kontrolafdeling, laves et nyt KSK under adressen, som virksomheden er registreret på i VAKS.

Husk også at få journaliseret rapporten i workzone når du er færdig med at indtaste i VAKS, således den er tilgængelig på sagen på et senere tidspunkt (Dette gøres via VAKS og kræver derfor ikke at Workzone åbnes) . Det er vigtigt at rapporten sendes til virksomheden i forlængelse af et kontrolbesøg, da rapporten også fungerer som et afgørelsesbrev. En virksomhed er forpligtet til at følge et mundtligt påbud, men vælger de ikke at følge dette, kan vi have svært ved at dokumentere virksomhedens overtrædelse af påbuddet. Udtages en prøve i forbindelse med mistanke om en karantæneskadegører eller RNQPer skal der sendes mindst to rapporter. En rapport i forbindelse med prøvetagning og en rapport i forbindelse med resultatet af prøven.

9.1.2 Rapportering fra kontrol af certificerede planter

Udfyldelse og fremsendelse af formular GA 302 er omtalt i afsnit 4.2. og bilag 6.

9.2. Registrering af tidsforbrug og udfyldelse af rapporter

Det er vigtigt, at hver kontrollør registrerer det samlede tidsforbrug til kontrollen i m-time på det korrekte produktnummer (under produktion):

53023 – avlskontrol af planter

53024 – omsætningskontrol hos planteomsættere

53153 – herkomstpligtige planter, avls- og omsætningskontrol

Produktnumrene anvendes kun i forbindelse med tidsregistreringen, mens rapporterne indtastes under aktiviteten 53023 i VAKS. Ved kombineret avls- og herkomstkontrol er det kun tiden brugt på avlskontrol som skal fremgå

VAKS. Det skyldes, at det kun er avlskontrollen som er gebyrfinansieret. Det er derfor vigtigt at få adskilt tidsforbruget mellem de to typer af kontrolopgaver.

OBS. Hvis kontrolrapport ikke kan udfyldes og afleveres på stedet, skal **tiden forbrugt på kontoret** til dette også indgå i kontroltiden.

VAKS 53023: Indtastningen af avls- og omsætningskontrol/herkomstkontrol-data i VAKS giver mulighed for at trække oplysninger om antal indtastede kontrolskemaer, samt tiden brugt til avlskontrol og kontrol af certificerede planter mm. Øvrige udfyldte formularer registreres ikke.

Se mtidsvejledning for en mere detaljeret gennemgang af, hvordan tidsforbrug skal registreres.

9.3. Frist for indsendelse af rapporter til Team Plantetilsyn

Følgende formular indsendes straks efter udfyldelse til Team Plantetilsyn:

- GA 222 Rapport vedrørende afvisning/tilbageholdelse af planter eller planteprodukter

Følgende øvrige formularer indsendes efter udfyldelse til Team Plantetilsyn efter retningslinjerne om indsendelsesfrister anført i den generelle kontrolinstruks:

- GA 300 A Ønske om registrering som leverandør af planter (producent) og anmodning om udførelse af plantesundhedskontrol
- GA 300 B Ønske om registrering som leverandør af planter (omsætter)
- GA 302 Godkendelse af kerne-, elite- og certificerede planter.

Bilag 1: Vurdering af virksomheders aktiviteter i forhold til registreringspligten

Nedenstående er eksempler på virksomheders aktiviteter i forhold til registreringspligten

Case	Registreringspligtig?	Hvorfor/hvorfor ikke
En kommunes egenproduktion af planter til plantning på kommunens grønne arealer	Nej	Produktionen opfattes ikke som produktion til erhvervmæssig anvendelse.
En virksomheds salg til et kommunalt gartneri eller vej&park afdeling	Ja	Produktionen opfattes som produktion til erhvervmæssig anvendelse
Et kommunalt gartneri, der sælger planter til andre virksomheder som er beskæftiget med plante-produktion/ omsætning	Ja	Produktionen opfattes som produktion til erhvervmæssig anvendelse
En virksomhed, der sælger pottedplanter til et hotel, en restaurant, en haveforening, en boligforening til dekoration eller til en virksomheds reklamegave m.m. Køberen må ikke være beskæftiget med plante-produktion/ omsætning	Nej	Her opfattes hotellet/restauranten/virksomheden/foreningen som den endelige bruger, idet planterne alene er til dekorationsformål/reklameformål og ikke en del af købers aktivitet
En virksomhed, der sælger planter til en blomsterbutik, supermarked, kontorbeplantningsvirksomhed m.m.	Ja	Kunden anvender planterne erhvervmæssigt til videresalg
Virksomheder, der leverer planter til en landmand, der anvender dem til læhegn	Ja	Planterne anvendes erhvervmæssigt, når de plantes i læhegn
Virksomheden leverer planter til landmandens have	Nej	Planterne anvendes ikke erhvervmæssigt
Virksomheden leverer planter til en anlægsgartner	Ja	Anlægsgartneren anvender planterne erhvervmæssigt
En anlægsgartner leverer planter til kunden	Nej	Kunden er den endelige bruger og anvender ikke planterne erhvervmæssigt, derfor er anlægsgartneren ikke registreringspligtig
Virksomheder, der leverer planter til en kirkegård	Ja	Kirkegården anvender planterne erhvervmæssigt ved etablering og vedligehold af gravsteder

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

En virksomhed sælger planter til et byggefirma men kører selv ud på vegne af byggefirma og udplanter hos privat haveejer	Ja	Byggefirmaet, som aftager planterne anvender dem erhvervsmæssigt selvom virksomheden, der sælger planterne, står for udplantning
Virksomhed som leverer <i>Capsicum annuum</i> frø til gartneri	Ja	Visse frø er omfattet herunder <i>Capsicum annuum</i> frø som er til erhvervsmæssig brug i gartnerier
Internetbutik som sælger potteplanter over internettet til den endelige forbruger hvor planterne leveres med pakkefirma (GLS, Postnord, DAO mv.)	Ja	Virksomheden foretager fjernsalg af planter og er derfor omfattet af registreringspligten
Internetbutik som sælger potteplanter over internettet til den endelige forbruger hvor virksomheden anvender click&collect eller selv kører ud med planterne	Nej	Betragtes ikke som fjernsalg men sidestilles med fysisk handel. Er derfor ikke omfattet så fremt der kun er tale om salg til den endelige forbruger.
Internetbutik som sælger <i>Capsicum annuum</i> frø til den endelige forbruger, hvor frøene leveres med pakkefirma (GLS, Postnord, DAO mv.)	Nej	Betragtes som fjernsalg men frøene er ikke omfattet, da det kun er frø til erhvervsmæssig brug i gartnerier, landbrug mv. som er omfattet.
En virksomhed importer planter til en anden virksomhed, hvor import kontrollen foretages. Virksomheden som modtager planterne står for dyrkning/videresalg	Nej	Planterne er fulgt af et plantesundhedscertifikat og det er derfor virksomheden, som modtager planterne der er registreringspligtig når de videresælger planterne. Det skyldes at planterne efterfølgende vil være registreringspligtig
Internetbutik som sælger potteplanter til den endelige forbruger, hvor planterne sendes direkte fra leverandør til kunde med pakkefirma (GLS, Postnord, DAO mv.)	Ja	Betragtes som fjernsalg. Virksomheden er omfattet, fordi den står for salget, selvom planterne ikke fysisk befinder sig på virksomhedens adresse.
Internetbutik som sælger potteplanter til den endelige forbruger, hvor planterne udbringes af leverandør direkte til kunde	Nej	Betragtes ikke som fjernsalg, da leverandør af planter kører ud til kunden med planterne og har den direkte kontakt med kunden. Dette gør sig gældende på trods af at internetbutikken ikke har fysisk kontakt med kunden.

Bilag 2: Registeringspligtige frø

Plantepaspligtige frø efter anvendelse

Grønsagsfrø	Prydplantefrø	Frugtplantefrø	Olie- og spind-plantefrø	Frø af foderplanter
<i>Allium cepa</i> <i>Allium porrum</i> <i>Capsicum annuum</i> <i>Phaseolus coccineus</i> <i>Phaseolus vulgaris</i> <i>Pisum sativum</i> <i>Solanum lycopersicum</i> <i>Vicia faba</i>	<i>Allium</i> <i>Capsicum annuum</i> <i>Helianthus annuus</i> <i>Prunus avium</i> <i>Prunus armeniaca</i> <i>Prunus cerasus</i> <i>Prunus domestica</i> <i>Prunus dulcis</i> <i>Prunus persica</i> <i>Prunus salicina</i>	<i>Prunus avium</i> <i>Prunus armeniaca</i> <i>Prunus cerasus</i> <i>Prunus domestica</i> <i>Prunus dulcis</i> <i>Prunus persica</i> <i>Prunus salicina</i>	<i>Brassica napus</i> <i>Brassica rapa</i> <i>Glycine max</i> <i>Helianthus annuus</i> <i>Linum usitatissimum</i> <i>Sinapis alba</i>	<i>Medicago sativa</i>

Frø til beskyttet zone
<i>Beta vulgaris</i> <i>Castanea</i> <i>Gossypium</i> <i>Mangifera</i>

Udover frø til ovenstående anvendelse kan der også være krav om plantepas på skovfrø (se instruks for herkomstkontrol af skovfrø og –planter)

Vær opmærksom på at småpakninger der ikke er til erhvervsmæssig brug er undtaget kravet om plantepas.

Solanum lycopersicum og *Capsicum spp.* er samtidig omfattet af hasteforanstaltning og der er derfor særlige krav til kontrol og prøveudtagning. Se frøprøvetagningsinstruks for tomatskrumpevirus på intra inde under Avls- og omsætningskontrol af planter -53023 for yderligere information.

Nogle frøarter har også RNQPer, hvor der stilles særlige krav til inspektion, prøveudtagning og behandling. Det gælder for eksempel *Medicago sativa* men også *Sinapis alba* og *Brassica napus*. Du kan nedenfor læse mere omkring de særlige krav som gør sig gældende for *Sinapis alba* og *Brassica napus*.

Raps/gul sennep

For at der kan sættes plantepas på olie- og spindfrø af *Sinapis alba* og *Brassica napus*, skal frøene laboratorieundersøges, og der må maks. være henholdsvis 5 og 10 sklerotier eller fragmenter af sklerotier fundet ved laboratorieundersøgelsen af en repræsentativ prøve af hvert frøparti.

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

Olie- og spindplantefrø af *Sinapis alba* og *Brassica napus* skal være certificeret, og ifølge certificeringsreglerne gælder de samme regler om antal af sklerotier eller fragmenter af sklerotier pr. frøparti. Certificeringsopgaven er udliciteret til TystofteFonden, og de overser bl.a. kravet om antallet af skleorier pr. frøparti ved at udtage kontrolprøver. Da TystofteFonden dermed allerede sikrer, at kravet opfyldes, skal du dermed ikke også udtage prøver.

Følgende frø skal forsynes med leverandørdokument:

Prydplantefrø	Frugtplantefrø
Alle	<i>Castanea sativa, Citrus, Corylus avellana, Cydonia oblonga, Ficus carica, Fortunella, Fragaria, Juglans regia, Malus, Olea europaea, Pistacia vera, Poncirus, Prunus amygdalus, Prunus armeniaca, Prunus avium, Prunus cerasus, Prunus domestica, Prunus persica, Prunus salicina, Pyrus, Ribes, Rubus, Vaccinium</i>

Se de specifikke krav til frøene i bekendtgørelse om prydplanteformeringsmateriale og bekendtgørelse om frugtplanter og frugtplanteformeringsmateriale.

Bilag 3: Værtplanter for EU-prioriterede karantæneskadegørere og andre regulerede skadegørere

A	B
<p>Værtplanteslægter/-arter</p> <p>-Værtplanteslægter/-arter for regulerede skadegørere. For de EU-prioriterede skadegørere, dog kun værtplanteslægter/-arter, der dyrkes under danske forhold, herunder arter der er betydelige i væksthushproduktionen.</p> <p>-Værtsplanter der er listet i EU hasteforanstaltninger og bekæmpelsesforordninger/direktiver</p> <p>-Alle værtsplanter for RNQPer</p>	<p>Værtplanter for EU-prioriterede karantæneskadegørere og andre regulerede skadegørere</p> <p>Sort skrift = Planteslægt/art i kolonne A er listet i EU hasteforanstaltning/ bekæmpelsesdirektiv som værtsplante for en EU prioriteret karantæneskadegører. EU reguleringen nuancerer ikke værtplantens grad af betydning, så farvemarkering (grøn eller blå skrift) er udeladt</p> <p>Grøn skrift = EU prioriteret karantæneskadegører (ikke også omfattet af EU hasteforanstaltning/ bekæmpelsesdirektiv), hvor planteslægt/art i kolonne A jf. EPPO Global database er en <u>betydende</u> værtsplante på verdensplan</p> <p>Blå skrift = EU prioriteret karantæneskadegører (ikke også omfattet af EU hasteforanstaltning/ bekæmpelsesdirektiv), hvor planteslægt/art i kolonne A jf. EPPO Global database er en <u>mindre betydende</u> værtsplante på verdensplan</p> <p>Rød skrift = Planteslægt/art i kolonne A er ikke vært for en EU prioriteret karantæneskadegører, men er listet som værtsplante for den nævnte skadegører i EU hasteforanstaltning / bekæmpelsesdirektiv om den pågældende skadegører</p> <p>Grå skrift = Planteslægt/art i kolonne A er vært for en EU-reguleret ikke-karantæneskadegører ("RNQP")</p>
<i>Abies</i> sp.	<p><i>Bursaphelenchus xylophilus</i></p> <p><i>Dendrolimus sibiricus</i></p>
<i>Abies balsamea</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Acacia</i> sp.	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i></p>
<i>Acer</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Anoplophora glabripennis</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i></p>
<i>Acer negundo</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Acer palmatum</i>	<i>Anoplophora chinensis</i>
<i>Acer platanoides</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Acer pseudoplatanus</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Acer rubrum</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Acer saccharinum</i>	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Acer tegmentosum</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Acer truncatum</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Actinidia</i> sp.	<i>Popillia japonica</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>
<i>Adenocarpus lainzii</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Aesculus</i> sp.	<i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Popillia japonica</i>
<i>Aesculus hippocastanum</i>	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Albizia julibrissin</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Allium ascalonicum</i>	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Allium</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Allium cepa</i>	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Allium porrum</i>	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Alnus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Alnus glutinosa</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Alnus rhombifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Amaranthus retroflexus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Ambrosia</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i>
<i>Ambrosia</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Amelanchier</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Ampelopsis arborea</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Ampelopsis brevipedunculata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Ampelopsis cordata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Anthyllis hermanniae</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Anthyllis barba-jovis</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Anthyrium filix-femina</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Arbutus unedo</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Areca catechu</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Arenga pinnata</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Argyranthemum</i> sp.	Chrysanthemum stunt viroid
<i>Argyranthemum frutescens</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Artemisia</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Asparagus</i> sp.	<i>Popillia japonica</i>
<i>Asparagus acutifolius</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Asparagus officinalis</i>	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Athyrium filix-femina</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Baccharis</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Baccharis halimifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Beaucarnea</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Begonia x hiemalis</i>	<i>Impatiens necrotic spot tospovirus</i> Tomato spotted wilt virus
<i>Berberis thunbergii</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Beta vulgaris</i>	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Betula</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Agrilus anxius</i> <i>Popillia japonica</i>
<i>Betula nigra</i>	<i>Agrilus anxius</i>
<i>Betula pendula</i>	<i>Agrilus anxius</i>
<i>Betula pubescens</i>	<i>Agrilus anxius</i>
<i>Betula utilis</i>	<i>Agrilus anxius</i>
<i>Bismarckia</i> sp.	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Borassus labellifer</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Brassica</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Bougainvillea</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Brahea armata</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Brahea edulis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Butia capitata</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Calamus merrillii</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Calicotome spinosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Calicotome villosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Callicarpa americana</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Callistemon citrinus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Calluna vulgaris</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Calocephalus brownii</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Camassia</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Camellia</i> sp.	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Capsicum</i> sp.	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> <i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Capsicum annuum</i>	<i>Anthonomus eugenii</i> <i>Bactericera cockerelli</i> <i>Thaumatotibia leucotreta</i> <i>Tomato brown rugose fruit virus</i> <i>Xanthomonas euvesicatoria</i> <i>Xanthomonas gardneri</i> <i>Xanthomonas perforans</i> <i>Xanthomonas vesicatoria</i> Potato spindle tuber viroid Tomato spotted wilt virus
<i>Capsicum frutescens</i>	<i>Anthonomus eugenii</i>
<i>Carpinus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Carya</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Caryota cumingii</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Caryota maxima</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Castanea</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Cryphonectria parasitica</i> <i>Popillia japonica</i>
<i>Castanea sativa</i>	Chestnut mosaic agent <i>Cryphonectria parasitica</i> <i>Mycosphaerella punctiformis</i> <i>Phytophthora cambivora</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Phytophthora cinnamomi</i> <i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Catharanthus roseus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Cedrus</i> sp.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Cedrus atlantica</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Cedrus deodara</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Celtis occidentalis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Cercidiphyllum</i> sp.	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Cercis canadensis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Cercis occidentalis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Cercis siliquastrum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Chaenomeles</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Chamaecrista fasciculata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Chamaerops humilis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Chenopodium album</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Chionanthus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Chionodoxa</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Chitalpa tashkentensis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Chrysanthemum</i> sp.	<i>Puccinia horiana</i> Chrysanthemum stunt viroid Tomato spotted wilt virus
<i>Cistus monspeliensis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Cistus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Cistus albidus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Cistus creticus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Citrus</i> sp.	<p><i>Aleurothrixus floccosus</i></p> <p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p>Citrus cristacortis agent</p> <p>Citrus exocortis viroid</p> <p>Citrus impietratura agent</p> <p>Citrus leaf blotch virus</p> <p>Citrus psorosis virus</p> <p>Citrus tristeza virus (EU- isolater)</p> <p>Citrus variegation virus</p> <p>Hop stunt viroid</p> <p><i>Parabemisia myricae</i></p> <p><i>Phyllosticta citricarpa</i></p> <p><i>Phytophthora citrophthora</i></p> <p><i>Phytophthora nicotianae</i> var. <i>parasitica</i></p> <p><i>Plenodomus tracheiphilus</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p><i>Spiroplasma citri</i></p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Tylenchulus semipenetrans</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i></p>
<i>Citrus aurantiifolia</i>	<i>Phyllosticta citricarpa</i>
<i>Citrus aurantium</i>	<i>Phyllosticta citricarpa</i>
<i>Citrus limon</i>	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Phyllosticta citricarpa</i></p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i></p>
<i>Citrus paradisi</i>	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Phyllosticta citricarpa</i></p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i></p>
<i>Citrus reticulata</i>	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Candidatus Liberibacter</i> spp.</p> <p><i>Phyllosticta citricarpa</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i></p>
<i>Citrus sinensis</i>	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Candidatus Liberibacter spp.</i></p> <p><i>Phyllosticta citricarpa</i></p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i></p>
<i>Clematis cirrhosa</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Clematis vitalba</i>	<p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Coelorachis cylindrica</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Cocos nucifera</i>	<p><i>Rhynchophorus ferrugineus</i></p>
<i>Coffea sp.</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i></p>
<i>Conium maculatum</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Convolvulus cneorum</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Copernicia sp.</i>	<p><i>Rhynchophorus ferrugineus</i></p>
<i>Corypha utan</i>	<p><i>Rhynchophorus ferrugineus</i></p>
<i>Cornus sp.</i>	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p>
<i>Coprosma repens</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Coronilla sp.</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Cortaderia selloana</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Corylus sp.</i>	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Anoplophora glabripennis</i></p>
<i>Corylus avellana</i>	<p><i>Armillariella mellea</i></p> <p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p>Apple mosaic virus</p> <p><i>Phytoptus avellanae</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Pseudomonas avellanae</i></p> <p><i>Verticillium albo-atrum</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Corylina</i></p>
<i>Corylus colurna</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Cotoneaster</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Erwinia amylovora</i></p>
<i>Crassula</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Crataegus</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Erwinia amylovora</i></p>
<i>Crinum</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Crocus flavus</i>	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Cryptomeria japonica</i>	<i>Anoplophora chinensis</i>
<i>Cydonia</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Cydonia oblonga</i>	<p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple rubbery wood agent [ARW000]</p> <p>Apple stem grooving virus [ASGV00]</p> <p>Apple stem-pitting virus [ASPV00]</p> <p><i>Armillariella mellea</i></p> <p><i>Chondrostereum purpureum</i></p> <p><i>Eriosoma lanigerum</i></p> <p><i>Erwinia amylovora</i></p> <p><i>Glomerella cingulata</i></p> <p><i>Meloidogyne hapla</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Neofabraea alba</i></p> <p><i>Neofabraea malicorticis</i></p> <p><i>Neonectria ditissima</i></p> <p>Pear bark necrosis agent [PRBN00]</p> <p>Pear bark split agent [PRBS00]</p> <p>Pear blister canker viroid [PBCVD0]</p> <p>Pear rough bark agent [PRRB00]</p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Phytophthora cactorum</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Syringae</i> <i>Psylla</i> spp. Quince yellow blotch agent [ARW000] <i>Sclerophora pallida</i> <i>Verticillium albo-atrum</i> <i>Verticillium dahlia</i></p>
<i>Cyperaceae</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Cyperus eragrostis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Cytisus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Dahlia</i> sp.	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Digitaria</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Dimorphotheca ecklonis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Dimorphotheca fruticosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Diospyros kaki</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Diplocyclos palmatus</i> <i>Dodonaea viscosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Dittrichia viscosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Dracaena</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Echium plantagineum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Elaeagnus angustifolia</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Elaeagnus x submacrophylla</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Elaeis guineensis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Encelia farinosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Eremophila maculata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Erica cinerea</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Erigeron</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Eriocephalus africanus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Eriobrya</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Erodium moschatum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Erysium</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Euphorbia chamaesyce</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Euphorbia terracina</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Euryops chrysanthemoides</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Euryops pectinatus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Fagus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Fagus crenata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Fagus sylvatica</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Fallopia japonica</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Fatsia japonica</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Ficus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Opogona sacchari</i>
<i>Ficus carica</i>	Apple mosaic virus <i>Armillariella mellea</i> <i>Ceroplastes rusci</i> Fig mosaic agent <i>Heterodera fici</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>fici</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Fortunella</i> sp.	Citrus tristeza virus (EU- isolater) <i>Phyllosticta citricarpa</i> <i>Plenodomus tracheiphilus</i> <i>Spiroplasma citri</i>
<i>Fragaria</i> sp.	<i>Aphelenchoides besseyi</i> <i>Aphelenchoides blastophthorus</i> <i>Aphelenchoides fragariae</i> <i>Aphelenchoides ritzemabosi</i> Arabis mosaic virus [ARMV00] <i>Candidatus Phlomobacter fragariae</i> <i>Candidatus Phytoplasma asteris</i> <i>Candidatus Phytoplasma fragariae</i> <i>Candidatus Phytoplasma pruni</i> <i>Candidatus Phytoplasma solani</i> <i>Chaetosiphon fragaefolii</i> Clover phyllody phytoplasma <i>Colletotrichum acutatum</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Globodera rostochiensis</i></p> <p><i>Globodera pallida</i></p> <p><i>Meloidogyne hapla</i></p> <p><i>Phytonemus pallidus</i></p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p><i>Phytophthora fragariae</i></p> <p><i>Podosphaera aphanis</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Raspberry ringspot virus [RPRSV0]</p> <p><i>Rhizoctonia fragariae</i></p> <p>Strawberry crinkle virus [SCRV00]</p> <p>Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0]</p> <p>Strawberry mild yellow edge virus [SMYEV0]</p> <p>Strawberry mottle virus [SMOV00]</p> <p>Strawberry multiplier disease phytoplasma</p> <p>Strawberry vein banding virus [SVBV00]</p> <p>Tomato black ring virus [TBRV00]</p> <p><i>Verticillium albo-atrum</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p><i>Xanthomonas fragariae</i></p>
<i>Fragaria x ananassa</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Frangula alnus</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Fraxinus</i> sp.	<p><i>Anoplophora glabripennis</i></p> <p><i>Agrilus planipennis</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Fraxinus angustifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Fraxinus excelsior</i>	<p><i>Agrilus planipennis</i></p> <p><i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)</p>
<i>Fraxinus mandshurica</i>	<i>Agrilus planipennis</i>
<i>Fraxinus ornus</i>	<i>Agrilus planipennis</i>
<i>Fuchsia</i> sp.	<i>Aculops fuchsiae</i>
<i>Galanthus</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Gazania rigens</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Genista</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Genista hirsuta</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Genista lucida</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Gerbera</i> sp.	Tomato spotted wilt virus
<i>Ginkgo biloba</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Gladiolus</i> sp.	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Gleditsia triacanthos</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Grevillea juniperina</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Hebe</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Helianthus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Helichrysum</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Heliotropium europaeum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Hemerocallis</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Heteromeles arbutifolia</i>	<i>Phytophthora ramorum</i>
<i>Hevea brasiliensis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Hibiscus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Popillia japonica</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Hibiscus syriacus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Howea forsteriana</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Humulus lupulus</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Humulus scandens</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Hyacinthus</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i> <i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Hymenocallis</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Hypericum androsaemum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Hypericum perforatum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Ilex aquifolium</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Ilex vomitoria</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Impatiens</i> (New Guinea-hybrider)	<i>Impatiens necrotic spot</i> Tomato spotted wilt virus
<i>Iris</i> sp.	<i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i>
<i>Iva annua</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Jacaranda mimosifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Jacobaea maritima</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Jubaea chilensis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Juglans</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Popillia japonica</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Juglans regia</i>	<i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Armillariella mellea</i> <i>Aromia bungii</i> Cherry leaf roll virus <i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Epidiaspis leperii</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Neonectria ditissima</i></p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Juglandi</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i></p>
<i>Juniperus ashei</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Koelreuteria bipinnata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Koelreuteria paniculata</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Koelreuteria</i> sp.	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Lagerstroemia</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i>
	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Larix</i> sp.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
	<i>Dendrolimus sibiricus</i>
<i>Larix decidua</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Larix × eurolepis</i>	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Larix kaempferi</i>	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Larix laricina</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Laurus nobilis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Lavandula</i> sp.	<i>Candidatus Phytoplasma solani</i>
	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i>
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Lavatera cretica</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Ligustrum lucidum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Lilium</i> sp.	<i>Globodera rostochiensis</i>
	<i>Globodera pallida</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Liquidambar styraciflua</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Livistona australis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Livistona decora</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Livistona rotundifolia</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Lonicera implexa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Lonicera japonica</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Lupinus aridorum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. Fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Lupinus villosus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Lycium</i> sp.	<i>Bactericera cockerelli</i>
<i>Magnolia grandiflora</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Magnolia x soulangeana</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Mallotus paniculatus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Malus</i> sp.	<i>Agrobacterium tumefaciens</i> Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0] Apple dimple fruit viroid [ADFVD0] Apple flat limb agent [AFL000] Apple mosaic virus [APMV00] Apple rubbery wood agent [ARW000] Apple scar skin viroid [ASSVD0] Apple star crack agent [APHW00] Apple stem grooving virus [ASGV00] Apple stem-pitting virus [ASPV00] <i>Armillariella mellea</i> <i>Anoplophora chinensis</i> <i>Candidatus Phytoplasma mali</i> <i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Eriosoma lanigerum</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Erwinia amylovora</i></p> <p>Fruit disorders: chat fruit [APCF00], green crinkle [APGC00], bumpy fruit of Ben Davis, rough skin [APRSK0], star crack, russet ring [APLP00], russet wart</p> <p><i>Glomerella cingulate</i></p> <p><i>Meloidogyne hapla</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Neofabraea alba</i></p> <p><i>Neofabraea malicorticis</i></p> <p><i>Neonectria ditissima</i></p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Syringae</i></p> <p><i>Sclerophora pallida</i></p> <p><i>Verticillium albo-atrum</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p>
<i>Malus domestica</i>	<p><i>Anoplophora glabripennis</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p>
<i>Medicago arborea</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Medicago sativa</i>	<p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Mentha</i> sp.	<i>Bactericera cockerelli</i>
<i>Mespilus</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Metrosideros</i> sp.	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p>
<i>Metroxylon sagu</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Mimosa</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Modiola caroliniana</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Morus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Morus alba</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Musa</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Muscari</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Myoporum insulare</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i></p>
<i>Myoporum laetum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Myrtus communis</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Pauca</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p>
<i>Nandina domestica</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Narcissus</i> sp.	<p><i>Ditylenchus dipsaci</i></p> <p><i>Globodera rostochiensis</i></p> <p><i>Globodera pallida</i></p>
<i>Nepeta</i> sp.	<i>Bactericera cockerelli</i>
<i>Neptunia lutea</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Nerium oleander</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i></p>
<i>Nicotiana tabacum</i>	<i>Bactericera cockerelli</i>
<i>Ocimum basilicum</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Olea</i> sp.	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Olea europaea</i>	<p>Arabis mosaic virus [ARMV00]</p> <p>Cherry leaf roll virus [CLRV00]</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p>Olive leaf yellowing-associated virus [OLYAV0]</p> <p>Olive vein yellowing-associated virus [OVYAV0]</p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p>Olive yellow mottling and decline associated virus [OYMDAV] <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Pseudomonas savastanoi</i> pv. <i>savastanoi</i> Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0] <i>Verticillium dahliae</i> <i>Xylella fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Olea europaea</i> subsp. <i>europaea</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Olea europaea</i> subsp. <i>sylvestris</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Ornithogalum</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Osteospermum fruticosum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Osteospermum fruticosum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Pachira</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Palmae</i>	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Paspalum dilatatum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Pelargonium</i> sp.	Tomato spotted wilt virus <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Pelargonium graveolens</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Perovskia abrotanoides</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Persea americana</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Phagnalon saxatile</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Phaseolus</i> sp.	<i>Thaumatotibia leucotreta</i>
<i>Phaseolus vulgaris</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Phillyrea angustifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Phillyrea latifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Phlomis fruticosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Phlomis italica</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Phoenix canariensis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Phoenix reclinata</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Phoenix roebelenii</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Phoenix sylvestris</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Phoenix theophrasti</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Photinia davidiana</i>	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Photinia x fraseri</i>	<i>Phytophthora ramorum (EU-isolater)</i>
<i>Picea sp.</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> <i>Dendrolimus sibiricus</i>
<i>Picea abies</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Picea pungens</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Pieris sp.</i>	<i>Phytophthora ramorum (EU-isolater)</i>
<i>Pinus sp.</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> <i>Dendrolimus sibiricus</i> <i>Dothistroma pini</i> <i>Dothistroma septosporum</i> <i>Fusarium circinatum</i> <i>Lecanosticta acicola</i>
<i>Pinus nigra</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Pinus sylvestris</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Pinus taeda</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Pistacia vera</i>	<i>Phytophthora cambivora</i> <i>Phytophthora cryptogea</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Rosellinia necatrix</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i></p>
<i>Plantago lanceolata</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Platanus</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Anoplophora glabripennis</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Pluchea odorata</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Poaceae</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Polygala myrtifolia</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. Pauca</i></p>
<i>Polygala grandiflora</i>	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Poncirus</i> sp. og hybrider deraf	<p><i>Spiroplasma citri</i></p> <p><i>Plenodomus tracheiphilus</i></p> <p><i>Citrus tristeza virus</i> (EU- isolater)</p>
<i>Populus</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Anoplophora glabripennis</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p>
<i>Pritchardia</i> sp.	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Prunus</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Aromia bungii</i></p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i></p>
<i>Prunus armeniaca</i>	<p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p>Apricot latent virus [ALV000]</p> <p><i>Aromia bungii</i></p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Prune dwarf virus [PDV000]</p> <p>Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0]</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Morsprunorum</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Syringae</i></p> <p><i>Pseudomonas viridiflava</i></p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Prunus avium</i>	<p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p>Arabis mosaic virus [ARMV00]</p> <p><i>Aromia bungii</i></p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p>Cherry green ring mottle virus [CGRMV0] Cherry leaf roll virus [CLRV00] Cherry mottle leaf virus [CMLV00] Cherry necrotic rusty mottle virus [CRNRM0] Little cherry virus 1 and 2 [LCHV10], [LCHV20] <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Phytophthora cactorum</i> Plum pox virus [PPV000] <i>Popillia japonica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Prune dwarf virus [PDV000] Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0] <i>Pseudomonas syringae pv. Morsprunorum</i> <i>Quadrascidiotus perniciosus</i> Raspberry ringspot virus [RPRSV0] Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0] Tomato black ring virus [TBRV00] <i>Xanthomonas arboricola pv. pruni</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i></p>
<i>Prunus blireiana</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus brigantina</i>	Plum pox virus
<i>Prunus cerasifera</i>	<p><i>Aromia bungii</i> Plum pox virus [PPV000] <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Prunus cerasifera var. pissardii</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Prunus cerasus</i>	<p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0] Apple mosaic virus [APMV00] Arabis mosaic virus [ARMV00] <i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p>Cherry green ring mottle virus [CGRMV0] Cherry leaf roll virus [CLRV00] Cherry mottle leaf virus [CMLV00] Cherry necrotic rusty mottle virus [CRNRM0] Little cherry virus 1 and 2 [LCHV10], [LCHV20] <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Phytophthora cactorum</i> Plum pox virus [PPV000] Prune dwarf virus [PDV000] Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0] <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Morsprunorum</i> <i>Quadrascidiotus perniciosus</i> Raspberry ringspot virus [RPRSV0] Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0] Tomato black ring virus [TBRV00] <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Prunus cistena</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus curdica</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus domestica</i>	<p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0] Apple mosaic virus [APMV00] <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Aromia bungii</i> <i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i> <i>Conotrachelus nenuphar</i> <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> Myrobalan latent ringspot virus [MLRSV0] <i>Phytophthora cactorum</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p>Plum pox virus [PPV000]</p> <p>Prune dwarf virus [PDV000]</p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0]</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Morsprunorum</i></p> <p><i>Quadrascidiotus perniciosus</i></p> <p><i>Verticillium dahlia</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Prunus domestica</i> ssp. <i>domestica</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus domestica</i> subsp. <i>insititia</i>	<p><i>Aromia bungii</i></p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p>
<i>Prunus domestica</i> ssp. <i>italica</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus dulcis</i>	<p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p> <p>Prune dwarf virus [PDV000]</p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0]</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Morsprunorum</i></p> <p><i>Quadrascidiotus perniciosus</i></p> <p><i>Verticillium dahlia</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i></p>
<i>Prunus glandulosa</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus holosericea</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus hortulana</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus- hybrider</i>	<p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p> <p>Myrobalan latent ringspot virus [MLRSV0]</p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p> <p>Prune dwarf virus [PDV000]</p> <p>Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0]</p> <p><i>Xanthomonas arboricola pv. pruni</i></p>
<i>Prunus japonica</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus laurocerasus</i>	<i>Anoplophora chinensis</i>
<i>Prunus mandshurica</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus maritima</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus mume</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus nigra</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus padus</i>	<i>Aromia bungii</i>
<i>Prunus persica</i>	<p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p>Apricot latent virus [ALV000]</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p><i>Aromia bungii</i></p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p> <p><i>Conotrachelus nenuphar</i></p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p>Peach latent mosaic viroid [PLMVD0]</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p>Prune dwarf virus [PDV000]</p> <p>Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0]</p> <p>Plum pox virus</p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Morsprunorum</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>persicae</i></p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0]</p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i></p>
<i>Prunus pseudocerasus</i>	<i>Aromia bungii</i>
<i>Prunus salicina</i>	<p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0]</p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p><i>Aromia bungii</i></p> <p><i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i></p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p>Myrobalan latent ringspot virus [MLRSV0]</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Plum pox virus [PPV000]</p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Prune dwarf virus [PDV000]</p> <p>Prunus necrotic ringspot virus [PNRSV0]</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Persicae</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Quadraspidiotus perniciosus</i> <i>Verticillium dahliae</i> <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
<i>Prunus serrulata</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Prunus sibirica</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus simonii</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus spinosa</i>	<i>Popillia japonica</i> Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus tomentosa</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus triloba</i>	Plum pox virus [PPV000]
<i>Prunus x yedoensis</i>	<i>Aromia bungii</i>
<i>Pseudotsuga</i> sp.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	<i>Fusarium circinatum</i> <i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> <i>Dendrolimus sibiricus</i>
<i>Psidium</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Pteridium aquilinum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Puschkinia</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Pyracantha</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Pyrus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> Apple chlorotic leaf spot virus [ACLSV0] Apple rubbery wood agent [ARW000] Apple stem grooving virus [ASGV00] Apple stem-pitting virus [ASPV00] <i>Candidatus Phytoplasma pyri</i> <i>Erwinia amylovora</i> Pear bark necrosis agent [PRBN00] Pear bark split agent [PRBS00] Pear blister canker viroid [PBCVD0] Pear rough bark agent [PRRB00] Quince yellow blotch agent [ARW000]

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Pyrus bretschneideri</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Aromia bungii</i>
<i>Quercus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Quercus cerris</i>	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Quercus ilex</i>	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Quercus robur</i>	<i>Thaumatotibia leucotreta</i>
<i>Quercus rubra</i>	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Ratibida columnifera</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Ravenea rivularis</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Retama monosperma</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Rhamnus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Rhododendron</i> sp.	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater) Gælder for alle arter af <i>Rhododendron</i> m.u.a. <i>R. simsii</i>
<i>Rhus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Ribes</i> sp.	<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i> Arabis mosaic virus [ARMV00] Aucuba mosaic agent and blackcurrant yellows agent combined Blackcurrant reversion virus [BRAV00] <i>Cecidophyopsis ribis</i> Cucumber mosaic virus [CMV000] <i>Dasineura tetensi</i> <i>Diaporthe strumella</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i> Gooseberry vein banding associated virus [GOVB00] <i>Microsphaera grossulariae</i> <i>Podosphaera mors-uvae</i> <i>Pseudaulacaspis pentagona</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Raspberry ringspot virus [RPRSV0]</p> <p>Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0]</p> <p><i>Tetranychus urticae</i></p>
<i>Robinia pseudoacacia</i>	<p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Rosa</i> sp.	<p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p>Rose rosette virus og dens vektor <i>Phyllocoptes fructiphilus</i></p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Rosa canina</i>	<p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Rosa x hybrid gruppe</i>	<p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Roystonea regia</i>	<p><i>Rhynchophorus ferrugineus</i></p>
<i>Rubus</i> sp.	<p><i>Agrobacterium spp.</i></p> <p>Apple mosaic virus [APMV00]</p> <p>Arabis mosaic virus [ARMV00]</p> <p>Black raspberry necrosis virus [BRNV00]</p> <p><i>Candidatus Phytoplasma rubi</i> Malembic-Maher <i>et al.</i> [PHYPRU]</p> <p>Cucumber mosaic virus [CMV000]</p> <p><i>Peronospora rubi</i></p> <p><i>Phytophthora spp.</i></p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p>Raspberry bushy dwarf virus [RBDV00]</p> <p>Raspberry leaf mottle virus [RLMV00]</p> <p>Raspberry ringspot virus [RPRSV0]</p> <p>Raspberry vein chlorosis virus [RVCV00]</p> <p>Raspberry yellow spot [RYS000]</p> <p><i>Resseliella theobaldi</i></p> <p><i>Rhodococcus fascians</i></p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p>Rubus yellow net virus [RYNV00] Strawberry latent ringspot virus [SLRSV0] Tomato black ring virus [TBRV00] <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i></p>
<i>Rubus rigidus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Rubus ursinus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Ruta chalapensis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Ruta graveolens</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Sabal palmetto</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Salix</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Popillia japonica</i>
<i>Salvia apiana</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Salvia officinalis</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Salvia mellifera</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Salvia rosmarinus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Sambucus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Sansevieria</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Santolina magonica</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>Fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Santolina chamaecyparissus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Sapindus saponaria</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Sassafras</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Scabiosa atropurpurea</i> var. <i>maritima</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Scilla</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Setaria magna</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Solanum lycopersicum</i>	<i>Bactericera cockerelli</i> <i>Globodera rostochiensis</i> <i>Globodera pallida</i> <i>Popillia japonica</i> <i>Ralstonia solanacearum</i> Tomato brown rugose fruit virus
<i>Solanum melongena</i>	<i>Anthonomus eugeni</i> <i>Bactericera cockerelli</i> <i>Globodera pallida</i> <i>Globodera rostochiensis</i> <i>Popillia japonica</i> <i>Thaumatotibia leucotreta</i>
<i>Solanum tuberosum</i>	<i>Bactericera cockerelli</i> <i>Epitrix</i> sp. <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> <i>Ralstonia solanacearum</i> <i>Synchytrium endobioticum</i>
<i>Solidago fistulosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Solidago virgaurea</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Sorbus</i> sp.	<i>Erwinia amylovora</i>
<i>Sorghum halepense</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Spartium</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Spartium junceum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> supsp. <i>fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Sternbergia</i> sp.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Stewartia pseudocamellia</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Strelitzia reginae</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Streptocarpus</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Syagrus romanzoffiana</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Symphotrichum divaricatum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Syringa vulgaris</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Teucrium capitatum</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Thymus vulgaris</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Pauca</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Tilia cordata</i>	<i>Popillia japonica</i>
<i>Tilia</i> sp.	<i>Anoplophora glabripennis</i>
<i>Trachycarpus fortunei</i>	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Trifolium</i> sp.	<i>Popillia japonica</i>
<i>Trifolium repens</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)
<i>Tsuga</i> sp.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> <i>Dendrolimus sibiricus</i>
<i>Tsuga canadensis</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>
<i>Tulipa</i> sp.	<i>Globodera pallida</i> <i>Globodera rostochiensis</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i>
<i>Ulex</i> sp.	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Ulex europaeus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>Multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i>
<i>Ulex parviflorus</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>pauca</i>
<i>Ulmus</i> sp.	<i>Anoplophora chinensis</i> <i>Anoplophora glabripennis</i> <i>Popillia japonica</i> <i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>
<i>Ulmus americana</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa</i> subsp. <i>multiplex</i>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<i>Ulmus crassifolia</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Ulmus parviflorus</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Vaccinium</i> sp.	<p><i>Agrobacterium</i> spp.</p> <p><i>Anoplophora chinensis</i></p> <p>Blueberry mosaic associated ophiovirus [BLMAV0]</p> <p>Blueberry red ringspot virus [BRRV00]</p> <p>Blueberry scorch virus [BLSCV0]</p> <p>Blueberry shock virus [BLSHV0]</p> <p>Blueberry shoestring virus [BSSV00]</p> <p>Candidatus Phytoplasma asteris Lee et al. [PHYPPAS]</p> <p>Candidatus Phytoplasma pruni [PHYPPN]</p> <p>Candidatus Phytoplasma solani Quaglino et al. [PHYPSO]</p> <p>Cranberry false blossom phytoplasma [PHYPPFB]</p> <p><i>Diaporthe vaccinii</i></p> <p><i>Exobasidium vaccinii</i></p> <p><i>Godronia cassandrae</i> (anamorph <i>Topospora myrtilli</i>)</p> <p><i>Phytophthora ramorum</i> (EU isolates)</p> <p><i>Popillia japonica</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p>
<i>Vaccinium corymbosum</i>	<i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i>
<i>Viburnum</i> sp.	<i>Phytophthora ramorum</i> (EU-isolater)
<i>Viburnum tinus</i>	<p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Vinca</i> sp.	<p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i></p>
<i>Vinca minor</i>	<p><i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i></p>
<i>Vitex agnus-castus</i>	<p><i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>
<i>Vitis</i> sp.	<p>Candidatus Phytoplasma solani</p> <p><i>Thaumatotibia leucotreta</i></p> <p><i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter)</p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<i>Xylophilus ampelinus</i>
<i>Vitis</i> sp. formeringsmateriale, andet end frø	Arabis mosaic virus Grapevine fanleaf virus Grapevine leafroll associated virus 1 Grapevine leafroll associated virus 3
Grundstammer af <i>Vitis</i> spp. og deres hybrider, med undtagelse af <i>Vitis vinifera</i>	Arabis mosaic virus Grapevine fanleaf virus Grapevine leafroll associated virus 1 Grapevine leafroll associated virus 3 Grapevine fleck virus
<i>Vitis</i> sp. andre end ikke-podede <i>Vitis vinifera</i>	<i>Viteus vitifoliae</i>
<i>Vitis vinifera</i>	<i>Popillia japonica</i> <i>Thaumatotibia leucotreta</i> <i>Xylella fastidiosa</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. fastidiosa</i>
<i>Vitis vinifera</i> (ikke podede)	<i>Viteus vitifoliae</i>
<i>Washingtonia</i> sp.	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i>
<i>Wstringia fruticosa</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i> <i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Wstringia glabra</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. pauca</i>
<i>Wisteria</i> sp.	<i>Popillia japonica</i>
<i>Xanthium strumarium</i>	<i>Xylella fastidiosa</i> (én eller flere underarter) <i>Xylella fastidiosa subsp. multiplex</i>
<i>Yucca</i> sp.	<i>Opogona sacchari</i>
<i>Zea mays</i>	<i>Popillia japonica</i> <i>Spodoptera frugiperda</i> <i>Thaumatotibia leucotreta</i>

Bilag 4 : Tilsyn med virksomheder, som handler med plantepaspligtige planter, men som ikke selv har brug for at udstede hverken plantepas eller leverandørdokument (visse omsættere og internetbutikker)

Virksomheder (omsættere med eller uden internetsalg), der hverken har brug for at udstede plantepas eller leverandørdokument, men som handler med plantepaspligtige planter, skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen og blandt andet overholde en række krav til sporbarhed af planterne. Dette gælder fx grossister som sælger færdigvarer af prydplanter, hvor der fra leverandørens side er påført plantepas på de enkelte planter. Kravet om stikprøvekontrol gælder også for internetbutikker, der ikke har behov for at udstede plantepas selv, men er omfattet af registreringspligten grundet fjernsalg.

Kontrolafdelingerne udføre stikprøvekontrollen, i de tilfælde hvor der er tale om grossister og andre virksomheder hvis primære formål er erhvervsmæssig salg, og hvor der ikke alene er tale om salg over internettet.

Team Plantetilsyn udfører en administrativ stikprøvekontrol af rene internetbutikker, det vil sige internetbutikker som kun sælger varer over internettet.

Nytilmeldte virksomheder stikprøvekontrolleres i samme år som de registreres, så der ikke går lang tid fra tilmelding til første kontrol. Herefter foretages der stikprøvekontrol af virksomhederne hvert 3. år.

Krav til sporbarhed

For modtagne planter eller andre objekter, der er omfattet af krav om plantepas, skal virksomheden føre fortegnelser, der gør det muligt for virksomheden at kunne identificere leverandøren af produkterne.

For leverede planter, der er omfattet af krav om plantepas, skal virksomheden føre fortegnelser, der gør det muligt for virksomheden at kunne identificere modtageren, som produkterne er leveret til. Virksomhederne skal samtidig sikre sig, at leverandøren af planterne har påført plantepas på handelenhederne.

Virksomheden skal opbevare fortegnelser over ovennævnte oplysninger i minimum 3 år efter den dato, hvor de pågældende planter etc. blev leveret til eller af dem

Krav til informationer på internettet ved fjernsalg

Ved virksomheder hvor der foretages fjernsalg (tredjepart udbringer) af planter til plantning over internettet, er der krav om, at der stilles informationer til rådighed om restriktioner ved import/handel indenfor EU både til private og engros. Virksomhederne kan overholde kravet ved at indsætte en henvisning til Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Der er udarbejdet forskellige bannere som kan bruges til dette formål. Både bannere og hjemmesiden, der skal henvises til, finder du [her](#). I forbindelse med en kontrol skal hjemmeside kontrolleres for, om der fremgår oplysninger eller henvisning til Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Informationspligten omfatter ikke virksomheder, hvor der alene foretages bestilling på internettet med efterfølgende afhentning i virksomheden. Det er heller ikke et krav ved virksomheder, som selv kører ud med planterne til kunden.

Bilag 5: Tilsyn med virksomheder, der følger en godkendt risikostyringsplan

Virksomheder, der har en godkendt risikostyringsplan, kan underkastes mindre hyppige inspektioner. Den indledende godkendelse af en virksomheds risikostyringsplan, står Team Plantetilsyn for. Efter Team Plantetilsyn har godkendt risikostyringsplanen, kontrollerer lokalafdelingen de efterfølgende to år, at virksomheden følger risikostyringsplanen uden fejl. Først efter de to år, vil virksomheden kunne få mindre hyppige inspektioner.

Tilsynet tilpasses den individuelle risikostyringsplan, og de registreringer virksomheden løbende har foretaget. Dele af tilsynet kan få præg af en audit med check af virksomhedens eget fokus på kritiske punkter.

Kravene til indholdet af risikostyringsplaner fremgår af plantesundhedsforordningen og skal mindst indeholde følgende:

1. Data om virksomheden:
 - Virksomhedens adresse, CVR nr. og ejerforhold
 - Plan: der skal foreligge en ajourført plan over produktions- og opbevaringssteder, samt steder, hvor der udføres andre aktiviteter af relevans for plantesundheden.
2. Sporbarhed af produkter:
 - Oprindelse af formeringsmateriale samt indkøb og salg skal dokumenteres så plantematerialet kan spores
 - Det skal fremgå af risikostyringsplanen, hvor og hvor længe de relevante bilag opbevares i virksomheden.
3. Processer og aktiviteter (produktion og salg):

Virksomheden skal føre regnskab over planter, planteprodukter og andet, der

 - a) købes til opbevaring eller udplantning på virksomheden,
 - b) er i produktion, og
 - c) sendes til andre.
4. Kritiske punkter relevante for skadegørerrisici (inkl. plan)
 - Virksomheden skal identificere og overvåge kritiske punkter i deres produktionsproces, der påvirker materialets kvalitet. Virksomheden skal til stadighed tage hensyn til følgende kritiske punkter:
 - a) Kvaliteten af det formeringsmateriale og plantemateriale, der anvendes som grundlag for produktionen,
 - b) Såning, prikling, potning og udplantning af formeringsmateriale og plantemateriale,
 - c) Dyrkningsplan- og metode,
 - d) Almindelig kulturpleje,
 - e) Opformering,
 - f) Høst,
 - g) Hygiejne,
 - h) Behandlinger,
 - i) Pakning,
 - j) Oplagring,
 - k) Transport og
 - l) Administration
 - Virksomheden skal løbende inspicere for planteskadegørere og registrere alle forekomster af planteskadegørere i eller på plantematerialet samt alle foranstaltninger, herunder kemiske behandlinger, der foretages i forbindelse hermed.
 - Virksomheden skal gemme oplysninger om de nævnte inspektioner i 3 år
 - Virksomheden skal udtage stikprøver, når relevant, til analyse i et laboratorium med passende faciliteter og ekspertise
 - Husk anmeldeligt ved fund af regulerede skadegørere (karantæneskadegørere og regulerede ikke-karantæneskadegørere).
5. Handlingsplan:
 - Virksomheden skal have en plan parat til håndtering ved fund af karantæneskadegørere

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

- Virksomheden skal have beskrevne procedurer for håndtering af reklamationer og notifikationer.
6. Roller og ansvar:
- Virksomheden skal udpege en kontaktperson overfor LBST, der er ansvarlig for at ajourføre og følge risikostyringsplanen.
 - Uddannelse af personale:
 - a) Der skal foreligge dokumentation for afholdt uddannelse og en plan for personalets planlagte uddannelse.
 - b) Der skal foreligge en oversigt over personalets kompetencer,
 - c) Personalet skal løbende instrueres i at følge procedurerne i risikostyringsplanen

Bilag 6: Udfyldelse af og papirgang for formular GA 302 – Godkendelse af elite-, basis- og certificerede planter

Kontrolløren skal udfylde følgende på formular GA 302:

Status. Her anføres status for det materiale virksomheden har indkøbt:

Prydplantemateriale:

- kerneplanter
- eliteplanter
- certificeret AAE
- certificeret AA
- certificeret A

Frugtplantemateriale:

- kerneplanter
- basismateriale
- certificeret materiale

Podede frugtræer godkendes, som noget særligt, alene til salg som "Certificerede frugtræer".

Plantenavn. Slægts- og artsnavn anføres. Desuden anføres sorts/klonnavn. For planter til frøkilder anføres "fk" efter sorts/klonnavn. Kerneplanter kan ikke opføres på formular GA 302 før Planter & Biosikkerhed har godkendt disse.

Bemærk. Her kan skrives et nummer, som henviser til en meget kortfattet tekststreng med det pågældende nummer nederst på formularen.

Lev. fra reg.nr. Her anføres virksomhedens registreringsnummer.

Antal leveret. Her skrives det antal planter, som er modtaget fra leverandøren. Ikke det antal moderplanter som det indkøbte evt. efterhånden er opformeret til. Det er altså grunddata/fakta, der findes her. Kontrolløren må i kontrolsituationen bedømme, om det antal salgsplanter, der i øjeblikket findes i virksomheden, er realistisk i forhold til det hjemkøbte materiale. Hvis der sker udfald på grund af frost eller andet, kan det være aktuelt at nedskrive antallet.

Leveringsdato. Anføres som dag, måned, år fx 01.06.08. Hvis der sker en løbende levering af en bestemt sort/klon i en kortere periode (nogle måneder) anføres kun den første leveringsdato og samtidig ændres antal leveret til det samlede antal leverede planter af den pågældende sort/klon. Hvis frilandsplanter leveres med et vist antal hvert år i en længere periode, dvs. gennem en årrække, anvendes en linje til hvert års indkøb.

Udskiftningsdato. Svarer til leveringsdatoen, tillagt det antal måneder/år, som iflg. den pågældende bekendtgørelse er tilladt for de enkelte arter og godkendelsesklasser. Typisk drejer det sig om samme udskiftningsterminer, som er anført for kerneplanter. Hvis materiale indkøbt årligt gennem en årrække ikke er entydigt mærket og holdt adskilt fra det øvrige, vil udskiftningsdatoen for det først indkøbte også være gældende for det sidst indkøbte.

Hvis der ved fremskaffelsen af datoer alene kan skaffes årstal, skal der skrives f.eks.: 01.01.18 som leveringsdato for materiale leveret år 2018 og 31.12.18 som udskiftningsdato for materiale der skal udskiftes i 2018.

Papirgang. Når formular GA 302 er udfyldt/rettet, sender kontrolløren et eksemplar til Team Plantetilsyn. Det andet eksemplar opbevares af kontrollør/lokalafdelingen.

Når den udfyldte formular GA 302 modtages i Team Plantetilsyn, gennemgås den af sagsbehandler. Evt. tvivlsspørgsmål drøftes med kontrolløren, og der returneres 4 renskrevne eksemplarer til lokalafdelingen. Det tilstræbes, at behandlingen af formular GA 302 højst tager 2 uger i Team Plantetilsyn. Formular GA 302 journaliseres på den pågældende sag i Workzone

Team Plantetilsyn sender 4 renskrevne; formular GA 302 til lokalafdelingen. Efter at have kontrolleret at oplysningerne er korrekte, underskrives alle 4 formularer. Herefter sendes ét eksemplar til virksomheden, ét til Team Plantetilsyn og de to sidste opbevares af lokalafdelingen.

Ved næste besøg i virksomheden foretages rettelser på lokalafdelingens ene kopi, hvis der er sket ændringer i virksomheden siden sidst. Er der ikke sket ændringer udskrives ingen ny formular GA 302. Der gælder det samme princip for formular GA 302 som for inspektionsrapporten indtastet i VAKS: Godkendelsen er gyldig indtil næste formular GA 302 udskrives eller virksomheden udmeldes af Landbrugsstyrelsens avlskontrol.

Hvis virksomheden ophører med produktion af certificerede planter, er det vigtigt, at dette meddeles til Team Plantetilsyn via formular GA 302, så der kan ske de nødvendige justeringer i oplysningerne.

Bilag 7. Operatørkompetencer – Interviewguide

Virksomheder, der skal godkendes til at udstede plantepas, skal kunne dokumentere, at virksomheden har de korrekte rutiner og systemer til sporing, og at de implicerede medarbejdere har det nødvendige kompetenceniveau på plantesundhedsområdet.

Interview-spørgsmålene herunder kan hjælpe dig med at afdække operatørens kompetencer

Opdateret oversigt over de medarbejdere, som er ansvarlige for det daglige plantesundhedstilsyn i virksomheden (kompetencer til udstedelse af plantepas):

--

Fremvisning af dokumentation for de kompetente medarbejders uddannelse mm. herunder skadegørerviden og viden om krav i forhold til udstedelse af plantepas. Har medarbejderen gennemført det elektroniske informationsmodul (E-dokumentation), anvendes dette som udgangspunkt for dialogen. Nedenstående spørgsmål kan i sammenhæng med det elektroniske informationsmodul og handlingsplanen ved fund af skadegørere afklare virksomhedens kompetencer

Spørgsmål om plantesundhed

Spørgsmål	Forventede overvejelser/viden
Hvor finder du oplysninger om hvad der er : <ul style="list-style-type: none"> • EU karantæneskadegørere • beskyttet zone skadegørere • skadegørere omfattet af hasteforanstaltninger • RNQPer 	De skal kunne referere til de sider på LBST.dk, hvor listerne over skadegørere ligger (2019/2072 med bilag).
Hvor finder du oplysninger om særligt alvorlige karantæneskadegørere?	De skal kunne henvise til Plantesundhed.dk med beskrivelser, faktaark osv. Hvis der er faktaark relevante for deres produktion, bør de kende til det.
Hvilke kulturer i virksomheden udgør den største plantesundhedsmæssige risiko	De skal kunne udpege en eller flere kulturer og forklare, hvorfor de vurderes som en risiko (kultur, oprindelse eller andet)

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

<p>Vælg 3 risikokulturer, der dyrkes i virksomheden og spørg ind til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke regulerede skadegørere kan angribe kulturen? • Hvordan ser du symptomer på skadegøreren? • Hvad gør I for at undgå spredning af skadegørere? 	<p>Uddybning af ovenstående spørgsmål. Her bør de også forklare inspektionsmetodik, brug af fælder, adskillelse af kulturer, hyppighed af kontrol, hvor mange kan inspicere osv</p>
<p>Hvis de importerer planter direkte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved du hvilke risici, der er forbundet med denne import (kultur/land)? • Hvad gør du for at undgå, at eventuelle indslæbte skadegørere ikke spredes i produktionen? 	<p>De bør vide om der er risiko for indslæbning af karantæneskadegørere mm. fra det pågældende land.</p> <p>Har de overvejelser om karantænerum eller placeres planterne midt i virksomheden dag 1.</p>
<p>For materiale fra andre EU-lande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan ved du, at planterne ikke er importeret via et andet EU-land? • Hvad gør du for at sikre sundt materiale? 	<p>De bør vide om planter indkøbt fra andet EU-land oprindeligt kommer fra ikke-EU-land.</p> <p>Det vil fremgå af plantepassets punkt D, men afklares vel tidligere, når de indgår aftalen.</p>
<p>Arbejdsgange i virksomheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan planlægger i jeres inspektioner i forhold til formeringsmateriale og færdigvarer? • Hvilke tidspunkter udfører I inspektioner? 	<p>Virksomheden skal gerne vide at de som udgangspunkt skal starte med inspektion af formeringsmaterialet</p> <p>Tidspunktet skal gerne passe overens med der, hvor der er størst risici for spredning af skadegørere og under de kritiske punkter i produktionen. Virksomheden skal også vise hvordan de vil gemme dokumentation for eget tilsyn</p>

Bilag 8. Plantesundhedsmæssig handlingsplan

Virksomheder, der er godkendt til at udstede plantepas, skal have en handlingsplan, som anvendes ved fund eller mistanke om fund af særligt skadelige planteskadegørere. Handlingsplanen skal ajourføres, hvis der sker ændringer i virksomhedens aktiviteter, bemanding og lignende, som kan have betydning for handlingsplanen.

Landbrugsstyrelsen har udarbejdet skabelonen herunder til inspiration for virksomhederne og hjælpe dem i processen. Her kan du se, hvilke emner en handlingsplan bør rumme. Du kan tage udgangspunkt i de skitserede emner, når du skal vurdere, om virksomheden opfylder kravene til en handlingsplan. Vær opmærksom på om handlingsplanen tager udgangspunkt i de faktiske forhold i virksomheden, og om den er tilstrækkelig detaljeret.

Skabelon til handlingsplan

<p>1</p>	<p>Underret Landbrugsstyrelsen og/eller den plantepasansvarlige i virksomheden. Landbrugsstyrelsen kan kontaktes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Via kontrollørerne, der kommer i virksomheden - På styrelsens direkte nummer: 33 95 80 00 - Via hjemmesiden, hvor fundet kan anmeldes på lbst.dk <p>Følgende skal underrettes i virksomheden:</p> <p><i>[Lav jeres egen beskrivelse af, hvem i virksomheden der skal kontaktes og informeres, herunder relevante telefonnumre mv. Beskriv også hvorledes kolleger i virksomheden informeres og holdes løbende opdateret.]</i></p>
<p>2</p>	<p>Isoler om muligt de angrebne planter/partier</p> <p><i>[Beskriv hvorledes dette skal foregå i virksomheden, og om der er særlige hensyn, som skal tages, på baggrund af de kulturer der dyrkes.]</i></p>
<p>3</p>	<p>Afmærk de angrebne planter, så det tydeligt fremgår for dine kolleger at de skal være opmærksomme</p> <p><i>[Beskriv hvorledes planterne/partierne mærkes, således at det er tydeligt for alle i virksomheden, at der her er tale om planter/partier, som afventer yderligere undersøgelser pga. muligt fund af en særligt skadelig planteskadegører, og derfor ikke må flyttes eller håndteres.]</i></p>
<p>4</p>	<p>Undersøg omkringstående planter for symptomer og/eller skadegørere</p>

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

	<p><i>[Beskriv hvorledes de omkringstående planter skal undersøges og beskriv ligeledes, hvordan disse isoleres og afmærkes, hvis der gøres yderligere fund eller opdages symptomer.]</i></p>
5	<p>Sporbarhed: Undersøg hvor planterne/partierne kommer fra og om nogle er sendt videre</p> <p><i>[Beskriv hvorledes sporbarheden af de angrebne planter/partier undersøges og gøres tilgængelig for Landbrugsstyrelsen, som efterfølgende undersøger fundet. Er der fx tale om:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>importerede planter til plantning; hvorfra kom disse?</i> - <i>planter fra andre EU-lande; er disse korrekt mærket med plantepas?</i> - <i>at planterne er solgt videre; hvem er de solgt til og hvordan kontaktes modtageren?</i> <p><i>Information om sporbarhed vil blive efterspurgt at Landbrugsstyrelsens kontrollører ved ankomst og det er derfor vigtigt at denne type information tilvejebringes hurtigst muligt.]</i></p>
6	<p>Identificer mulige værtsplanter i området</p> <p><i>[Beskriv hvordan dette håndteres i din virksomhed med udgangspunkt i virksomhedens placering, nærmiljø mv.]</i></p>
7	<p>Destruktionsmulighed, karantænemulighed, mulighed for at begrænse spredning</p>

Bilag 9: Udtagning af prøver til laboratorieanalyser

Hvornår er prøver en del af avlskontrollen?

Prøvetagning og laboratorieanalyse i forbindelse med avlskontrollens udførelse er indeholdt i det gebyr, som virksomheden betaler for avlskontrollen. Prøvetagning kan fx være relevant, hvis der er mistanke om forekomst af en karantæneskadegører eller RNQPer, , eller hvis det er et krav i forbindelse med udstedelse af plantepas.

Ligeledes er prøver, der udtages i forbindelse med eksportrelateret avlskontrol, også indeholdt i avlskontrolgebyret. Det vil sige, at ønsker virksomheden at eksportere til et bestemt 3.land, og skal Landbrugsstyrelsen prøvetage på produktionsstedet for at kunne opfylde 3. landets plantesundhedskrav, er disse prøver altså inkluderet i avlskontrolgebyret. Men det er Landbrugsstyrelsen, der bestemmer hvor mange prøver, der udtages.

Ønsker virksomheden derimod at få udtaget flere prøver, end hvad Landbrugsstyrelsen vurderer nødvendigt, vil virksomheden skulle rekvirere disse. Sådanne yderligere prøver er dermed ikke indeholdt i avlskontrolgebyret.

Planteprøver til undersøgelse

Udover den visuelle kontrol skal der udtages prøver af de inficerede planter, hvis der er mistanke om forekomst af karantæneskadegørere, RNQPer, skadegørere omfattet af hasteforanstaltninger og beskyttet-zone karantæneskadegørere. Som udgangspunkt er der ikke behov for at udtage prøver af materiale, der skal være praktisk-taget fri for skadegørere, altså de kvalitetsmæssige krav.

Der kan være tale om udtagning af både enkeltprøver eller samleprøver, hvor flere sorter fx indgår. Hvorvidt der anvendes enkeltprøver eller samleprøver kan afhænge af, om der fx foretages screening, hvis formål er at attestere frihed for skadegørere, eller om der er en konkret mistanke, der skal bekræftes.

Planteprøver udtages i tilfælde, hvor en skadegører eller symptombillede ikke med sikkerhed kan bestemmes på stedet. Der udtages også planteprøver for at få en officiel bekræftelse og dokumentation for at der er tale om et fund af den pågældende skadegører. I praksis betyder det, at der altid skal tages prøver ved fund af skadegørere eller tegn og symptomer, som kan mistænkes at være eller skyldes karantæneskadegørere. Det er meget vigtigt, at det registreres præcist ved prøveudtagningen, hvor prøven er taget, af hensyn til det videre arbejde med udryddelse af en evt. karantæneskadegører i den pågældende virksomhed, samt opsporing af hvordan skadegøreren er kommet ind i virksomheden. Planterne der er udtaget prøver af mærkes og prøvenr. label tilføjes mærkningen, så der ved udtagning af flere prøver er styr på sammenhængen i mellem planter i virksomheden og analysebeviser.

Der skal derfor medbringes poser, etiketter og andet nødvendigt udstyr til evt. prøver til undersøgelse på Fødevarestyrelsens laboratorium (Afdeling for Plantediagnostik). Husk, at der bl.a. er karantæneskadegørere blandt grupperne mellus, trips og minérfluer.

Er det mistanke om forekomst af en karantæneskadegører, skal der derudover indsamles oplysninger om leverandør og leveringstidspunkt (kopi af faktura, følgeseddel, plantepas), planteart og –sort, antal planter, planternes placering i virksomheden m.v.

Angrebsprocenten fastslås ved at tælle antallet af angrebne planter, samt det totale antal planter i det/de angrebne parti(er) ved små partier. Ved meget store partier udvælges og optælles et repræsentativt udsnit og antal angrebne planter optælles, f.eks. 3 x 100 planter forskellige steder i marken. Resultatet ganges op med den resterende del. Bed tilsvarende virksomheden om at oplyse, hvor mange planter der er i det pågældende parti for at vurdere om partiet størrelse er korrekt anslået. Findes der flere partier af samme sort/art noteres mængden i

bemærkningsfeltet, da et positiv resultat fra laboratorieanalysen også kan have betydning for øvrige værtplanter i virksomheden.

Prøven emballeres omhyggelig og indsendes til Lab:

- Potteplanter anbringes enkeltvis i 2 plastposer: en plastpose stramt om potten og rodhalsen og dernæst en luftfyldt pose om hele planten. Potterne stilles i spænd i en kasse, og mellemrum udfyldes med krøllet papir.
- Løse plantedele, fx skud eller grene, lægges i luftfyldt poser.
- Hvis der er levende dyr i prøven, indpakkes materialet først i papir, før det lægges i plastposer. Det hindrer, at dyrene drukner i kondensvand.

Prøven forsynes med prøvenummer fra rullen og data (inkl. prøvenr.) indtastes i VAKS på laboratorieprøve-rekvisition (LPR, faneblad - planteprøve) så udførligt som muligt. Det betyder, at partistørrelse og angrebsprocent skal angives. Det skal også altid beskrives, hvor i virksomheden prøven er udtaget. Fx anføres hus nr., bord nr. og placering herpå, mark nr. og placering heri og angiv eventuelt placeringen i forhold til verdenshjørnerne (anvend tegningen der er udleveret over virksomheden). Under "Symptomer/Forløb/Andre bemærkninger" anføres andre oplysninger, der kan have betydning for laboratoriets mulighed for at stille den rette diagnose. Sortsnavn skal også angives sammen med slægts- og artsnavn, samt eventuelt plantematerialets oprindelse. Ved samleprøver skal alle de pågældende sorter som indgår i prøven angives i LPR.

Ved modtagelsen af prøver til laboratorieundersøgelse i LIMS anfører Afdeling for Plantediagnostik et journalnummer på prøven. Når resultatet af laboratorieundersøgelsen foreligger, overføres resultatet automatisk til VAKS (LPR – fanebladet "resultat"). Kontrolafdelingerne og Team Plantetilsyn vil fortsat modtage et analysebevis i papirform og derudover vil resultaterne kunne ses samlet ved at trække en rapport over resultater overført til VAKS for en given periode. Rapporten skal overføres til Excel for at få den vist afdelingsvis.

Når svaret fra laboratoriet foreligger, kan det medføre, at planternes status ændres (frigives fra karantæne, skal kasseres osv). Det gøres ved at oprette en ny version af det tidligere KSK-skema og derefter udskrive en ny inspektionsrapport til virksomheden, hvor eksempelvis navn på den konstaterede skadegører og den nye status er angivet. Der skal ikke ændres i tidligere angivelse af tidsforbrug. På faneblad 1 angives datoen for modtagelse af resultatet.

Ved fund af en reguleret skadegører vil der typisk være behov for, at planterne genfremstiles til kontrol. Det kan være nødvendigt, hvis der har skulle ske frasortering af planter med symptomer. Dokumentation for destruktion kan alternativt til en kontrol, bestå af fotos af afbrænding eller kvittering for indlevering af planter til forbrændingen. Dermed sikrer vi, at virksomhederne efterlever påbud om destruktion og frasortering, samt at destruktion sker på en hensigtsmæssig måde. Opstår der tvivl, omkring hvordan planterne skal håndteres, kontaktes Team Plantetilsyn.

Hvis bestemmelse af en skadegører ikke skønnes at have indflydelse på inspektionens udfald, må producenten henvises til selv at få angrebet undersøgt. Prøver kan dog altid indsendes, hvis kontrolløren ønsker sikkerhed for at et bestemt symptom, er forårsaget af en bestemt skadegører. Desuden skal fokus altid være på forekomst af nye skadegører.

Limplader

Limplader bruges til at konstatere om bestemte skadegørere findes eller ej. Angrebsprocenten opgøres som beskrevet ovenfor.

Blå limplader

Chancerne er størst for at fange *Frankliniella occidentalis*, hvis limpladerne anbringes lige over ældre planter eller planter i blomst. Derudover skal det også være steder med gode lysforhold samt svag luftbevægelse (dog ikke helt stillestående luft og ej heller i kraftige luftstrømme fx fra ventilator).

I virksomheder, der producerer formeringsmateriale eller certificeret materiale, skal der minimum være 1 limplade pr. 1000 m². Limpladerne bør hænges op ved produktionen start, gerne af virksomheden selv, og skiftes kun, hvis der fanges trips (sendes til undersøgelse) eller hvis de ikke længere er klæbrige.

Frankliniella occidentalis vil ofte findes i blomsterne på blomsterende planter, men kan også findes på bladene. På bladene kan tripsen dog være svært at opdage, men her kan der holdes øje med symptomer som hvide og brune pletter, som dannes grundet døde celler forårsaget af udsugning af plantesaft. Symptomerne på bladene vil dog først kunne ses, når de når en vis størrelse. De ødelagte planteceller er fyldte med luft og fremtræder ofte sølvagtige. Derudover ses der i sammenhæng med angreb fra tripsen, at der dannes deformerede blomster, blade og knopper. Under optimale betingelser gennemfører tripsen sin livscyklus på 2-3 uger.

F. occidentalis er vektor for TSWV/INSV. I tilfælde af nyindførte planter med trips-angreb bør der derfor udvises stor opmærksomhed.

Skud af *Dendranthema* er udemærkede fødekilder for *F. occidentalis*. Under avlskontrollen af modeplanter bør et antal skud derfor undersøges (pilles fra hinanden) for evt. forekomst af *F. occidentalis*.

Gule limplader

Ved mistanke om forekomst eller manglende bekæmpelse af fx minérfluer vil anvendelse af gule limplader være et udmærket hjælpemiddel. Tilsvarende gælder for angreb af mellus, herunder *Bemisia tabaci*.

Særligt om samleprøver for *Xylella fastidiosa*

Samleprøver/enkeltprøver

Samleprøver udtages typisk i forbindelse med screening (kampagner) for skadegøreren, så en enkelt prøve kan omfatte flest mulige planter, uden at gå på kompromis med muligheden for at opdage en infektion. Samleprøver anvendes ikke, hvis der er mistanke om, at en eller flere planter er angrebet. Her testes de enkelte planter.

Vi anvender samleprøver i forbindelse med *Xylella fastidiosa* kampagner, hvor vi under produktionen screener for angreb af bakterien i de 6 værtplanter, der har vist sig mest modtagelige: *Coffea*, *Lavandula dentata*, *Nerium oleander*, *Olea europaea*, *Polygala myrtifolia* og *Prunus dulcis*. Her tages 1 samleprøve pr. planteart pr. virksomhed.

Antal planter pr. samleprøve

En samleprøve kan bestå af kviste med 2-3 modne blade fra op til 90 forskellige planter fra samme art (fx 90 lavendelplanter). For at kunne holde styr på, at der indgår plantemateriale fra alle 90 planter, udtages der kviste med påhængende blade.

Samleprøverne skal omfatte modne blade, unge skud bør undgås.

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

Hvis der er færre end 90 planter af den pågældende planteart, udtages der flere kviste med blade fra hver plante, se tabel herunder.

Antal planter pr prøve / planteart	≥ 90	80-89	50-79	30-49	20-29	10-19	5-9	1-4
Antal kviste pr. plante								
Coffea	En kvist med 2-3 modne blade	x 1	x 2	x 3	x 4	x 8	x 14	Tag mindst 20 gram
Lavandula dentata	Tre kviste med 10-15 bladekranse	x 1	x 2	x 3	x 4	x 8	x 14	Tag mindst 20 gram
Nerium oleander	En kvist med 2-3 modne blade	x 1	x 2	x 3	x 4	x 8	x 14	Tag mindst 20 gram
Olea europeae	To kviste med 5-8 modne blade	x 1	x 2	x 4	x 5	x 10	x 20	Tag mindst 20 gram
Polygala myrtifolia	To kviste med 5-8 modne blade	x 1	x 2	x 4	x 5	x 10	x 20	Tag mindst 20 gram
Prunus dulcis	En kvist med 2 modne blade	x 1	x 2	x 3	x 4	x 8	x 14	Tag mindst 20 gram

Plantematerialet pakkes i plastpose med prøvenummer og sendes til FVST's Laboratorium i Ringsted. Pakken mærkes "Planter".

Når der tages samleprøver for *Xylella fastidiosa*, skal de senest sendes til laboratoriet torsdag, så laboratoriet har modtaget prøverne fredag og kan få prøverne på køl inden weekenden.

Særligt om undersøgelse for kartoffelcystenematoder

Obligatorisk krav om test for kartoffelcystenematoder: Frilandsarealer med kartofler og porre, rødbede, kål, jordbærplanter, aspargesplanter, spiseløg, skalotteløg, dahlia, gladiolus, hyacinth, iris, liljer, påskeliljer og tulipan. Peber, tomat, og melon er også på listen, men dyrkes næppe på friland i Danmark.

Frivillig test: Alle arealer i virksomheder, der ønskes registreret som KCN-frie-planteskoler, herunder markjord, der anvendes som pottejord i denne type virksomheder.

Udtagning af prøver (fælles for obligatorisk og frivillige prøver)

Frilandskulturer: Forud for hver kultur udtages 3 prøver/ha, der beregningsmæssigt udgør 1500 ml/ha for de første 8 hektar og 400 ml/ha for de resterende hektar.

Vær opmærksom på mulighederne for reduceret prøvetagning på baggrund af arelets størrelse og historik til beregningsmæssigt 400 ml/ha for de første 4 hektar og 200 ml/ha for de resterende hektar, hvis producenten kan dokumentere, at betingelserne i gennemførselsforordningen (fastlæggelse af foranstaltninger til at udrydde og forhindre spredning af *Globodera pallida* (Stone) Behrens og *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens) er overholdt.

INSTRUKS FOR AVLS- OG OMSÆTNINGSKONTROL

Pottejord: Hvis der anvendes markjord i pottejorden, som ønskes attesteret fri for kartoffelcystenematoder, udtages jordprøve(r) af jordbunken (1 prøve/10 m³) eller 3 prøver/ha af den mark, hvorfra markjorden hentes. Prøver udtages mindst en gang årligt, eller hver gang ny markjord indgår i pottejorden. Indgår der markjord af forskellige oprindelser, skal der udtages prøver af hver oprindelse separat.

Generelle anvisninger for udtagningsteknik mv. er beskrevet i "Instruks for udtagning af jordprøver til undersøgelse for kartoffelcystenematoder".

Bilag 10: Beskyttet Zone Krav for *Bemisia tabaci*

Type/anvendelse	Standard kontrol/screening	Kontrol ved fund efter behandling	Dokumentationskrav
Stiklinger uden rod til plantning af <i>Euphorbia pulcherrima</i>	Hver 3. uge I hele produktionsperioden på stiklinger og moderplanter	Kontrol af stiklinger og moderplanter hver uge de sidste 3 uger inden flytning. Sidste kontrol umiddelbart inden flytning ¹	nej
Formeringsmateriale ² af planter til plantning af <i>Euphorbia pulcherrima</i> (bortset fra frø og stiklinger uden rod)	Hver 3. uge i de sidste 9 uger inden flytning	Hver uge de sidste 3 uger inden flytning. Sidste kontrol umiddelbart inden flytning ¹	Ved fund skal det dokumenteres at stiklingerne kommer fra et område som er frit for <i>Bemisia tabaci</i> eller har været underlagt de samme kontroller og krav som stiklinger uden rod til plantning af <i>Euphorbia pulcherrima</i> ³
Færdigvarer ⁴ af planter til plantning af <i>Euphorbia pulcherrima</i> (bortset fra frø og stiklinger uden rod)	Inspiceres umiddelbart inden flytning ¹	Inspiceres igen umiddelbart inden flytning ¹	nej
Formeringsmateriale ² af planter til beplantning af <i>Begonia</i> (bortset fra frø, knolde og stængelknolde), <i>Ajuga</i> , <i>Crossandra</i> , <i>Dipladenia</i> , <i>Hibiscus</i> , <i>Mandevilla</i> samt <i>Nerium oleander</i> (bortset fra frø af disse slægter og arter)	Hver 3. uge i de sidste 9 uger inden flytning	Hver uge de sidste 3 uger inden flytning. Sidste kontrol umiddelbart inden flytning ¹	nej
Færdigvarer ⁴ af planter til plantning af <i>Begonia</i> (bortset fra frø, knolde og stængelknolde), <i>Ajuga</i> , <i>Crossandra</i> , <i>Dipladenia</i> , <i>Hibiscus</i> , <i>Mandevilla</i> samt <i>Nerium oleander</i> (bortset fra frø af disse slægter og arter)	Inspiceres umiddelbart inden flytning ¹	Inspiceres igen umiddelbart inden flytning ¹	nej

¹Så tæt så muligt på flytning og tidligst et par dage forinden² Formeringsmateriale er defineret som materiale, der skal dyrkes videre i en anden erhvervsvirksomhed og herefter sælges som plante eller planteprodukt³ Her kan oprindelsesland på plantepasset anvendes til at dokumentere at det kommer fra et område som er frit for *Bemisia tabaci*. Er det egne stiklinger kan tidligere inspektioner af virksomheden anvendes som dokumentation for at antallet af kontroller er opfyldt i henhold til PZ krav. Kommer stiklingerne fra anden virksomhed kan inspektioner i denne virksomhed anvendes som dokumentation.⁴Færdigvarer er planter til plantning, der skal sælges til den endelige forbruger (herunder via grossist-led) uden yderligere dyrkning i en anden erhvervsvirksomhed

Bilag 11: Kampagne på importeret plantemateriale / materiale importeret i hvilende tilstand

I 2024 vil der skulle være et øget fokus på barkbiller grundet fund i Danmark og i EU.

Der skal være et øget fokus på planter med oprindelse fra tredjelande, hvor der potentielt kan findes reguleret barkbiller. I nedenstående fremhæves to barkbiller der er særligt relevante at se efter men kampagnen afgrænses ikke til disse arter.

Vi har i 2022 gjort fund i Danmark af slægten *Coccotrypes* sp. i et væksthushgartneri. Skadegøreren blev fundet på *Ficus microcarpa* med kinesisk oprindelse. *Coccotrypes* sp. tilhører underfamilien Scolytinae som er karantæneskadegørere. Se nedenstående billeder af skadegøreren samt symptomer på planterne:

Billede af voksent individ af *Coccotrypes* sp. set fra oven. Kilde: Fødevarestyrelsen

Borehuller forårsaget af *Coccotrypes* sp. på *Ficus microcarpa*. Kilde: Landbrugsstyrelsen

Larver af *Coccotrypes* sp. på *Ficus microcarpa*, bemærk at skadegøeren kan forårsage rådne planter.
Kilde: Landbrugsstyrelsen

Se yderligere information om *Coccotrypes* sp. i vores fakta ark på vores hjemmeside:

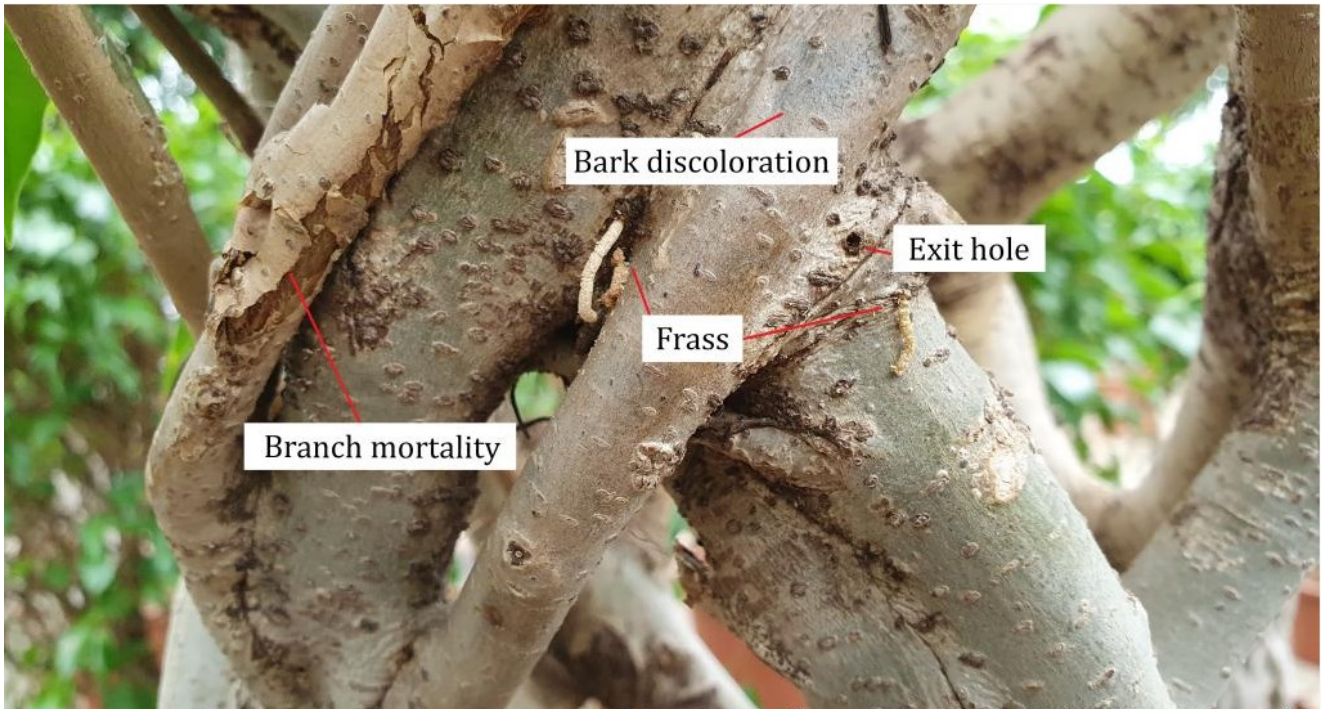
<https://lbst.dk/tvaergaende/plantesundhed/faktaark/#c102421>

Udover *Coccotrypes* sp. skal du også være særligt opmærksom på den beslægtede art *Euwallacea fornicatus sensu lato* som også er en karantæneskadegører. Se nedenstående billeder af skadegøreren samt symptomer på planterne:

Billede af voksent individ af *Euwallacea fornicatus sensu lato* set fra oven. Kilde: EPPO

Symptomer fra *Euwallacea fornicatus sensu lato* er tilsvarende *Coccotrypes sp.* borehuller og gange i træet samt frass og sammenpresset savsmuld. Derudover tæller symptomer også døde/rådne stammer og grene.

Symptomer efter *Euwallacea fornicatus sensu lato*, Kilde: EPPO

Euwallacea fornicatus sensu lato er fundet i en fælde i Tyskland i 2022. Fælden har været opsat i et ficus træ inde i et drivhus som er henvendt til turister. I 2021 blev den også fundet på 136 planter af *Ficus sp.*, *Mangifera indica*, *Clusia rosea* og *Heteropanax sp.* Derudover har den også været fundet på *Ficus microcarpa* i væksthuse i Holland i 2021.

Du skal foretage dig følgende hvis virksomheden har planter med oprindelse fra tredjelande, som kan være værtsplanter for regulerede barkbiller:

-Materiale skal undersøges grundigt for borehuller samt rådne stammer og grene. Er der tale om planter placeret på et bord i væksthuse kan det være nødvendigt at udvælge et udsnit af planterne som løftes op og kontrolleres for skadegøreren, i tilfælde af at stammerne kan være svære at se.

Har der været foretaget en kontrol af barkbiller på plantemateriale med oprindelse fra tredjeland nævnes følgende i kontrolrapportens kommentar felt (hvis der ikke findes noget):

”Foretaget kontrol af planter for barkbiller med oprindelse fra tredjelande, der er ikke fundet symptomer på barkbiller”.

Ved at anvende en standard formulering har vi mulighed for at dokumentere antallet af kontroller som indgår som en del af kampagnen.

Findes der noget i forbindelse med kontrollen noteres dette og procedure ved fund følges.

Dokument- og revisionshistorik

Dato	Noter/ændringer	Redaktør*	Godkender*
17.03.2022	Ændringer til afsnit om operatør kompetencer og stikprøvekontrol mv.	Jeppe Andersen	Sarah Melhedegård Mørch
28.02.2023	Ændringer til afsnit om operatør kompetencer. Tilføjet afsnit om virksomhedens eget tilsyn, Gartneriernes risikodata samt kampagnekontrol vedrørende materiale importeret fra 3. lande. Mv.	Jeppe Andersen	Peter Vestergaard Jensen
18.10.2023	Primært ændringer til afsnit omkring kontrol af plantepas layout, sporbarhed og godkendelse til udstedelse af plantepas	Jeppe Andersen	Laila Kristine Bech Klindt
27. 02.2024	primært tale om ændringer vedrørende procedure for godkendelse til udstedelse af plantepas, oplysninger der skal indsamles og eftertjekkes i forhold til GRIS samt tilføjelser vedrørende kontrol af virksomhedernes eget tilsyn.	Jeppe Andersen	Nana Rask